Bugün 16 sahife

AKŞAM

AKŞAM'ın Küçük İlânlarını Mutlaka Okuyunuz! KÜÇÜK İLÂNLARIMIZ Pazar, Salı ve Perşembe günleri çıkar.

Sene 19 — No. 6655 — Fiati her yerde 5 kuruş

PERŞEMBE 29 Nisan 1937

Telefon: 24240 (İdare)—24249 (Tahrir)— 24248 (Müdür) — 20113 (Klişe)

Irakla aramızdaki hudut ve iyi komşuluk muahedesi temdit ediliyor

Irak Hariciye veziri bugün Ankaradan hareket edecek, dün Başvekil ve Dahiliye vekili tarafından misafirimiz şerefine ziyafetler verildi

Hariciye konağında verilen süvarede Atatürk, İngiliz büyük elçisi ve Irak Hariciye veziri

Ankara 28 (Telefon) — Irak Hariciye veziri Naci Elâsil hareketini tehir etmiştir. Misafirimiz yarın akşam Ankaradan ayrılacak ve cuma günü İstanbulda bulunacaktır. Öğrendiğime göre doktor Naci Elâsil bir kaç gün İstanbulda kalacaktır.

Misafirimiz kömür sergisini gezdi

Ankara 28 (Telefonla) — Irak Haricye veziri doktor Naci Eelâsil bugün saat 16 de beynelmilel kömür sergisini ziyaret etmiştir. Misafirimizin yanında Hariciye vekili B. Tev-

(tarafı 8 inci sahifede)

Başvekilin Mecliste çok mühim bir nutku

" Şark şimendiferlerinin satın alınması Cumhuriyetin ilk yılından beri takip edilen siyasetin neticesidir „

"Gerek Receb Pekerin, gerek Ali Çetinkayanın vücude getirdikleri işlerin iyi tarafları arkadaşlarımın.. Amma mesul taraflarına iştirak ederim ve onlardan daha evvel gelirim. „

" Hükûmetin ve şirketlerin vaziyeti kanunlarla, hükümlerle bağlıdır. Bu mevzuda söylediklerimiz kanunların devlete verdiği hakkı hulûs ile takib edeceğimizden ibarettir „

Ankara 28 (A.A.) — Kamutayın pazartesi günkü toplantısı esnasında Şark demiryolları imtiyaz mukavelesinin tasdiki hakkındaki kanunun ikinci müzakeresi münasebetile Receb Peker (Kütahya) ile Bayındırlık bakanı Ali Çetinkayanın yapmış oldukları beyanatı dün neşretmiştik.

Başbakan İsmet İnönünün ayni mesele hakkındaki beyanatlarını da ehemmiyetine binaen aynen neşrediyoruz:

«Şark şimendiferleri mukavelesinin meclisten geçmesi münasebetile açılmış olan müzakereye bugün de devam ediyoruz. İlk müzakeresinde yoktum. Mesele ile vazifesi dolayısiyle alâkadar olan, eski ve yeni vekiller biribirlerine birçok mevzularda temas etmiş bulunuyorlar. Bugün memnuniyetle müşahede ediyoruz ki, arkadaşlarımızın biribirlerine karşı şahsî infialâ varacak imalı ve tarizli sözleri yoktur. Bunu kaydetmek bizim için memnuniyettir.

Ondan sonra eski ve yeni mukavelelerin bazı mevzuları üzerinde arkadaşların tenkidlerini dinledik. Efkârı umumiyenin ve büyük meclisin bir noktada bilhassa meserret duyması lâzımdır. O da memleketi alâkadar eden bir mevzuda bir prensip takib eden, ekseriyetle bir partiye mensup arkadaşlar olduğumuz halde memleketin menfaatını müdafaa etmek için

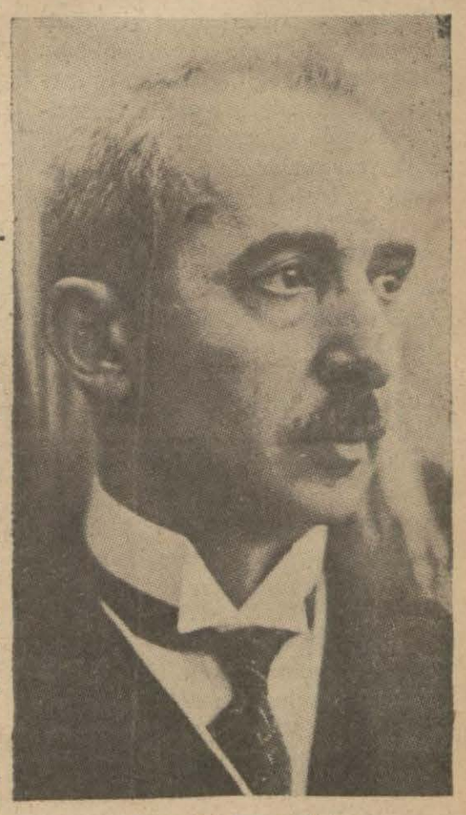

Başvekil İsmet İnönü

yekdiğerimizi tenkid etmekten, fikirlerimizi millet huzurunda açık söylemekten sakınmıyoruz. (Bravo sesleri, alkışlar).

(Devamı 13 üncü sahifede)

Elektrik şirketi erkânının muhakemesine başlandı

Dün müdürlerden iki kişi isticvab edildi, muhakeme 7 mayısa kaldı

Elektrik şirketi müdürlerinin muhakemesi: Yukarıda şirketin müdürleri evrakın okunmasını dinlerken, aşağıda şirketin erkânından B. Lâzyan isticvap edilirken

Şehrin Anadolu yakası için Avrupadan getirttiği ve gümrük resmi [illegible] çıkarttığı elektrik malzemesini İstanbul şebekesinde kullandığı iddiasile elektrik şirketi hakkın-

(Devamı 4 üncü sahifede)

Lokomotif fabrikası

Fabrika senede 50 lokomotif çıkaracak

Ankara 28 (Telefon) — Karabükte bir lokomotif fabrikası kurulmasını teklif eden Brasserd şirketi mümessilleri bugün Nafıa vekâleti erkânile tekrar görüşmüşlerdir.

Öğrendiğime göre, lokomotif fabrikası senede 50 lokomotif yapabilecek büyüklükte olacaktır.

Kömür sergisi

Millî müdafaa vekilinin sergi hakkındaki ihtisasları

Ankara 28 (Telefon) — Kömür sergisi her gün daha fazla artan bir alâka ile, yerli ve yabancı halk tarafından ziyaret edilmektedir.

Bugün Irak Hariciye veziri doktor Naci Elâsilden sonra Millî müdafaa vekili general Kâzım Özalp sergiyi gezdi ve ihtisaslarını şu şekilde beyan etti:

— Memleketimizin faydalanmasına çok hizmet eden bu eseri tertip ve tanzim edenlere teşekkür etmek vatandaşlar için bir vazifedir.

Bugün kuvvetli yağmur sağanağına rağmen halk sergiyi gezmeğe gelmiştir. Sergiyi ziyaret edenlerin adedi 25,281 dir.

Basın birliği kanunu projesi Devlet Şûrasından Başvekâlet verildi

Ankara 28 (Telefon) — Devlet şûrası Basın birliği kanunu projesinin tedkikini bitirmiş ve projeyi Başvekâlete vermiştir. Devlet şûrası projede esaslı bir değişiklik yapmamıştır.

Meclisteki müzakere

Büyük Millet Meclisinde Kütahya saylavı ve eski Nafıa vekili B. Recep Pekerin nutkunun mütebaki kısmı ve Nafıa vekili B. Ali Çetinyanın nutku yedinci sahifemizdedir.

(Ankarada açılan kömür sergisine rağbet, kömüre gösterilen rağbet kadar büyüktür) —Gazetelerden—

— Bizim baltaya ne oldu acaba?...
— Ne olacak, kömür çarptı!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Telgraflar

Ispanyada bir şehirde taş üstünde taş bırakılmadı

Asilerin tayyareleri tarlalarda çalışan kadınlara koyun sürülerine bile ateş etmişler !

Bilbao 28 (A.A.) — Reuter ajansının Bilbaoda bulunan ve Guernicayı ziyaret ettikten sonra tekrar Bilbaoya dönen hususî muhabiri telgrafla bildiriyor:

Baskların mukaddes şehri olan Guernica'nın merhametsizce asi tayyareler tarafından tahribi her Basklının yüreğinde general Mola ve taraftarlarına karşı sönmez bir kin uyandıracaktır. Alınan tafsilâta göre tayyareler şehrin sekiz kilometre etrafındaki münferit çiftlikleri de bombardıman etmiş ve yakmışlardır. Hattâ koyun sürüleri bile mitralyöz ateşine tutulmuştur.

Hastane olarak kullanılan Santa Clara manastırı da içinde bulunan birçok yaralı ile harap olmuştur. Diğer bir küçük hastane de keza içinde bulunan 42 yaralı ile tahrip edilmiştir. Hava hücumu, mallarını satmak üzere köylülerin şehre indiği bir pazar günü yapılmıştır.

Reuterin muhabiri diyor ki: «Patlamamış bir yangın bombası buldum. Sekiz yüz gram ağırlığında idi ve üzerinde Alman markası vardı. Guernica, tamamile müdafaasız bir şehirdi. Ne tayyarelere ne de hava hücumlarına karşı topları vardı. Ayakta üç beş evden başka birşey kalmamıştır. 10 bin nüfuslu bir şehir tüten bir ankaz yığını haline gelmiştir. Yollar geçilmez bir halde olduğundan ankaz altında kalanların sayısı belli değildir. Binaların birçoğu tamamile yanmış olduğundan ölenlerin birçoğu bulunamıyacaktır.

Henüz o günü evlenen iki genç yataklarında çiçekler arasında ölü olarak bulunmuştur. Ankaz altından çıkarılan birkaç ceset parçalanmış bir halde idi. Guernica'dan kaçan binlerce kişi şimdi Bilbaoda açıkta bulunuyor. Civardan buraya köylüler iltica etmiştir. Köylülerin anlattıklarına göre, tayyareler tarlalarda çalışan kadınları da mitralyöz aeşine tutarak öldürmüşlerdir.»

Bilbao 28 (A.A.) — Asi tayyareleri tarihî bir Bask şehri olan Guernicanın üzerinde 8 saat müddetle binden fazla bomba atmışlardır. Tayyareler, 40 metreye kadar inerek kaçan halkı mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Santa Clara manastırı ile kilisesi ve Saint-Jean kilisesi harap olmuştur. Şehrin birçok yerlerinde yangınlar çıkmıştır.

Hazinei evrakı, müzeleri ve kütüphanelerile beraber bütün şehir harap bir haldedir.

Eibar mıntakasından sahile kadar cumhuriyet kıtaları asilerin taarruzuna karşı koymaktadırlar.

Madridin bombardımanı

Madrid 28 (A.A.) — Hükûmet merkezinin bombardımanı dün bütün gece devam etmiştir. Birçok insan ölmüştür. Hasarat, mühimdir. Cumhuriyet tayyareleri Madride ateş eden bataryaların yerlerini bulamamışlardır.

Cumhuriyet tayyareleri Talavera del Tajo ile civarını bombardıman ederek asi kıtaları ve cephane nakletmekte olan bir treni tahrip etmişlerdir.

Asturie cephesinde asilerin Larebelle mevzilerine yaptıkları taarruzlar, düşmana ağır zayiat verdirilerek geri püskürtülmüştür.

Canarias ve Baleares ismindeki kruvazörler, dün Valencia'yı bombardıman etmişlerdir. 5 kişi ölmüş ve 30 kişi yaralanmıştır.

Asilerin tebliği

Salamanca 28 (A.A.) — Neşredilen resmî bir tebliğde ezcümle şöyle denilmektedir:

«Durango kıtaatımız tarafından tamamile muhasara edilmektedir. Kuvvetlerimiz Marquina'yı işgal ettikten sonra Anwestia'ya doğru ilerlemişlerdir.

Echarrarria, Arrazola ve Carroscain elimize düşmüştür. İleri hareketimizin genişliği 20, uzunluğu 15 kilometredir. Üç gün içinde 5,000 den fazla esir alınmıştır.

Bask milislerinin zayiatı muharebe harici bırakılan 10,000 kişidir. Bütün cephede yüzlerce Bask milisi teslim olmaktadır.

Hitlere suikast

Amerika tebaası bir yahudi idama mahkûm edilmiş

Sunday Ekspres, Berlin muhabiri bildiriyor: «Helmut Hirş isminde Alman doğumlu Amerikan tebaalı bir yahudi Berlinde idam cezasına mahkûm olmuştur. Bunun Hitlere suikast teşebbüsü ile suçlu olduğu söylenmektedir. Cürmünü resmî mahfiller «yüksek ihanet» diye tavsif ediyorlar.

Bundan altı ay evvel üzerinde infilâk maddeleri ile tevkif edilen Hirşin maksadını itiraf ettiği rivayet olunmaktadır.

Bu itiraf kendisini otomatik bir suretle mahkûm etmiştir. Alman kanununa göre evvelce tasarlanmış bir plânla devlet reisini öldürmeğe kalkan ölüm cezasına çarptırılır. Hirşin hayatı Hitlerin elindedir. İsterse affeder. Amerikan hükûmeti bu hususta teşebbüsata girişmiştir.»

Taç giyme resmi

Yapılacak merasimin programı hazırlandı

Londra 28 (A.A.) — Dün akşam neşredilen taç giyme merasiminin programı mucibince kral ile kraliçe Buckingham sarayından saat 10,30 da hareket edeceklerdir.

Araba, Westminister kilisesine saat 11 den birkaç dakika evvel gelecektir.

Tertip edilecek alay Mall caddesini takiben amirallik takının altından geçerek Whitchall'e inecektir. Alay, birkaç kısımdan mürekkep olacaktır.

Belediye reisinin arabasile Avam kamarası reisinin arabası, kral ailesi âzasından bazıları ile 55 ecnebi devlet mümessillerinin bindikleri arabalar tarafından takip edilecektir. Bunların arkasından Başvekillerle Hindistan ve Birmanya mümessillerini taşıyan arabalar gelecektir. Bunlardan sonra kral ailesi âzasile, kraliçe Mary'yi taşıyan arabalar, nihayet hükümdarların merasim arabası yürüyecektir. Hükümdarların merasim arabası kül rengi sekiz beygir tarafından çekilecektir.

Gerek gidişte ve gerekse dönüşte hükümdarların arabası müstemleke ve dominyon süvari zabitleri tarafından takip edilecektir.

Kent ve Gloucester Dükleri ile kralın hususî yaverleri hükümdarların arabasının arkasından gideceklerdir.

Saint - James parkından ve Londra kulesinden top atılacaktır.

Amerika ordusu

Harbiye bütçesi 416 milyon dolar olarak kabul edildi

Vaşington 28 (A.A.) — Parlâmentonun tahsisat encümeni, 416,413,382 dolar olarak tesbit edilen 1938 senesi harp bütçesini tasdik etmiştir. Encümen, Amerikanın müdafaa kuvvetlerinin hali hazırdaki vaziyeti dolayısile askerî tahsisatı bilâhare fazlalaştırmağa karar vermiştir. Pek fakirane techiz edilmiş olan orduda pek az tank, kamyon ve tayyare topu vardır.

Encümen ayni zamanda harp kazançlarını ilga eden ve harp vukkuunda reisicumhura bütün sınaî mamulâtı müsadere etmek salâhiyetini veren kanun lâyihasını da tasdik etmiştir.

Encümen, 21 yaşından 31 yaşına kadar bütün erkeklerin silâh altına alınması hakkındaki maddeyi kabul etmemiştir. Çünkü efkârı umumiye bilhassa bu maddeyi tenkid etmekte ve Avrupalıların mecburî hizmet tesisini harpcuyane bir hareket telâkki etmelerinden korkmaktadır.

Maliye vekâleti bütçesinin tedkikine başlandı

Ankara 28 (Telefan) — Büyük Millet Meclisi bütçe encümeni, Millî müdafaa vekâleti bütçesinin tedkikini bitirmiş ve Maliye vekâleti bütçesini tedkike başlamıştır.

Venedik ve Bükreş mülâkatları hakkında iki makale

Sovyet gazeteleri Italya ve Polonyaya hücum ediyorlar

Moskova 28 (A.A.) — İzvestia gazetsi, Mussolini - Şuşnig mülâkatı hakkında diyor ki: Şuşnig, Mussolininin Avusturyayı Almanyaya satıp satmadığını öğrenmek ve Mussolini de Şuşnigin haricî siyasetini Çekoslovakya, Fransa ve İngiltere tarafına imaleyi ne dereceye kadar ciddî olarak derpiş ettiğni bilmek istiyordu.

Venedik mülâkatından sonra oldukça karışık ve karanlık bir tebliğ neşredildi. Maamafih, netice bazı hadiselerle az çok aydınlandı. Bu da, Hitlercilerin Avusturyada vatanperverler cephesine kabulüdür. Vakıa bu Hitlercilerin henüz iktidar mevkilerine gelmeleri değildir. Fakat şurası da inkâr edilemez ki, bu hadise Avusturyanın haricî siyasetinde tesirini göstermekten hali kalmıyacaktır.

Diğer taraftan tebliğde İtalyanın Avusturya istiklâlini garantisi hakkında tek bir kelime yoktur. Bütün bunlar gösteriyor ki Şuşnig, Mussolininin tazyiki altında Almanyaya yeni tavizlerde bulunmaya ve Avusturyanın Almanyaya iltihakını kolaylaştıracak olan gediklerin genişlemesini kabule mecbur olmuştur. Mussolni Guadalajaradaki mağlubiyetini Avusturyanın sırtından çıkartmak istiyor.

Venedik mülâkatının diğer bir tezahürü de Tuna havzasında kollektif emniyet sistemini yıkmak istiyen İtalyan ve Alman siyasetine karşı Paris ve Londrada pek az bir mukavemet gösterilmiş olmasıdır.

B. Bekin seyahati

Moskova 28 (A.A.) — Polonya harciye bakanı Bekin Bükreş seyahatini muvzuu bahseden Pravda gazetesi, Hitlerin beynelmilel elçisi olan mumaileyhin Küçük antantı parçalıyarak bitaraf devletler bloku altında ve Almanyanın himayesinde Sovyetler birliğine karşı bir cephe kurmakta olduğunu yazıyor ve diyor ki: «Şimdi Pariste, acaba «Daha geçenlerde Polonyaya o kadar mühim ikrazı ne için yaptı idi?» Suali varid olmağa başlamıştır.

Irak Hariciye nazırı Mecliste

Atatürkün locasından dünkü müzakereleri takib etti

Ankara 28 — Dost Irak hariciye nazırı Naci Elâsil bugün refakatlerinde Irak sefiri olduğu halde kamutaya geldi ve Atatürkün localarından müzakereleri takib etti. Misafirimiz Meclise geldiği sırada Türkiye - Irak dostluk muahedesinin tasdikine dair kanun lâyihası konuşuluyordu. Kanunun kabulü dost Irak devleti lehinde bir çok dostane tezahürata sebep oldu ve kardeş devlet lehine yapılan dostluk tezahürlerinin zapta geçmesi de ayrıca uzun alkışlarla kabul edildi.

İki memleketin demiryolları birleştirilecek

Ankara 28 — Diyarıbekir hattile Irak demiryolu hattının birleştirilmesi için Irak mühendislerile fikir teatisinde bulunmak üzere Iraka giden Nafıa vekâleti inşaat şefleri temaslarına devam etmektedirler.

Ankara belediyesinin yeni kararları

Ankara 28 — Ankarada şehir içinde kümes hayvanı beslemek yasak edilmiştir. Bahçelere ve binaların cadde tarafına sokaktan görünür şekilde çamaşır asılmıyacaktır.

Yumurta, fındık, palamut nizamnameleri

Ankara 28 (Telefon) — İktisad vekâleti tarafından hazırlanan yumurta, fındık ve palamut nizamnameleri bugün Başvekâlete verilmiştir.

İngiliz sefiri ve B. Makenzi bu sabah geldiler

İngiliz sefiri Sir Persi Loren ile, Karabükteki demir ve çelik fabrikaları inşaatını deruhde etmiş olan İngiliz Braser şirketi direktörü Mister Makenzi bu sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmişlerdir. Mister Makenzi şehrimizde çok kalmıyacak, derhal Londraya hareket ederek inşaatı deruhde edilen fabrika işlerile meşgul olacaktır.

Bu sabahki sis

Dün gece sabaha karşı saat beşe doğru şehri kesif bir sis kaplamıştır.

Sis, bilhassa denizde tesirini göstermiş, Şirketi Hayriye ve Haliç vapurları ilk seferlerini yapamamışlardır. Akayın seyriseferinde bir inkıta olmamış ve saat yedide sis tamamen sıyrılmıştır.

Fransız - Yugoslav münasebatı

Fransız âyan hariciye encümenin reisini bir yazısı iyi karşılandı

Belgrad 28 (A.A.) — Samuprava gazetesinde çıkan bir makalede Fransız âyan meclisinin hariciye encümeni reisi Berangerin tarzı hareketi memnuniyetle kaydedilmektedir.

Beranger, son yazdığı makalelerin birinde vatandaşlarının bazıları tarafından bilerek veya bilmiyerek yapılan kusur ve isabetsizliklerden dolayı özür dilemektedir.

Beranger, Fransız matbuatının bir kısmı tarafından yapılan hücumların, Küçük itilâfı malikâneleri addeden bazı şahıslar ve entrikacı grupların hissettikleri korku ve uğradıkları sukutuhayalin neticesi olduğunu söylemektedir.

Branger, bu gruplar veya şahısların Fransız milleti namına söz söylemeğe salâhiyettar olmadıklarını tebarüz ettirmiştir.

Fransa, Yugoslavya, Romanya, Çekoslovakya veya Avusturyanın orta Avrupadaki faaliyetilerinden dolayı hoşnudsuzluk göstermektedir.

Fransanın İngiltere ile ittifak ederek Avrupada istediği şey, mütekabil istiklâl içinde Tunada teşriki mesai edilmesidir.

Büyük Millet Meclisinde dün müzakere ve kabul edilen kanunlar

Ankara 28 (A.A.) — Bugün Refet Canıtezin başkanlığında yapılan kamutay toplantısında 1936 yılı muvazenei umumiyesine giren bazı dairelerbütçelerinde 82 bin liralık münakale yapılması, kamutay memurları teşkilâtı ve vazaifine ait kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi, erazi tahririne dair kanuna ek kanun lâyihaları ile satın alınan Şark demiryolları imtiyazı ile şirkete ait malların teseliüm ve işletme muameleleri hakkındaki kanun lâyihası müzakere ve kabul edilmiştir. Meclis, cuma günü toplanmak üzere dağılmıştır.

General Abdullahın cenazesini getiren vapur İzmirden hareket etti

İzmir 28 (Telefon) — Hafidini görmek üzere İstanbuldan buraya gelen ve ansızın ölen mütekaid general Abdullahın cenazesi askerî hastaneden merasimle kaldırılarak limanda demirli bulunan Dumlupınar vapuruna verilmiştir. Vapur İstanbula hareket etmiştir. General Abdullahın cenazesi İstanbulda merasimle defnedilecektir.

Yugoslavyada nehirler yükseliyor

Sava nehrinin suları geniş bir sahayı kapladı

Belgrad 28 (A.A.) — Alınan son haberlere göre, feyezan endişeli bir şekil almağa başlamıştır. Obrenovatz civarında Sava nehri iki yerde barajları kırmış ve sular takriben 3 mil genişliğinde bir arazi parçasını istilâ etmiştir. Obrenovaz şehrinin bir kısmı da sular altında kalmıştır. Halk, bütün bu havaliyi tahliye etmektedir. Sava nehri ayni zamanda Şabazen civarındaki seddi tehdid etmektedir.

Çupria şehri civarında sular normal seviyenin fevkinde 518 santimetre yükselmiştir.

Amerikadaki su basması

London (Amerikada) 28 (A.A.) — Tuğyan neticesinde vukubulan hasarat, üç milyon dolardan fazladır.

İngiliz sefiri ile Brasserd şirketinin müdürü bugün Ankaradan geliyorlar

Ankara 28 (Telefon) — İngiliz sefiri Sir Persi Loren ve Karabük fabrikalarını kuracak Brasserd şirketinin müdürü B. Makenzi bu akşam ekspresle İstanbula hareket etmişlerdir.

B. Makenzi İstanbuldan Londraya gidecek ve arasıra Karabüke gelerek demir ve çelik fabrikalarının inşaatını teftiş edecektir. B. Makenzi memleketimizden çok iyi intiba-

Romanya ittifaklarına sadık kalacak

Italya ile pakt imzalıyacağı doğru değil

Bükreş 28 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Salâhiyettar mahfiller, Romanyanın İtalya - Yugoslavya paktına benzer bir pakt imzalamak üzere Roma ile müzakerede bulunduğu hakkındaki haberi katiyetle tekzip etmektedirler.

Bu mahfiller, her halde ileride İtalyaya muhtemel bir yaklaşma halinde Romanyanın şimdiki ittifaklarını muhafaza edeceğini ilâve eylemektedirler.

Bükreş 28 (A.A.) — Havas muhabiri bildiriyor: İtalyanın Romanya ile bir anlaşma akdi için yaptığı istimzaçlar Bükreşte makes bulamamışa benziyor. Maamafih İtalya, Romanyada çok müsait bir havadan istifade etmektedir.

Damga resmi kanununda yazılı para cezalarını icralar tahsil edecek

Ankara 28 (Telefon) — Adliye vekâleti, damga resmi kanununda yazılı para cezalarının icra dairelerince tahsil edilmesi lâzımgeleceğini müddeiumumiliklere tamim etmiştir.

Irak - Suriye dostluk muahedesi Filistinde sevinçle karşılandı

Kudüs 28 (A.A.) — Irak ile Suriye arasında dostluk muahedesinin akdi, bütün Filistin mahafilinde sevinçle selâmlanmaktadır. Arab gazeteleri, bu muahedeyi, Panarab birliğe doğru atılmış mühim bir adım olarak telâkki etmektedir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Denizyolları İdaresinde

Denizyolları idaresinin bu sene bir hayli kâr ettiğini gazetelerde okumuştuk. En son neşredilen haberlere göre, bilâkis idarenin iki yüz bin lira zararı olduğunu öğrendik. Bu zarar dolayısile Denizyolları idaresinde maaşlarda tenkihat yapıldığını, bazı memuriyetlerin lâğvedildiğini de duyduğumuz için ziyan havadisinin doğru olması icab edeceği anlaşılıyor.

Denizyolları idaresi için ziyan etmek yeni bir hâdise değildir sanırız. Ötedenberi kulaklarımız bu zarar sözlerine alışkındır. Binaenaleyh mazi ile bir mukayese yapabilmek için, ziyanlar arasındaki farkı bilmemize ihtiyaç vardır. Ancak ondan sonradır ki işin içinde endişe edecek bir cihet var mı, yoksa idare bir kalkınmaya ve iyiliğe doğru gidiyor mu? Suallerine doğru bir cevap vermeğe imkân görülebilir.

Denizyolları idaresinin zarar etmesi sebepleri arasında vapur tamirlerinin mühim bir rol oynadığı da gazetelerde görülen havadislerden anlaşılıyor. Eğer zararda tamir işinin dahli varsa bunun hesaba katılmıyacağını söylemek bir borçtur. İdarenin vapurları âdeta tamir kabul etmiyecek bir haldedir. Bunları bir mecburiyet sevkile ve muvakkaten kullanıyoruz. Binaenaleyh idarenin kâr ve zararını hesab ederken bu gibi tamir masraflarının nazarı itibara alınmaması lâzımgelir.

Denizyolları idaresi işletmesinin açığını kapatmak için düşünülen tedbirleri kısmen hiç tasvib etmediğimizi söylemeği bir borç biliriz. Maaştan tasarruf etmek kadar yanlış bir tedbir tasavvur edilemez. Çünkü maaşlar esasen yüksek olmadığı gibi Denizyolları idaresinin kaptanlardan başlıyarak bütün gemi memur ve müstahdemlerinin aldıkları maaşlar hiç yüksek değildir.

İdarede lüzumsuz memuriyetler varsa bunların kaldırılması gayet doğrudur. Bir teşkilâtta aranacak şey asgarî masraf ile azamî verim teminidir. Zaten aldıkları para ile zor geçinen memurların maaşını kesmek onları büsbütün sıkıntıya koymak demektir. Memura hakkile maaş vermeli, fakat kabil olduğu kadar az memur kullanmalı.

Denizyolları idaresini diriltmek için - eğer böyle bir diriltmeye ihtiyaç varsa - yapılacak tedbirleri başka taraflarda aramalı. Ücretleri indirmeli, hizmetleri daha muntazam ve kusursuz hale getirmeli, nakliye işini memleketin umumî menfaati bakımından en müsaid bir vasıta ve alet halinde tutmalı ve zarardan korkmamalı. Çünkü Denizyollarının açığını kapamak için verilecek para, dolayısile memleketin nail olacağı umumî inkişaf sayesinde bol bol telâfi edilecektir. Memleket, Denizyolları idaresinin yalnız kâr düşünür bir yabancı şirket elinde değil, yurdun yüksek menfaatini ve terakkisini düşünür hükûmet elinde bulunduğunu bu suretle anlıyabilir.

Akşamcı

Bir hırsız üç buçuk ay hapse mahkûm oldu

Ahmed adında biri Yenicami civarında Velinin dükkânından bir ceket çalarak kaçarken yakalanmış, dün Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde yapılan muhakeme neticesinde üç buçuk ay hapse mahkûm olmuştur.

ŞEHİR HABERLERİ

Otobüsler

Fazla yolcu alanlar hakkında zabıt tutulacak

Civar köyler ve kasabalarla İstanbul arasında sefer yapan otobüslerin talimatname ile tayin edilen istiap derecelerinden fazla yolcu ve yük aldıkları hakkında belediyeye malûmat verilmiştir. Belediye bunun üzerine gözcüler koydurmuş, neticede bu ihbarın doğru olduğu ve bir çok otobüslerin İstanbuldan muayyen hadde yolcu ve yük ile hareket ettikleri halde yolda köylerden yolcu ve eşya aldıkları görülmüştür.

Otobüslerin bu suretle tıka basa dolmaları, kaza vukuuna imkân vereceğinden belediye otobüslerin geçtikleri sahalardaki belediyelerle köy mümessillerine tebliğat yapmış ve fazla yük ve yolcu ile geçen otobüsler hakkında zabıt tutulmasını ve bu zabıtların İstanbul belediyesine gönderilmesini istemiştir.

Cam göbeği

Taksi otomobilleri bu renge boyanacaklar

Belediye, bütün taksi otomobillerinin mutlaka cam göbeği rengine boyanmasını ve 1 hazirana kadar otomobilini boyamıyan şoförlerin cezaya çarpılacaklarını bildirmiştir. Belediyece verilen bu karara rağmen son zamanlarda bazı otomobillerin lâciverde kaçacak başka bir boya kullandıkları görülmüş ve yeniden emir verilmiştir. Cam göbeği rengine boyanan otomobiller, taksi işaretini muhafaza etmek üzere gene siyah ve sarı hareli işareti hâmil olacaklardır.

Belediyenin bu kararı üzerine şoförler belediyeye müracaat etmişler, haziranda hem senelik plâka ücretlerini ödemek, hem de bu boyayı sürmek suretile iki masrafı birden kaldıramıyacaklarını bildirmişlerdir. Şoförlerin bu müracatları tedkik ediliyor.

Ekmeklerde glüten miktarı

Buğday evsafı değiştiğinden ekmeklerde glüten mikdarının yeniden tayini için belediye sıhhiye vekâletine nümuneler göndermişti. Bunlar Ankara ziraat enstitüsünde tedkik ediliyor.

Enstitünün raporu yakında vekâlete verilecek ve vekâlet de glüten mikdarını tayin edecektir. Vekâletin tayin edeceği bu mikdar, 936 senesi mahsulüne ait olacaktır.

Bir kaç aya kadar yeni mahsul piyasaya çıkınca glüten mikdarı yeniden tayin edilecektir.

Bir çocuk pencereden düşerek yaralandı

Kasımpaşada Yakupağa mahallesinde oturan Sezai isminde bir çocuk pencereden bakarken müvazenesini kaybederek düşmüş ve yaralanmıştır.

800 bin lira

Hazinenin dava açabileceğine karar verildi

Hali tasfiyede bulunan Alpullu şeker şirketinin avans ve inhisar resminden dolayı hazineye 800 bin lira borçlu olduğu iddiasile şirket aleyhine ikinci ticaret mahkemesinde açılan davaya dün devam edilmiştir.

Bundan evvelki celsede şirket vekilleri davaya itiraz ederek, hazinenin şirket aleyhine dava açamıyacağını, ancak tasfiye heyetinin şahısları aleyhine dava açabileceğini, çünkü tasfiye heyetinin defterleri tedkik ederek eğer varsa bu borcu meydana çıkarması lâzımgeleceğini iddia etmişlerdi.

Ticaret mahkemesi dün bu hususta kararını vererek hazinenin şirket aleyhine dava açabileceğini bildirmiştir. Bunun üzerine evrak, tahkikat hâkimi B. Fahriye verilmiş ve tahkikatın ikmali için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Ensesinden yakalandı!

Bir hırsız dün dokuz ay hapse mahkûm oldu

Marko adında biri dün Kapalıçarşıda Yervant adında birinin dükkânından üç paket bıçak çalarak kaçmıştır.

Marko oradan çıktıktan sonra Çarşıkapıdan Kumkapıya inen caddeyi takiben Kumkapıya doğru inerken polis komiseri B. Mehmed Ali ile karşılaşmış ve komiser bu adamın şüpheli vaziyetini görünce kendisine nereye gittiğini sormuştur.

Marko komiserin kendisini yakalıyacağını anlayınca birdenbire yerinden fırlıyarak bütün hızile komiserin önünden kaçmış ve koşa koşa Kumkapıya kadar inmiştir.

Komiser Mehmed Ali de Markonun arkasından koşmuş ve Kumkapıda mahalle arasına girince Markoyu kaybetmiştir.

B. Mehmed Ali etrafa bakınırken orada bir evin kapısının açık olduğunu görmüş ve Markonun bu kapıdan içeriye girmiş olması ihtimalini düşünerek kapının arkasına saklanıp beklemeğe başlamıştır. O sırada evin içinden:

— Yetişiniz, evimize hırsız girdi..

Diye kadın çığlıkları duyulmuştur. Bu vaziyette evde barınamıyacağını anlıyan Marko buradan da kaçmağa karar vermiş ve etrafta kimse bulunup bulunmadığını anlamak için kapıdan başını uzatarak gözetlemek istemiştir.

Kapının arkasında bekliyen komiser B. Mehmad Ali hemen Markoyu ensesinden yakalayıp karakola götürmüş ve hırsızlığı tesbit edilerek mahkemeye verilmiştir.

Dün öğleden sonra üçüncü sulh ceza mahkemesinde Markonun muhakemesi yapılmış ve suçu sabit olduğu gibi sabıkası da bulunduğundan dokuz ay hapsine karar verilmiştir. Marko mahkemede tevkif edilerek tevkifhaneye gönderilmiştir.

Telefon santralı

Osmanbeyde bir arsa satın alınıyor

Şişli ve Boğaziçinin telefon şebekesini takviye etmek üzere Şişlide yeni bir telefon santralı inşa edileceğini yazmıştık.

Telefon idaresi, Şişlide Osmanbeyde münasip bir arsa bulmuştur. Bu arsaya telefon idaresi tarafından konan kıymeti, belediye fen heyeti de uygun görmüştür.

Yakında arsanın istimlâk muamelesi bitecektir. Bu arsaya mükemmel bir telefon santralı ile telgraf ve posta merkezi inşa edilecektir.

Yeni santral, Taksimden itibaren Boğaza kadar olan şehrin bu kısmındaki telefon şebekesini takviye edecek ve yeniden on bin aboneyi idare edecek bir kuvvet olacaktır.

Santral merkezinde ayrıca ihtiyat santraller de bulunacaktır. Bu ihtiyat santraller, büyük şebekeye bir ârıza olduğu takdirde çalıştırılacaklar ve telefon mükâlemesinin kesilmesine meydan vermiyeceklerdir.

Tifo vakaları

7 nci ilk mektepteki talebeye aşı yapılıyor

Süleymaniyede yedinci ilk mektepte iki şüpheli tifo vakasına tesadüf edilmiş ve muayene neticesinde hastalığın tifo olduğu anlaşılmıştır. Sıhhiye müdürlüğü, bunun üzerine mektepte dezenfekte yaptırmış, çocuklarla civardaki halka mecburî aşı tatbik edilmeğe başlanmıştır.

Mevsim itibarile yeşil salata, marul gibi tifo mikroplarını kolaylıkla naklolunabilen yiyecekler çıktığından bu mevsimde tifonun artması ihtimali çoktur. Netekim Eyüp, Unkapanı ve civarında bazı şüpheli vaka görülmüştür. Sıhhiye müdürlüğü, bu mıntakalarda da aşı tatbikine devam etmektedir.

Kâtip ve dosya sahibi beraet etti

Bayan Nezihe adında bir kadının mahkûmiyetine ait bir dosyanın üçüncü ceza mahkemesi evrakı arasında kaybedildiği iddiasile üçüncü ceza mahkemesi kâtiplerinden Refik ve sahibi bayan Nezihe aleyhlerine dava açıldığını yazmıştık.

Dün dördüncü ceza mahkemesinde bu dava bitirilmiştir. Muhakeme neticesinde bu işte kâtip Refiğin ve bayan Nezihenin alâkaları görülemediğinden ikisinin de beraetlerine karar verilmiştir.

Cumartesi günü bütün resmî daireler kapalı bulunacak

Tatil kanunu mucibince 1 mayıs tatil günü olduğundan cumartesi günü resmî ve nim resmî daireler kapalı olacaktır. Ancak hususî müesseselerle, yazıhaneler kapamak mecburiyetinde değillerdir. Fakat bu müesseseler, hafta tatili kanununa göre cumartesi günü öğleden sonra - her haftaki gibi - kapıyacaklardır.

Bir çırpıda

Çocuk haftasında ağlıyan kız..

Çocuk haftasının son günlerinde gazetelerde eğlenen, gülen, dans eden, şarkı söyliyen çocuk resimleri çıkarken bir de ağlıyan bir mektepli kızın fotografını gördüm.

Evinin sokak kapısında, başını duvara dayamış, mektep göğüslüğü üzerinde, beyaz mektep yakası boynunda derdli derdli ağlıyan bir küçük mektepli kız...

Bu hafta gazetelerde gülen, eğlenen, neşeli çocuk resimlerine o kadar alışmıştım ki çocuk haftasının bu son günlerinde böyle başını bir kenara dayıyarak derdli derdli ağlıyan mektepli kızın hali âdeta fenama gitti. Macerasını merak ettim ve okudum.

Aksarayda bir evde bir heroin fabrikası bulunmuş, fabrikayı işleten kadınla, erkek yakalanmış... Ve bu sekiz yaşındaki mektepli kız yapayalnız kaldığı boş evinin eşiğinde derdli derdli ağlıyor..

Anne tevkif edilmiş, baba tevkif edilmiş. Belki mektebin eğlenceli müsameresinden dönen bu biçare günahsız kız derdli, içli içli göz yaşı dökü yor..

Doğrusu heroinci ana ile babanın günahını, bu çocuk haftasında ağlıyan mektepli kızın halini gördükten sonra, büsbütün büyük gördüm. Heroin kazanlarını kurarlarken acaba biran olsun sekiz yaşındaki mektep göğüslüklü kızlarının bir gün böyle bir evde yapayalnız kalıp derdli derdli ağlıyacağını hatırlarına bile getirmediler mi?.. Beyaz öldürücü tozu yaparken göğüslüklü, beyaz yakalı küçük kızın istikbalini hiç mi düşünmediler?

Anlıyan, duyan bir ana baba için zannederim ki en büyük ceza çocuklarını boş evlerinin kapısında böyle göz yaşı dökerken görmek olacaktır.

Şimdi düşünüyorum. Belki de - belki değil muhakkak kı - heroinci karı koca cürümleri tesbit edilince cezaya çarpılacaklar... O zaman bu küçük derdli mektepli kız ne olacak?..

Bilhassa yakın bir akrabası ve saresi de yoksa.. belki de artık mektepli göğüslüğünü giyemiyecek ve çantasını taşıyamıyacak..

Hayatta öyle insanlar var ki kendilerile beraber arkalarındakilerini de felâkete sürüklüyorlar. — H. F.

Bir top kumaş aşırmışlar

Zehra, Hayriye ve diğer Zehra, Kadıköyünde Pazaryolunda Koçonun manifatura mağazasına müşteri sıfatile girerek kumaşlara bakarlarken bir top kumaşı aşırıp şavuşurlarken polisçe yakalanmışlardır.

Beyazıd nahiye müdürlüğü

Galata nahiyesi serkomiseri iken bir iddia dolayısile işten el çektirilen B. Naim hakkında yapılan tahkikat ikmal edilmiş, serdolunan iddia varid görülmemiştir.

B. Naim, Eminönü kaymakamlığı Beyazıd nahiye müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Fransız profesörünün ikinci konferansı

Şehrimizde bulunan Fransız profesörü B. Lâmiyerin dün saat 17,5 de hukuk fakültesi salonunda mukayeseli hukuk ilmi mevzuu etrafında ikinci konferansını vermiştir. Bugün de Hollandalı profesör Selzovig (Dünyada Hollanda) mevzuu etrafında bir konferans verecektir.

Bay Amcaya göre...

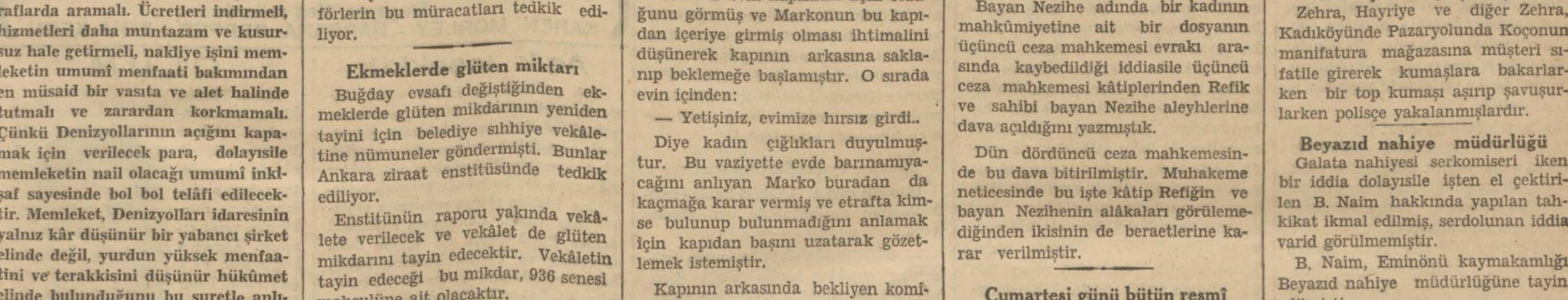

— Eskiden siyasî dostluklar daha ömürlü olduğu için politika haberlerini takip etmek galiba daha kolaydı

... Kim kiminle dost...

... Kim kiminle düşman, hatırda kalırdı!... Fakat şimdi öyle değil!...

... Meselâ şu dakikada Avrupa devletlerinin hangisi hangisiyle dost, farkında değilim...

... Sen farkında mısın?...

B. A. — Hayır, bugün daha gazete okumadım!...

Elektrik şirketi erkânının muhakemesine başlandı

(Baş tarafı birinci sahifede)

da bir dava açılmış ve bu malzemenin kullanılmasında suçlu görülen şirket erkânından 7 kişi mahkemeye verilmişlerdi.

Dün davaya dokuzuncu ihtisas mahkemesinde başlanmıştır. Muhakemeye saat 10 da başlanmış ve yirmiye kadar devam edilmiş, fakat gene suçluların sorgusu bitirilememiştir. Şirketin en salâhiyettar erkânından B. Jan Lâzyan, baş mühendis B. Jul Alben Gileri, kontrol dairesi şefi B. Fister Emil, Silâhdarağa fabrikası âmiri B. Tibuletti, işletme mühendisi B. Sempieri, şebeke baş mühendisi B. İbrahim Haşim ve elektrik şirketi levazım müdürü B. Sadiden mürekkep olan suçlular yerlerini aldıktan sonra sorguları yapıldı.

B. Lâzyan şirket direktörünün tensibile ikinci en büyük imza sahibi olduğunu, İstanbulda doğduğunu söyledi. B. Gileri Brükselde doğduğunu İtalyan tabiiyetinde olduğunu şirketin umumî mühendisi olduğunu, B. Emil İsviçreli, Tibületti İtalyalı, Sempieri İtalyalı olduklarını söylediler. Diğer suçlular da sorgulara cevap verdikten sonra zabıt okundu.

Suçlular B. Sadi Rıza, Ramiz, Kenan Ömer, Haşim,Hamdi, Osman Nuri, Hüseyin Sadeddin olmak üzere yedi avukat tutmuşlardı. Mukabil taraftan da hazine avukatlarından B. Rifat Ahmed, Osman Nuri, Nureddin bulunuyorlardı.

Zabıtta şirketin gümrükten muaf malzemeyi İstanbul şebekesinde kullandığı beyan ediliyor ve suçlular hakkında takibat yapılması isteniyordu. Direktör B. Hansens Avrupada vefat ettiği için hakkındaki âmme davası kalkmıştı.

B. Lâzyanın isticvabı

Bundan sonra suçlulardan B. Lâzyana muhtelif sualler soruldu; B. Lâzyan şu cevapları verdi:

«— Ben bu işlerle meşgul değilim. Âletleri kim teslim alırsa o meşgul olur. Bu işler fen dairesinin vazifesidir. Şayet bana ihbarda bulunan olursa o vakit keyfiyeti direktöre bildiririm. 932 senesinde şirkete girdim. Ve muaf eşyalardan dolayı şiddetli cezaları istilzam eden gümrük kanunu çıkınca, bir tamim yaparak memurların nazarı dikkatini celbettim. Vazifem şirket işleri hakkındaki evraka müdürle beraber imza atmaktır. Evrakta mutlaka iki kişinin imzası lâzımdır. Tamimde muaf eşya için ayrı ve muaf olmıyan için de başka muamele yapmalarını emrettik.

Nafıa vekâletinin emri üzerine bu hususta 935 senesinde ikinci bir tamim daha yaptık. Satgazel evvelce devren alınmış olan muaf eşya ile de alâkadar olmadım. Yalnız tamimde bunlardan da bahsettim.

Ben yalnız 750 bin liraya kadar muaf eşya getirilebileceğini biliyorum. Malzemeler, ambarlardan birer ihraç bonosile alınmaktadır. 933 senesi nihayetine kadar biriken bonolar deftere geçirilmiş ve fazla yer tutmaması için yakılarak imha edilmiştir. Eşyaları teslim alan memurlar ihraç bonolarını imza ederler.»

Reis — Bu imzalara göre malzemeyi alan memurlar tayin edilip edilemez mi?

— Bazan aceleye gelir, bonolara imza atılmaz. İmzalı bonolar da yandığı için bunları tayin etmek imkânı yoktur. Çünkü imzalar defterlere de geçirilmemiştir.

Memurların çalışma tarzı

Reis — Şirket memurlarının çalışma tarzları hakkında bir talimatname yok mudur?

— Yoktur. Memurların işlerini direktör tayin eder.

Bundan sonra Lâzyanın istintaktaki ifadesi okundu. Bunu takiben isticvaba devam edildi. Lâzyan reisin muhtelif suallerine şöyle bir cevap verdi:

— İmha edilen bono ve zabıt varakalarının listelerini levazım veya muhasebe dairesi muhafaza eder. Hariçten gelen eşyanın depolara tevzi'i de levazım dairesi meşguldür. nın muaf olup olmadığını ambar memurunun bilmesi lâzımgelir. Esasen muaf eşyalar hakkında bonolarda (F) harfi vardır.

Suçlunun bu ifadesi, yarıma kadar devam etti, celse tatil edildi.

İkinci celse

İkinci celse saat 14 de başladı. Orada bulunanlardan nakliye müteahhidi Aram Gülerin tercüman olmasına karar verildi. Ve yemin ettirildikten sonra Lâzyanın öğleden evvelki ifadesi okunarak tercüman vasıtasile diğer suçlulara anlatıldı, bir diyecekleri olup olmadığı soruldu.

Baş mühendis B. Gileri dedi ki:

«— Bay Lâzyanın dediği gibi şayet memur muaf eşyayı ambarlardan muaf olduğunu bilerek almışsa şüphesiz ki mesul olur.»

Fabrika müdürü de ayni ifadede bulunduktan sonra hazine avukatlarından B. Rıfat Ahmed suçlu Lâzyana birinci derecede imza salâhiyetini kimin verdiğini sordu. Lâzyan şu cevabı verdi:

«— Müdür melcisi idareye teklif etti ve birinci derecede imza sahibi olmam kabul edildi.»

Suçlu diğer suallere de cevap vererek dedi ki:

— İhraç bonolarını 933 den evvel yakmışlardı. Bu şirketin eskidenberi yaptığı bir iştir. İki üç senede bir lüzumsuz evrak yakılır. Ben, kontrol memuru olmadığım için muaf eşyanın İstanbul şebekesinde kullanıldığını bilmem. Her şubenin bir müdürü vardır. Bu gibi işlerle onlar meşgul olur.»

Hazine avukatı suallerine devam edince suçlu vekili B. Kenan Ömer söz alarak dedi ki:

— Hadise, bir ihmal ve terahi, suiistimal meselesi değildir. Müekkilim kaçakçılık suçu isnadile muhakeme edilmektedir. Ona göre sualler sorulmasını isterim.

Hazine avukatı Rıfat Ahmed:

— Onu da sorarız, diye cevap verdi.

Avukatlar arasındaki münakaşa, reisin müdahalesile nihayet buldu.

Baş mühendisin isticvabı

Bundan sonra baş mühendis B. Gileri isticvap edildi ve muhtelif suallere cevaben dedi ki:

— İthal edilen eşyayı ihraç bonolarını imzalıyarak almadım. Esasen bunları görmem. Ben proje hazırlarım, teknik işlerle uğraşırım. Başka şeyler beni alâkadar etmez. Muaf eşya hakkında şirkette kurulan komitede de hiç bulunmadım. Yalnız 935 senesinde şirkette toplanan bir konferansa çağırıldım. Buradaki mevzular da beni alâkadar etmiyordu. Lâzyanın gönderdiği tamimi memurlara tebliğ etmek vazifemdi. Bütün memurlarım gümrükten muaf eşyanın İstanbul yakasında kullanılmıyacağını bilirler. Dikkatli olmalarını yapılan tamimden sonra ben de şifahen teyid ettim. Eşyaların kullanıldıkları yerlerde muaf olup olmadıklarını anlamak kabil değildir. Yalnız Nafıa vekâletinin 936 senesindeki bir tamimi üzerine muaf eşyalar hakkında listeler tanzim edilmeğe başlandı. Şebeke servisi tarafından bu listeler tanzim edilmekte iken tahkik heyeti işe vazıyed etti ve noksan kalan listeler de heyete verildi.

Nafıa komisyonu Silâhtarğa fabrikasında âletlerin numaralarını aldılar ve biz ancak bundan sonra orada muaf eşyalar bulunduğunu öğrendik. Ben bunları B. Haşim ve B. Sempiyeriden duymuştum.

Sempiyeri de Nafıa baş müfettişinden aldığı emir üzerine tedkikat yaparak bunu öğrenmiş.

Âletlerin numaraları meydana çıkınca B. Hansens, âletlerin kaldırılarak gümrük vergisi için beyanname verilmesini emretti. Bu suretle vaziyet, kanuniyet kesbetmiş olacaktı. Bunun üzerine ben de fabrika müdürüne telefonla makinelerin kaldırılmasını emrettim.

Ambarlarda muaf ve gayri muaf olmak üzere iki kısım eşya vardır. Anadolu yakasındaki ambarlar dolu olduğu zaman muaf eşyanın bir kısmını muaf olup olmadığını ambar memurunun bilmesi lâzımgelir. Esasen muaf eşyalar hakkında bonolarda (F) harfi vardır.

Suçlunun bu ifadesi, yarıma kadar devam etti, celse tatil edildi.

İkinci celse

İkinci celse saat 14 de başladı. Orada bulunanlardan nakliye müteahhidi Aram Gülerin tercüman olmasına karar verildi. Ve yemin ettirildikten sonra Lâzyanın öğleden evvelki ifadesi okunarak tercüman vasıtasile diğer suçlulara anlatıldı, bir diyecekleri olup olmadığı soruldu.

Baş mühendis B. Gileri dedi ki:

«— Bay Lâzyanın dediği gibi şayet memur muaf eşyayı ambarlardan muaf olduğunu bilerek almışsa şüphesiz ki mesul olur.»

Fabrika müdürü de ayni ifadede bulunduktan sonra hazine avukatlarından B. Rıfat Ahmed suçlu Lâzyana birinci derecede imza salâhiyetini kimin verdiğini sordu. Lâzyan şu cevabı verdi:

«— Müdür melcisi idareye teklif etti ve birinci derecede imza sahibi olmam kabul edildi.»

Suçlu diğer suallere de cevap vererek dedi ki:

— İhraç bonolarını 933 den evvel yakmışlardı. Bu şirketin eskidenberi yaptığı bir iştir. İki üç senede bir lüzumsuz evrak yakılır. Ben, kontrol memuru olmadığım için muaf eşyanın İstanbul şebekesinde kullanıldığını bilmem. Her şubenin bir müdürü vardır. Bu gibi işlerle onlar meşgul olur.»

Hazine avukatı suallerine devam edince suçlu vekili B. Kenan Ömer söz alarak dedi ki:

— Hadise, bir ihmal ve terahi, suiistimal meselesi değildir. Müekkilim kaçakçılık suçu isnadile muhakeme edilmektedir. Ona göre sualler sorulmasını isterim.

Hazine avukatı Rıfat Ahmed:

— Onu da sorarız, diye cevap verdi.

Avukatlar arasındaki münakaşa, reisin müdahalesile nihayet buldu.

Baş mühendisin isticvabı

Bundan sonra baş mühendis B. Gileri isticvap edildi ve muhtelif suallere cevaben dedi ki:

— İthal edilen eşyayı ihraç bonolarını imzalıyarak almadım. Esasen bunları görmem. Ben proje hazırlarım, teknik işlerle uğraşırım. Başka şeyler beni alâkadar etmez. Muaf eşya hakkında şirkette kurulan komitede de hiç bulunmadım. Yalnız 935 senesinde şirkette toplanan bir konferansa çağırıldım. Buradaki mevzular da beni alâkadar etmiyordu. Lâzyanın gönderdiği tamimi memurlara tebliğ etmek vazifemdi. Bütün memurlarım gümrükten muaf eşyanın İstanbul yakasında kullanılmıyacağını bilirler. Dikkatli olmalarını yapılan tamimden sonra ben de şifahen teyid ettim. Eşyaların kullanıldıkları yerlerde muaf olup olmadıklarını anlamak kabil değildir. Yalnız Nafıa vekâletinin 936 senesindeki bir tamimi üzerine muaf eşyalar hakkında listeler tanzim edilmeğe başlandı. Şebeke servisi tarafından bu listeler tanzim edilmekte iken tahkik heyeti işe vazıyed etti ve noksan kalan listeler de heyete verildi.

Nafıa komisyonu Silâhtarğa fabrikasında âletlerin numaralarını aldılar ve biz ancak bundan sonra orada muaf eşyalar bulunduğunu öğrendik. Ben bunları B. Haşim ve B. Sempiyeriden duymuştum.

Sempiyeri de Nafıa baş müfettişinden aldığı emir üzerine tedkikat yaparak bunu öğrenmiş.

Âletlerin numaraları meydana çıkınca B. Hansens, âletlerin kaldırılarak gümrük vergisi için beyanname verilmesini emretti. Bu suretle vaziyet, kanuniyet kesbetmiş olacaktı. Bunun üzerine ben de fabrika müdürüne telefonla makinelerin kaldırılmasını emrettim.

Ambarlarda muaf ve gayri muaf olmak üzere iki kısım eşya vardır. Anadolu yakasındaki ambarlar dolu olduğu zaman muaf eşyanın bir kısmını yoruz. Bazan İstanbulda kullanacağımız muaf eşya için gümrük vergisi veriyoruz. Bu hususiaki muameleyi levazım dairesi yapar, biz meşgul olmayız.

Resmi verilmeden kullanılan eşyaya gelince: Bir kaza eseri olacak zannederim. Gümrüklü, gümrüksüz iki üç milyon liralık eşya ambarlardan geçmiş ve ancak bunların 30 bin liralık kadarı gümrüklü kullanılan eşyaya karışmıştır. Avrupadan muaf olarak gelen eşya, 500 bin liralıktır.

Tercüman değiştiriliyor

Bundan sonra celse tatil edildi ve 10 dakika sonra üçüncü celse açıldı. Suçlu avukatı, tercümanın ilk suali noksan tercüme ettiğinden tercümanın değiştirilmesini istedi. Mahkeme, bu talebi kabul ederek yeni bir tercüman aramak için celseyi 15 dakika müddetle tatil etti.

Dördüncü celse

Davet üzerine gelen posta, telgraf baş müdürü B. Mazhar tercüman olarak kabul edildi. Ve dördüncü celse başladı. Fakat ilk sual sorulunca B. Mazhar teknik hususata temas edildiğini söyliyerek kendisinin bu vazifeden affını istedi, kabul edildi. Bunun üzerine şirket mühendislerinden B. Tevfik tercüman olarak kabul edildi.

Müddeiumuminin suallerine B. Gileri şu cevabı verdi:

— Projelerde kullanılacak malzemenin fennî evsafına dair malûmat vardır. Fakat gümrüklü ve gümrüksüz olduğuna dair bir şey yoktur. Silâhtarağa fabrikasında yapılan inşaat yeniden tesis mahiyetindedir. Orada kullanılan malzemenin adedini de bilirim. Fen dairesinin malzeme ihtiyacına ait listeyi her sene başında yaparız. Ambarlardaki malzemenin vaziyeti hakkında arasıra malûmat alırım. Silâhtarağa fabrikasında kullanılan malzemenin gümrük resminin verildiğini levazım dairesindeki bu hususiaki evrakı tedkikten sonra öğrendim. Çünkü malzemenin geldiği tarih ve gümrük resminin verilidiği tarih bu evrakta tesbit edilmiştir.

Muaf malzeme Silâhtarağaya yanlışlıkla gitmiş ve dolayısile gümrüğe verilen malzeme geriye alınmış. Benim fikrimi sorsaydılar, bu malzemenin gümrük resminin tamamen verilmiş olduğunu telâkki etmezdim. Anadolu ambarlarında gümrük resmi verilmiş malzeme de vardır. Memurlar İstanbul ciheti için aldıkları malzemeyi gümrük resmi verilmiş olan kısımdan almışlardır.

Hazine avukatlarının sualleri

Bundan sonra B. Gileri hazine avukatlarının suallerine de şu cevabı verdi:

— Silâhtarağa fabrikasından kaldırılan eşyadan başka diğer bazı yerlerde de muaf malzemenin kaldırılmış olup olmadığını bilmiyorum.

Ben, bu hususta bir emir de vermedim. Eğer emir verildise direktör vermiştir. Gümrük resmi verilmemiş malzemenin köprü altında kullanıldığını duydum. Fakat buna da ben emir vermedim. Ve bu malzeme hususî surette orası için sipariş edilmiş değil, ambarlardan alınmıştır.

Saat yirmiye yaklaştığından muhakeme, diğer beş suçlunun isticvabı için mayısa talik edildi.

Karışık yağlar

Zeytin yağ, susam yağlarının muayyen bir nisbette karışık satılmaları lâzım geldiği ve susamlarla zeytinyağlara karıştırılacak maddelerin miktarını gösteren etiketlerin bulundurulması şehir meclisi tarafından kabul edilen yeni talimatname hükümlerindendir.

Son günlerde yağ satan dükkânlarla bakkallarda yapılan kontrolda talimatnamenin bu hükmüne hiç riayet edilmediği ve hiç bir yağa etiket konmadığı görülmüştür. Belediye zabıtası, bir çok nümune toplamış ve bunu kimyahaneye göndermiştir. Tahliller bu yağların ne nisbette karışık olduğunu gösterecektir.

BU akşam SARAY sinemasında
3 güzel film müsabakasının 2 nci gala müsameresi
Sesi ve güzelliği ile MARLENE DİETRİCH ile rekabet eden
ZARAH LEANDER
Emsalsiz yıldız, Avusturya filmlerinin en güzeli ve halihazırda bütün dünya sinemalarında gösterilmekte olan
DANS DEVAM EDİYOR
şaheserinde görünecektir. Mevzuu, musikisi ve mizanseni fevkalâdedir. Ve cidden tekrar tekrar görülmeğe şayan bir filmdir.
Bugün son 3 matinesinden istifadn ederek GARY COOPER'in ilk müsabaka filmi BAKİR DELİKANLI eserini görünüz.

YARIN matinelerden itibaren İPEK sinemasında
ALTIN PROGRAM HAFTASI BAŞLIYOR
2 BÜYÜK FİLM BİRDEN
1-YENİ RİN-TİN-TİN
GANGSTERLERE KARŞI
Fransızca sözlü, ARKADAŞLIK, DOSTLUK ve FEDAKÂRLIK filmi.
Meşhur 100.000 liralık bir köpeğin akıllara hayret veren MÜDHİŞ maceraları.
Baş rollerde: JAKİE KOOPER - JOSEF KALEYA - RİN TİN-TİN
2-DANS İÇİN YARATILMIŞ
Aşk - Zenginlik - İhtişam - Musiki ve dans filmi, nefis ve çok güzel mevzulu büyük komedi. Baş rolde dünya dans kraliçesi
ELEANOR POWELL

BU AKŞAM MELEK'te
"Roma ateşler içinde,, ve "Königsmark,, filmlerinin unutulmaz yaratıcısı :
ELİSA LANDİ
ve
CARY GRANT
nefis mevzulu bir AŞK - GÜZELLİK ve musiki filmi olan :
HIRÇIN KADIN
Fransızca sözlü ve orijinal dilde mükemmel şarkılarla süslenmiş Paramount filmi.

Meşhur rejisör KİNG VİDOR'un çevirdiği ve New-York, Londra ve Pariste pek büyük mavaffakiyetler kazandığı
HAYAT MÜCADELESİ
Fransızca sözlü film, Yarından itibaren
TÜRK SİNEMASINDA
Başlıyor. Baş rollerde :
KAREN MORLEY - BARBARA PEPPER - TOM KEEN

Açık teşekkür

Çok tehlikeli ve iztırap verici bir derde giriftar olan küçük yavrumuzu yüksek bilgileri ve fedakârane gayretlerile, evvelallah kurtarmağa muvaffak olan operatör Bürhaneddin ve doktor Abrevaya ile, bu esnada kıymetli reylerinden istifade olunan muhterem profesör bay Nissen, Cerrahpaşa başhekimi doktor Rüştü Çapçı, diş tabibi Sami Günzberg ve Haseki hastanesi kulak, boğaz mütehassısı doktor Naci Doğancı'ya ve bakım hususunda çocuğumuza son derece şefkat ve itina gösteren Pastör Fransız hastanesi heyeti sıhhiyesile erkân ve memurlarına gönülden kopan minnet ve şükran duygularımızı alenen bildiririz.

E. Ekrem Talu Hatice E. Talu

Teşekkür

Haseki Kadınlar hastanesi baştabipliğinden: Hastanemizde doğuran yoksul ve fakir annelerin yavrularına verilmek üzere anneler birliği tarafından hastanemize gönderilen 13 çocuk gömleği ile 26 kundak takımı alınmıştır. Daima yoksul ve kimsesizlerin elem ve kederlerini gidermek için koşan ve bu yolda bir anne gibi çalışan anneler birliği idare heyetine teşekkürler ve saygılarımızı gazetenizle iblâğını rica ederiz.

Eminönü Halkevinden: Bu yıl için düzenlediğimiz seri konferansların on altıncısı 29/4/937 perşembe günü saat (18) de Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda Bay M. Sami Karayel tarafından (Spor ve İlim) mevzuu üzerinde verilecektir. Davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

Zayi: İstanbul ithalât gümrüğünden aldığım 41607 numaralı beyanname 1/4/937 tarihli 459010 numaralı makbuzunu kaybettim, yenisini çıkaracağımdan eskisinin değeriyoktur.

Marpuççularda Telefon sokak Yakup Ventura

ÖLÜM

Liman işletme İdaresi memurlarından Adnan Yazgan müptelâ olduğu hastalıktan rahayap olamıyarak dünkü gün vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat 11,5 de Fındıklı Bekir Bey apartımanı 2 No. dan kaldırılarak Feriköydeki aile kabristanına defnedilecektir. Kederdide ailesine beyanı taziyet eyleriz.

BÜYÜK BİR HADİSE
İngiltere Tacının İncileri
10 Milyon
İşte, İngiltere kralına lâyık sahneler, mümessiller ve büyük bir ihtişam içinde geçen bu film, 10 milyon gibi büyük bir servete mal olmuştur.

İstanbul asliye 6 ncı hukuk mahkemesinden:

Ayşe tarafından Bartının Gömeç köyünden 17/2 sayıda kayıdlı İbrahim oğlu kocası Mehmed aleyhine ikame olunan boşanma davasında: Müddeialeyhin ikametgâhının meçhuliyeti hasebile dava arzuhalinin on gün zarfında cevab vermek üzere on beş gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş ve dava arzuhali sureti de mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan 936/878 dosyasına tarihi ilândan itibaren on gün zarfında cevab verilmesi lüzumu ilân olunur. M. 1052

SİYASÎ İCMAL

Belçikanın bitaraflığı

Belçika Lokarno misakındaki taahhüdlerinden ve bu misakın Almanya tarafından bozulması üzerine geçen sene İngiltere ve Fransız umumî erkânı harbiyeleri ile kararlaştırılmış olduğu ihtiyatî tedbirlere iştirakten kurtaran İngiliz - Fransız beyannamesi bunu kabul eden Belçika hükûmetinin mektubu neşredildikten sonra İngiltere hariciye nazırı B. Eden Belçikanın payitahtı Brükseli ziyaret etti.

Belçika mutlak surette bitaraflık politikasına dönüp harici politikasında tam serbestisini ve istiklâlini eline aldıktan sonra İngiliz Hariciye nazırının yaptığı bu seyahatin büyük bir ehemmiyet ve kıymeti haiz olduğuna hükmedilemez. Bu seyahat daha ziyade bir nezaket eseri olup ayni zamanda Belçiaknın ileride takip edeceği siyaseti yoklamak gayesini istihdaf ediyor.

İngltere ile Fransa Belçikanın bitaraflığını tanıdıkları ve kendisine bir taarruz vukuunda karşılıksız olarak yardım etmeği kabul ettikleri gibi Almanya da ayni suretle hareket etmek istediği zaman Belçikanın ne yapmak istediğini öğrenmeğe İngiltere ile Fransa büyük ehemmiyet vermektedirler. Bu iki devlet Almanyanın garbî Avrupanın emniyeti hakkında yapılacak umumi bir misakta Belçikanın bitaraflığını tanımasını ve bunun müdafaasını kabul eylemesini ve iki taraflı bir anlaşma yapılmasını istiyorlar. Bu mesele mister Eden ile Belçika Hariciye nazırı Spaak arasında yapılan görüşmelerin başlıca mevzuunu teşkil etmiştir.

Bundan başka İngiltere ile Fransa Belçikadan geçecek ecnebi yani Alman hava kuvvetlerinin vakit ve zamanile kendilerine haber verilmesini yalnız Belçikanın müdafaası için, değil ayni zamanda kendi topraklarının da muhafazası için elzem saymktadırlar. Belçikadan bu yolda bir taahhud almak istiyorlar. Hattâ bitaraflığın muhafazası için Belçikanın kendi topraklarından geçecek İngiliz ve Fransız hava kuvvetlerinin Almanyaya bildirilmesine bile razı oluyorlar.

İngiliz Hariciye nazırının dilekleri ne olursa olsun Belçikanın büyük zorlukla elde eylediği bitaraflığına karşı devletlerin ve bahusus Almanyanın şüphe etmemesine herşeyden ziyade ehemmiyt verdiğinden Mister Edenin seyahati müsbet neticeler vermemiştir.

Feyzullah Kazan

Dün ticaret odasında mühim bir toplantı yapıldı

Milletlerarası ticaret odası heyeti reisi alâka ile dinlenilen bir nutuk söyledi

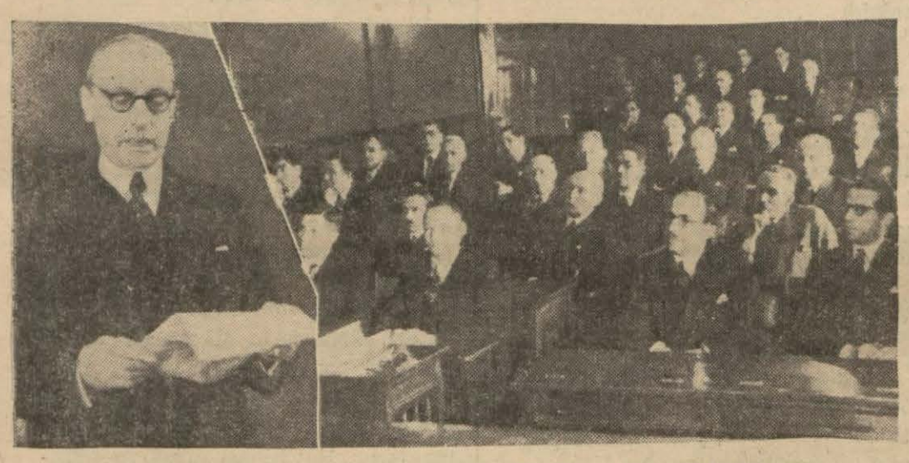

Ticaret odasında dün yapılan toplantıdan bir görünüş ve mühim bir nutuk söyliyen B. Fentener

Evvelki gün İstanbula gelen Milletlerarası Ticaret odası heyeti dün sabah Boğazda motörle bir gezinti yapmıştır. Heyet Boğaziçinin güzelliğine hayran olmuştur. Öğle vakti Milletlerarası Ticaret odası Türk millî komitesi tarafından Park otelde bir ziyafet verilmiştir. Ziyafet çok güzel olmuştur.

İstanbul Ticaret odası reisi Mithat Nemli yemeğin sonlarına doğru bir nutuk söylemiştir. B. Mithat Nemli misafirlere hoş geldiniz dedikten sonra Türkiyenin iktisadi ve siyasi sulh için çalıştığını, Ticaret odalarının biribirine yardım suretile bu gayeye hizmet edeceklerini söylemiştir.

Milletlerarası Ticaret odası reisi B. Fentener bu nutka cevap vererek gördükleri iyi kabule teşekkür etmiş, sabahleyin gezdikleri Boğaziçinin güzelliklerinden bahseylemiştir.

Ziyafetten sonra, Ticaret odasında saat 15,30 da bir toplantı yapılmıştır. beynelmilel Ticare todaları reisi uzun bir nutuk söylemiştir. Dr. Fentener bu nutkunda, cihan ekonomisini tedkik ederken, birçok memleketlerin iktisadî düşkünlükten kurtulmuş olduklarını beyan etmekle beraber bu hususta daha fazla nikbinlik gösterilemiyeceğini ve iktisadi muadelelerin her memleket için ayni suretle tedkik ve halledilemiyeceğini ilâve etmiştir.

B. Fentener beynelmilel Ticaret odasının faaliyeti hakkında malûmat vererek bu teşekkülün 919 yılında Amerika ve Avrupa iş adamlarının ticarî münasebetleri kolaylaştırmak ve iktisad âleminde mesai müşareketi husule getirmek gayesile kurulmuş olduğunu ve 920 senesinde odaya beş, 937 senesinde 32 memleket iltihak ettiğini izah etmiştir.

Oda, şimdiye kadar beynelmilel ticaret sahasında birçok hizmetler ifa etmiştir. Bilhassa beynelmilel ticarî ihtilâfların hakem ve sulh suretile halli esası, vesaik üzerine kredi usullerinin tesbiti, ticarî ıstılâhların tefsiri, telgraf ücretlerinin ucuzlatılması gibi müsbet işler görmüştür.

Odanın vazifesi yalnız teknik sahaya münhasıra kalmayıp dünya iktisadi kalkınmasına ticarî münasebetlerin daha kolay ve normal bir suretle cereyanına gayret edecektir.

Dr. Fentener, cihan iktisadî cereyanlarını ve para meselelerini gözden geçirdikten sonra haziran ayında Berlinde toplanacak olan kongrenin ehemmiyetinden bahisle bu kongrede görüşülecek meseleler arasında paranın istikrarı meselesinin de bulunduğunu ilâve etmiştir.

Dr. Fentener'in konferansı büyük bir alâka ile dinlenmiştir.

Dün gece Perapalasta bir ziyafet verilmiştir.

Taraçadan düşen adam

Nuruosmaniyede Halk apartımanı önünde düşme neticesinde ağır yaralı olarak bulunan Ömerin yaralanış sebepleri hakkındaki tahkikata zabıtaca devam edilmektedir.

Bn hadiseye dair muhtelif kimselerin verdikleri ifadeler birbirini tutmadığı cihetle tahkikatın derinleştirilmesine lüzum görülmektedir.

İlk zamanlarda Epremin Ömeri bir münazaa neticesinde taraçadan attığı söylenmiş, sonra Ömerin müvazenesini kaybederek kendisi düştüğü ileri sürülmüş, daha sonra da ortada bir kadın meselesi mevcut olduğu söylenmiştir.

Yaralı Ömerin terlikleri merdiven başında bulunmuştur. Bunları, ses çıkarmamak için orada bıraktığı ve bundan bir maksatla yukarı çıktığı anlaşılmaktadır.

İmtihanlar yaklaştı

İlk mekteplerde 29 mayısta dersler kesilecek

Vilâyet ilk tedrisat meclisi dün vali muavini B. Hudainin reisliği altında toplanmış ve aşağıdaki kararları vermiştir:

1 — İlk mekteplerde dersler 29 mayısta kesilecek imtihanlara 1-4 haziran arasında başlanacaktır. İlk mekteplerin son sınıfını teşkil eden beşinci sınıfın imtihanları da 31 mayıstan 12 hazirana kadar devam edecektir. Köy mekteplerinin dersleri ve imtihanları da nihayet 15 mayısa kadar tamamlanacaktır.

Mektepler 20 eylülde kayıd ve kabul başlamak üzere 4 teşrinievvelde açılıp derslere başlanacaktır.

2 — Makam tahsisatına istihkak kazanan baş muallimlerin istifade edecekleri makam tahsisatı miktarı da yeniden tesbit edilmiştir. Talebe mevcudu 400 olan mekteplerin baş muallimlerine 10, 450 den 750 ye kadar talebesi olan mekteplerin baş muallimlerine 12, 750 den fazla mevcudu olan başmuallimlere de makam tahsisatı olarak ayda 15 lira verilecektir.

Köy ve şehir yatı mekteplerinin baş muallimlerine de, talebe miktarı gözönüne alınmaksızın, 20 lira makam tahsisatı verilecektir. Kazalardaki maarif memurlarına umumîyetle 20 lira verilecektir.

Ahırkapı cinayeti

Dün bazı şahitler dinlendi

Ahırkapıda paçavra mahzenleri içinde paçavracı Salimi öldürmekten suçlu Serkis ve Abdullahın mevkufen cinayet aleti olan bıçağı saklamaktan suçlu Saime adındaki kadının gayri mevkuf olarak muhakemelerine ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü muhakemede, evvelce bu vakanın tahkikatını yapmış olan müddeiumumî muavinlerinden bay Cevdet şahid olarak dinlenmiştir. B. Cevdet cesedi paçavra deposunda gördüğünü, fakat başındaki yaranın ne ile yapıldığını bilemiyeceğini, ancak o zaman suçlulardan Serkisin zabıtaya vermiş olduğu ifadede Salim ile Abdullah depoda kavga ederlerken kendisi bunları ayırmak için Salimin başına sopa ile vurduğunu ve Salim yere düşünce korkup kaçtığını söylediğini anlatmıştır.

Suçlu Serkis buna itiraz ederek o zaman bu ifadeyi tazyik neticesinde zabıtaya zorla verdiğini söylemiş ve bu cinayetten kendilerinin haberi olmadığını iddia etmiştir. Bundan sonra gene şahid olarak adliye doktoru bay Enver dinlenmiştir. Bay Enver Karan maktul Salimin başındaki yaranın sopa ile değil ancak ucu sivri ve keskin bir aletle yapılması lâzım gelen bir yara olruğunu söylemiştir. Bir polis komiseri de dinlendikten sonra gelmiyen şahidlerin çağrılması için muhakeme başka günü bırakılmıştır.

Yeni konservatuar

Şehzadebaşında yapılacak olan yeni konservatuar binasının münakasa şartnamesi dünden itibaren şehir meclisi daimî encümeni tarafından hazırlanmıya başlamıştır. Münakasa mayıs içinde ilân edilecek ve ihalesi temmüzda yapılacaktır. Binanın temel atma merasimi temmuz sonunda yahud ağustos başında yapılacaktır.

Konservatuarın 750 bin liraya mal olacağı tahmin ediliyor. Belediyenin bu işe sarfetmek üzere elinde 150 bin lira para vardır. Ayni zamanda meclis 600 bin lira daha sarfetmek ve borç para tedarik etmek üzere selâhiyet vermiştir.

Bir gazete, 16 mart şehidler âbidesinin de konservatuarın yanında yapılacağını yazıyordu. Bu haber, doğru değildir.

Pedagoji enstitüsünde konferans

Üniversite pedağoji enstitüsü müdürü profesör Sadreddin Celâl, dün üniversite konferans salonunda ilk mektep muallimlerine pedağoji etrafında bir konferans vermiştir.

Kahvede öldü

Kartalda Kâzım adında 55 yaşlarında biri kızının boşanmasına ait davada bulunduktan sonra kahveye gitmiş, bu sırada düşüp ölmüştür. Ölümün sebebi araştırılıyor.

Ankara Mektupları

Eski ve yeni Ankara

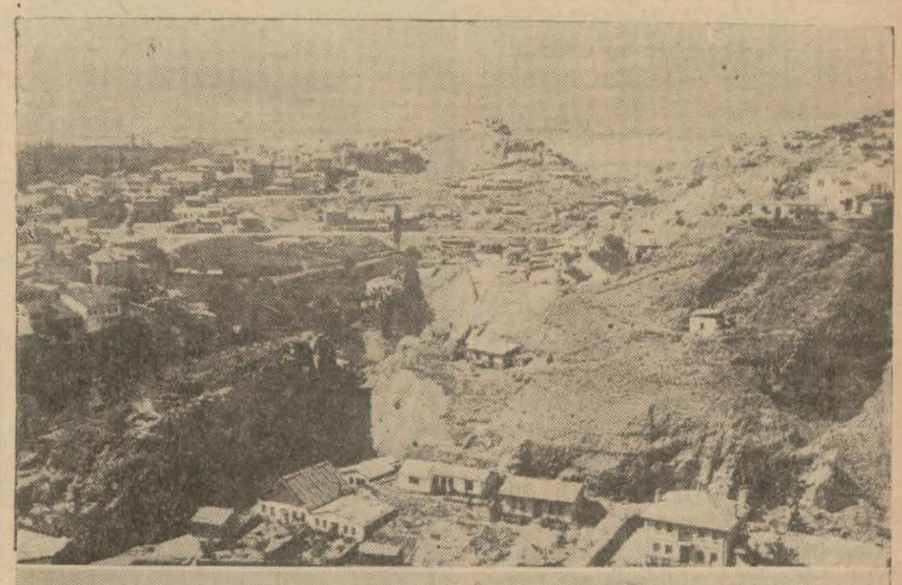

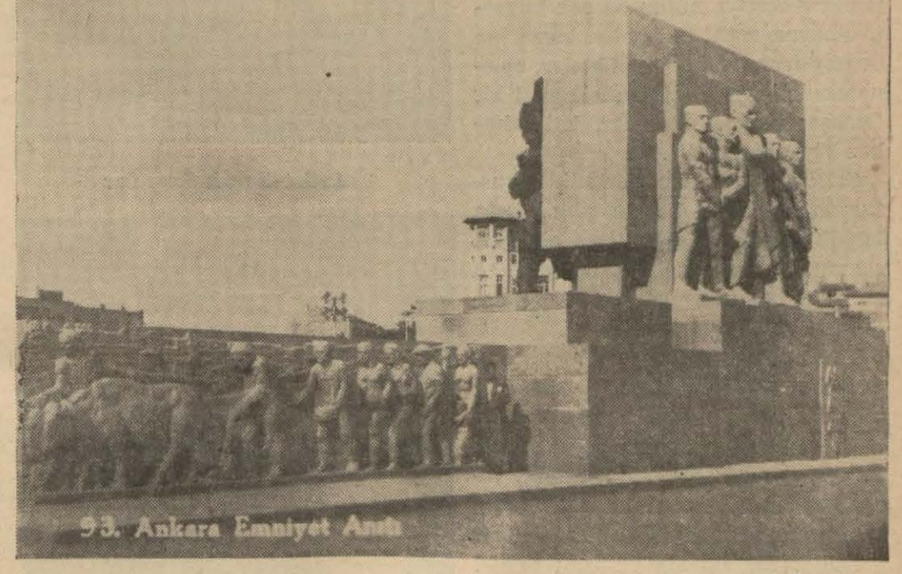

Yukarıda eski Ankarada Dağ mahallesi aşağıda yeni Ankarada Emniyet âbidesi

Ankara, Nisan 937

Ankara, hükûmet merkezi olduktan sonra, ister istemez ikiye bölünmüştür: Eski şehir kabil olduğu kadar ıslah ve imar edilerek piyasa yeri olarak bırakılmış, «Çankaya» ya doğru uzanan sahaya Yenişehir kurulmuştur.

Böylece, eski Ankara nazarlara acaib görünen bir halita teşkil etmektedir. Ananevi kerpiç evlerin yanısıra yapı nevilerinin ve mimarî çeşidlerinin her türlüsünü bulursunuz: Tuğla, taş, beton.. Şark, sade, rokoko, kübik.. Sahibinin zevkine, kalfasının keyfine, biribirini takib eden belediyelerin ihmal derecelerine göre tuhaf tuhaf binalar kurulmuş.

Çoğunun ömürleri mahdud ve şehir plânının tatbikatile mukayyed bulunan bu binalar şu birkaç yıl içerisinde, maliyet kıymetini esasen birkaç defa ödemiştir; ve bugün bile, bunların içinde bir yıllık kirası o kıymetin beşte, hattâ belki dörtte birine tekabül edenleri vardır. Zira Ankaranın bir tek derdi budur: Kiraların pahalı olması!

Konforun (K) sından mahrum, her biri birer lâhid kadar üç, dört odalı, merdiveni dik, ışığı ve manzarası kıt, berbad bir dairenin aylığı elli liradan aşağı değildir. Fazla olarak ta bu para ekseriya yıllığı, hiç değilse yarım yıllığı defaten alınır.

Eski Ankara piyasa merkezidir. Bankalar, mühim ticarethaneler, dükkânlar, oteller, lokantalar hep buradadır. Ankaranın yerlileri de, buradaki «baba ocağı» evlerini muhafaza etmişlerdir, elân otururlar. Bazıları, yazın, sıcakta Keçiören, Etlik, Ayvalı, Dikmen, Ayrancı, küçük ve büyük Esaddaki bağhanelerine taşınırlar. Çünkü Ankaranın yazı yamansa, eski şehirde daha da yaman olur. Kerpiç toprak, hararet nakilleri meyanında muhakkak ki ön safta gelir.

Bugünkü Ankara belediyesinin başında bulunan ve ehliyet ve iktidarını, vazife ve çalışma aşkını adalarda, Malatyada ve nihayet burada daimî surette ispat eden B. Nevzad Tandoğanın mütevali himmetleri şehrin bu kısmının eskilik manzarasını mümkün olduğu kadar gidermeğe muvaffak olmuş ise de, bu manzaranın büsbütün değişmesi daha pek çok emeklere ve uzun senelere bağlıdır. Bununla beraber, benim gibi, her İstanbullunun iç çekerek imrendiği şey, eski Ankaranın o Nuhunebiden kalma iğri büğrü sokaklarında bile, günün ve gecenin herhangi bir saatinde bir tek süprüntü bulunmamasıdır.

Şuurlu bir çalışma, sıkı bir takib, kuvvetli bir disiplin, iddiasız, mütevaziane gayret Ankara belediyesinin gıptaya değer şarıdır.

***

Yenişehir, yabancıların hayranlığını çeken şirin, sevimli, temiz yüzlü, zarif bir mamuredir.

İki yanı ve ortası ağaçlı, asfalt caddelerden yürüyerek Ulus meydanından Yenişehire gidiş ve geliş bir zevktir. Yaya gitmeyi istemiyenler, belediyenin güzel otobüslerine kurulur, diledikleri noktaya çabucak ulaşırlar. Seferler muntazam, arabalar geniş ve temizdir. Gözlerinin önünde her şeyi daima temiz ve intizamlı görmek halkı da temizliğe ve intizama alıştırmıştır. İlk adımı halktan bekliyenlerin bu vakıadan ibret almaları iktiza eder.

Yenişehirin hususiyetlerinden biri de çocuk parklarıdır. Meselâ Hilâliahmer merkezinin bahçesine bir sabah gidecek olursanız, açık havada, çiçek tarhlarının arasında oynıyan vatan yavrularının neşesini, sıhhat ve hayat fışkıran tombul simalarını görmek, çocuk bahçelerinin şehirlerde, ne mühim bir ihtiyaç olduğunu anlamak için kâfidir.

Yenişehirin de derdi, eski şehirde oldugu gibi kira pahalılığıdır. Bir yandan boyuna inşaat yapıldığı halde bir türlü makul bir haddi bulamıyan bu kira meselesi bilhassa memur sınıfını derin derin düşündürmekte, aile bütçelerini sarsmakta ve bir kısım memurları, ailelerini getirmiyerek, Ankarada bekâr yaşamak meşakkatine katlandırmaktadır.

Bu kira pahalılığında ev sahipleri de kendilerini haklı gösterecek bir takım iddialar, mazeretler serdetmiyor değillerdir. Filhakika, Ankarada yapı malzemesi, işçi gündelikleri başka yerlere nisbetle çok pahalıdır. Kalorifer tesisatı bulunduran mal sahipleri ayrıca kömür fiatinden de şikâyetçidirler. Gazle elektrik te bütçeleri rahnedar eden şeylerdir. Bu nisbetsizlikler telif edilmedikçe kiraların ucuzlamasını beklemek şu halde abes görülür.

Son zamanlarda, ucuz evler yaparak memurlara taksitle satacak olan bir yapı kooperatifinin kurulacağından tekrar bahsolunmağa başladı.

Şayet bu havadis tahakkuk edecek olursa, genç Türkiye cumhuriyetinin güzel merkezi son derdinden de kurtulmuş olacaktır.

Ercümend Ekrem Talu

SEYAHAT NOTLARI:

VİYANA OPERETİ

Bu yaz, Salzburg'da her sene tertip olunan tiyatro ve musiki festivalinde bulunuyordum. (Âdeta bir sanat kâbesi haline getirilen bu «romantik» küçük şehirde geçirdiğim heyecanlı saatlerden diğer bir yazımda bahsedeceğim.) Oturduğum otelin sofasında bir ilân gözüme ilişiyordu: «Semanın kapısında Axel», Eylûlde Viyanada oynıyacak yeni bir operet. İlâna battıkça zihnimde müphem ve karışık bir takım resimler canlanıyordu: İhtiyar, emekli «An der Wien» tiyatrosu; Strauss, Lehar, Kalmann, Leo Fall gibi bestekârların tatlı musikisi; Vals Rüyası, Şen Dul, İstanbul Gülü, Çardaş Prensesi... Harp senelerinde Beyoğlu, şuh artist Miloviç ve yeni zenginlerin banknotları: Viyana opereti! Kadim güzel şehre has olan şen ve hafif bir tarz; insanın derisinden içeriye nüfuz edecek kuvveti olmıyan sathî nağmeler, biribirine benzeyen mevzular ve nükteler, eylenerek dinlenmek için müekmmel bir temaşa; danslar, valsler, kahkahalar: Viyana opereti...

Salzburg'dan sonra sevimli Avusturyanın şimdiki haline göre fazla büyük görünen payıtahtına gittiğim zaman, herkes «Axel» operetinden ve bahusus baş rolü oynıyan İsveçli kadından bahsediyordu.

Tabiî merak ettim ve bir akşam, «An der Wien»e gittim. Seyrettiğim eser, bir az aşk ve pek çok hafiflikle dolu «tipik» bir Viyana opereti idi. Bestesi de, eski bir aşina, hissini veren hoş bir musikiden ibaretti. Yalnız temaşada dikkate değer iki şahsiyet gördüm: Bir sinema yıldızını temsil eden Zarah Leander ve onu seven gazeteci rolünü oynıyan Max Hansen.

Zarah Leander'in uzun boyu ve geniş yapılı, muntazam vücudü, güçlü kuvvetli bir şimal güzelliğini tasvir eden bir heykele benziyordu. Lâkin kalınca derin sesi ile parlak büyük gözlerinde derunî bir ateşin cazibesi vardı; koyu kırmızı saçlarının hareli dalgalarında hırs ve şehvet, madenî inikâslarla parlıyor gibi idi.

Max Hansen, Zarah gibi, aslen İsveçli olmakla beraber senelerden beri Viyanada operet aktörlüğü ediyormuş.

Bu ufak ve ince adam, hakikaten pek mahir bir komikti. Öyle tuhaf, sevimli ve yeni buluşları var ki halk dakikalarca gülüyor ve zevkle alkışlıyordu.

* * *

Viyanalı bazı dostlarım vasıtasile tanıdığım Max Hansen bir gün beni, İmperial otelindeki küçük apartımanında verdiği bir «Cocktail» toplantısına çağırdı. Orada «Axel» operetinin muharriri Paul Morgan ve zeki bir gazeteci olan refikası, Londranın Maurice Chevalier'si addolunan meşhur İngiliz aktörü Bobby Howes ile pek güzel karısı, birkaç kişi daha ve nihayet Zarah Leander vardı.

Artist Zarah Leander

Muharrir ve aktör Paul Morgan ile operet artisti Max Hansen

Zarah pencerenin yanındaki bir koltuğa oturmuş, başı bir resimli mecmuanın sahifelerine eğilmiş olarak susuyor ve kendisine hitap edilince, dalgın bir bakışla ve bir iki kelime ile cevap veriyordu.

Madam Morgan bana gizlice izah etti: — Zarah, vatandaşı Greta Garbo gibi, bir az vahşidir. Kusuruna bakmamalı. Böyle bir köşeye çekilir, kimse ile görüşmek istemez. Fakat zahmet edip onunla meşgul olursanız, bu ürkek şimal kızını ısındırmaya muvaffak oltrsanız, dünyanın en hoş, en iyi insanı olduğunu anlarsınız. Amma dediğim gibi, sabır, hattâ inad lâzımdır.

İZZET MELİH

(Devamı 10 uncu sahifede)

Saf bir aşkın feci neticesi

Suçlunun hıçkıra hıçkıra ağladığı bir dava

Ölen kızın ninesi de ağlıyor "Ben davacı değilim„ diyor

İzmir (Akşam) — İzmir ağırceza mahkemesinde maznun ve şahitlerin hıçkırıklarla ağladıkları bir dava görülmüştür. Maznun Kemalpaşa kazasının Yiğitler köyünden Mehmed oğlu İbrahim adında on altı yaşında bir çocuktur. İbrahim, ayni köyden sevgilisi 15 yaşında Raziyeyi kaçırırken köy civarındaki dere içinde suya düşürerek boğulmasına sebebiyet vermekten muhakeme altına alınmıştır. Maznun, ağırceza heyeti önünde muhakeme edilirken büyük bir teessüre kapılmış:

Suçlu İbrahim

— Ben Raziyesiz yaşıyamam, onu sular boğdu, keşki beni de boğsaydı, demiş ve hıçkıra hıçkıra ağlamağa başlamıştır. Muhakeme safhasına nazaran vaka şöyle olmuştur:

Raziye, Yiğitler köyünün en güzel kızı idi. Bundan üç sene evvel köy delikanlılarından birine nişanlanmıştı, fakat Raziye, nişanlısını sevmiyor, maznun İbrahimle sevişiyor ve gizlice onunla buluşarak görüşüyordu. Vaka günü, dere kenarından eve eşekle gübre taşırken sevgilisi İbrahime raslamış ve aralarında şu muhavere geçmiştir:

— İbrahim; beni kaçır, karşıki dağa götür.

— Olmaz. Sonra beni mahkemeye verirler.

— Verirlerse ne olur. Sonunda gene biribirimizin oluruz.

— Ben korkarım. Senin dayıların var. Beni öldürürler.

— Hiç bir şey olmaz.

Maznun İbrahimin söylediklerine göre, kız ısrar etmiş, neticede İbrahim, köy deresi kenarında otlattığı hayvanları yüzüstü bırakarak kızla birlikte karşıki dağa gitmeğe karar vermiştir. Raziyenin gübre yüklü eşeği, tek başına köy yolunda ilerilerken iki sevgili, dere kenarına gelmişler, karşıdaki dağa geçmeğe teşebbüs etmişlerdir. Bir gün evvelki yağmurdan derenin suları fazlalaşmış, hızla akıyormuş. İbrahim, derenin sığ yerlerini biliyormuş, fakat oralardan geçerken belki görülürler diye dik yamaçlarla çevrili dar bir geçidden geçmeği Raziyenin ısrarile kabule mecbur olmuş.

İbrahim mahkemede başından geçen aşk vakasını şöylece anlatıyor:

— Geçeceğimiz yerde su bele kadar çıkıyordu. Ben çizmelerimi, Raziye de papuçlarımızı çıkardık, dizlerimizi sıvadık. Ben önde, Raziye arkada ellerimizle biribirimize tutunarak suyun ortasına kadar geldik, birdenbire Raziyenin ayağı kaydı ve kendisi suya gömüldü, eli, elimden kurtuldu. Başından yakalamak için saldırdım. Başındaki çemberi elimde kaldı, kendisini sular alıp götürdü. On metre kadar ileride üç metre yükseklikte bir şelâle vardı. Oradan akıp gitti. Derenin suları içinde kendisini boşboşuna aradım, bulamadım. Ertesi gün bir taş kenarında ölüsü bulundu. Onun ölümüne ben sebep oldum, cezam ne ise razıyım.

Raziyenin ninesi Ümmihan da diyor ki:

— Anası, babası genç yaşta öldü. Onu ben büyüttüm. Kader böyle imiş. Ne denir. Ben davacı değilim.

Bu sözlerden sonra İbrahim ve Ümmihan hıçkıra, hıçkıra ağlamağa başladılar. Diğer şahidler dinlenirken de hıçkırıklar devam etti. Masum bir aşkın facia ile sona erdiği anlaşıldı. Hâdisenin diğer şahidleri dinlenmek üzere muhakeme, başka bir güne bırakıldı.

Bigada köy muhtar ve kâtipleri kursu

Biga (Akşam) — Burada köy muhtar ve kâtipleri için kurs açılmıştır. İştirak eden muhtar ve kâtiplerin yekûnu 206 kişiyi bulmaktadır. Kurs on gün devam etmiş ve yapılan imtihanda kazananlara birer ehliyetname verilmiştir. Kursa devam edenlere yüz ellişer kuruş yevmiye verilmiştir.

Muğlada tütün ekimi

Muğla 28 (A.A.) — Bu yıl il içinde tütün ekimi yüzde onbeş yirmi nisbetinde fazladır. Büyük ekiciler geçen yıla göre ekmi azaltmışlar buna karşı küçük ekiciler fazlalaştırmışlardır. Bu yılki rekoltenin yedi buçuk milyon olacağı umuluyor. Havaların iyi gitmesinden tütün kalitesinin çok yüksek ve nefis olacağı anlaşılıyor. Ekime önemle devam edilmektedir. Şimdiye kadar tütünün yüzde ellisi ekilmiştir.

1 Mayıs bahar bayramı günü göğüslerinizi Türk Maarif Cemiyiti Rozetlerile süsleyiniz.

KADIN KÖŞESİ

HASIR ŞAPKA

Lâcivert tayör ve beyaz bluzla giyilecek beyaz hasırdan etrafı lâcivert kenarlı şapka.

Bir vatman 2 sene hapse mahkûm oldu

Pangaltıda tramvayla giderken Hikmet ve Enver adlarında iki çocuğa çarpan Hikmetin ölümüne ve Enverin malûl kalmasına sebebiyet veren vatman Kâmilin muhakemesi dün ağır ceza mahkemesinde bitirilmiştir. Kâmilin iki sene hapsine ve 200 lira ağır para cezası ödemesine karar verilmiştir.

Bir motör bir mavnaya çarparak batırdı

Büyükadaya gitmek üzere Yalovadan hareket eden Bahtiyar motörü, ada açıkarında 2 tonluk bir mavnaya çarpmış ve mavnayı batırmıştır. Maamafih mavnanın içindeki insanlar kurtarılmıştır. Liman kazanın sebebi hakkında tahkikat yapmaktadır.

Karamanda bayındırlık

Karaman (Akşam) — Burada göze çarpan bir bayındırlık çalışması vardır. Caddelerin çıkıntıları düzeltilmekte, yolların bozuk yerleri tamir ettirilmektedir. Bütün dükkânların levhalarına herkesin soyadı yazdırılmaktadır. Hâl binası güzel ve muntazamdır. Yapılmakta olan Yoğurtpazarı da son günlerde faaliyetini arttırmıştır.

Kıymetli bir sporcu öldü

Balıkesir (Akşam) — Balıkesirin en tanınmış sporcülerinden Münip Kuyumcuoğlu öldü. Cenazesi Halkevi bandosu tarafından çalınan matem havası içinde yüzlerce kişi tarafından takip edildi. 15 senelik eski bir sporcü olan Münibin ölümü muhitinde derin bir teessür husule getirmiştir.

Esad Mahmud Karakurd

SON GECE!..

Tefrika No. 20

İbrailde ilk gece!...

Türk ordusu bütün mevcudile bilâhâdise şehre girmiştir... Her tarafta yer yer ışıklar parlıyor... Sokaklar büyük bir uğultu içinde inlemektedir. Kolordu ve Merkez kumandanlığı ittihaz edilen binaların pencerelerinden Gradina Publika meydanının karlarla örtülü asfalt yollarına uzun, sarı ziya huzmeleri dağılıyor... Süngü, kılıç şakırdıları... Nal sesleri!..

Gece saat dokuz... İşte yüzbaşı Faruk bey... Karşısındaki kumandanlık binasından çıkarak ağır ağır yatacağı eve doğru geliyor... Tepemizde üstü yıldızlarla dolu masmavi bir gök... Arkamızda, Tunanın üstünde parlıyan küçük bir ay... Kaputünun yakalarını kaldırmış, ellerini ceplerine sokmuş, ayaklarının altında pırıldaşan karlara basarak yavaş yavaş yürüyor... Caddeler ıssız ve tenha!.. Nihayet işte kırmızı evin önündeyiz... Bermutad bütün pancurlar, perdeler kapalı... Yalnız orta kat pencerelerinden birinde, küçük sarı bir ışık parçası kımıldar gibi oluyor...

Kapıyı vuruyoruz... Gecenin karanlığı içinde, içi çürümüş kof bir ses dalga dalga etrafa yayılıyor...

— Tak.. tak.. tak.. tak!..

Bir dakika... Orta kat pencerelerinden birinde titreyen küçük sarı ışık kımıldar gibi oluyor... Perde aralanıyor... Bir insan gölgesi!.. Hâlâ kapıda bekliyoruz... Karışık, bulanık bir ayak sesi geliyor... Bir gıcırtı... Kapı yavaşça açılıyor... Eşikte gene o kır saçlı, uzun boylu, dağınık yüzlü kadın!.. Tek, boğuk bir mırıldanış!..

— Giriniz!..

Giriyoruz... Ilık bir sofa... Yüzbaşı hemen paltosunu, kayışını çıkararak portmantoya asıyor... Uçları kıvrılarak şakaklarına dökülen saçlarını ellerile düzeltiyor... Ceketini aşağıya doğru çekiyor... Kendisine şöyle bir çeki düzen verdikten sonra kadının peşine takılarak merdivenlerden yukarı çıkmağa başlıyorlar... Sofa.. ve solda bir kapı... Kadın kapıyı açıyor...

— Buyrun, bu akşam yemeği beraber yiyeceğiz!..

— Teşekkür ederim madam; ben yemek yedim. Yalnız müsaade ederseniz biribirimizle biraz konuşmak ve biraz da tanışmak için bu ilk gece sofranızda sze refakat edeyim...

Gülmiyen bir yüz...

— Fena fikir değil, yeğenimle de tanışmış olursunuz!..

İçeri giriyorlar... Duvarları kıymetli halılarla örtülü küçük bir oda... Ortada yuvarlak bir masa... Sol köşede, tâ tavana kadar uzıyan çini bir soba var; halıların üzerine kırmızı ışıklar dağıtarak için için yanıyor... Yüzbaşı, kenarda bir koltuğun üstüne oturuyor... Cebinden bir sigara çıkarıyor ...

— İçer misiniz madam?..

— Hayır mersi!..

— Türk sigarasıdır!..

— O zaman hiç içmem!..

— Bana müsaade buyrunuz öyle ise!..

— .....

Yüzbaşı, sigarayı yakarak derin bir nefes çekiyor... Sarı ve uzun bir duman, hortum gibi kıvrılarak odanın üzeri nakışlı tavanlarına doğru yükseliyor...

Saat dokuz buçuk... Uzun boylu, kır saçlı, karışık yüzlü kadın sofraya oturmuştur.

— Madam galiba matem içindesiniz, siyah giyiyorsunuz!..

Kadının birdenbire gözleri büyüyor ve parlıyor... Yüzünde yara gibi derin çizgiler... Nefretle zabite bakıyor...

— Evet iki büyük matem içindeyim... Biri memleketimin, öbürü de kardeşimin matemi!..

— Demek kardeşinizi kaybettiniz!..

— Evet!..

— Yeni mi?

— Üç ay oluyor...

— Vah vah!.. İhtiyar mıydı madam?..

— 64 yaşında idi...

— Çok yazık... Hastalığı ne idi?..

— Hasta değildi!..

— O halde?

— Öldürdüler!..

— Öldürdüler mi?

— Evet!..

— Demek bir cinayete kurban gitti!..

Kadın birdenbire susuyor... Kalın ve soluk dudakları dişlerinin arasındadır...

— Evet bir cinayete kurban gitti!..

— Kimdi katiller, anlaşıldı mı bari, yakaladılar mı?..

Kadın gene susuyor... Gözleri bulanık, korkunç bir aydınlıkla parlamaktadır...

— Katiller anlaşıldı ama, yakalıyamadılar!..

— Niçin?...

— Yakalıyamazlardı da onun için!..

— Anlıyamadım, neden yakalıyamazlardı madam?.

— Çünkü... Çünkü; kardeşim bir baskına uğramıştı!..

— Allah Allah demek burada gece baskınları yapan eşkıya çeteleri de vardır.

— Evvelden yoktu şimdi yeni türedi...

Zabit biran susuyor... Yüzünde hiddet hissi veren karışık çizgiler!..

— Anlamıyorum madam; çok müphem konuşuyorsunuz!..

— Anlamak istemeseniz daha iyi edersiniz!..

— Niçin?

— Çünkü sonra utanacağınızdan korkarım, rahatsız olursunuz bu gece!..

— Kim ben mi?.

— Evet siz!..

— Rica ederim; ne demek istiyorsunuz madam; açık söyleyin!..

— Ne demek istediğimi artık anlamanız lâzımgelir zannederim!.. Biraz zekânızı işletiniz!.. Kardeşim; bir baskına uğrıyarak öldürüldü diyorum. Bunda anlaşılmıyacak ne var?

Zabit biran duraklıyor... Gözlerinde müphem bir bakış... Boğazından boğuk, heyecanlı bir ses çıkıyor...

— Kardeşiniz ne iş yapardı?

(Arkası var)

Şark şimendiferlerinin satın alınması münasebetile Büyük Millet Meclisinde mühim bir müzakere

B. Receb Peker diyor ki:

"Bir gün Ali Çetinkaya ile karşı bir vaziyette konuşmağa mecbur oluş benim için bir iç sızısı yapmıştır. Bu devletin en büyük varlığı millî birlik, bütünlük, beraberliktir. Millî birlik, beraberlik ve bütünlüğün esası da bu milletin siyasal özü olan bizler arasındaki birliğe dayanır.„

B. Ali Çetinkaya diyor ki:

"Sözlerim bir suitefehhüme sebebiyet vermiştir. Receb Pekerle aramızda geçmiş hiçbir mesele yoktur. Her ikimiz de ötedenberi inkılâbın en ağır vazifelerini üzerine almış ve beraber çalışmış arkadaşlarız. Tekrar ediyorum, kendilerine mahsus hiçbir maksadla hiçbir söz söylemiş değilim.„

Nafia vekili diyor ki: "Daha üç dört şirket var. Mukavelelerine riayet etmezlerse onları da almağa çalışacağım. Kadıköy Su şirketi eldedir. Elektrik şirketi yine öyle. Tramvay şirketile birçok mücadelelerden sonra anlaştık. Bunlar birer yaradır. Bunları behemehal temizlemek benim için bir vazifedir.„

Şark demiryolları imtiyazının satın alınmasına dair olan kanunun Büyük Millet Meclisinde müzakeresi sırasında eski Nafıa vekili Receb Peker ile Ali Çetinkayanın karşılıklı izahat verdiklerini yazmış, B. Receb Pekerin sözlerinin bir kısmını dün neşretmiştik.

B. Receb Peker maruzatının yalnız kendi şahsına ve 929 mukavelesine taallûk eden noktalara ait olacağını, kanaatince 929 mukavelesinin tam, doğru, zamanın şeraitine, devletin ihtiyaçlarına uygun olduğunu ve bunu delillerle ispat edeceğini söyliyerek demiştir ki:

— Bu arada bir noktayı arzedeyim ki tenkid etmek kadar tenkid edilmek te yaptığı işlerde nefsine itimad eden, güttüğü yolun üstün, iyi, ileri olduğuna inanan adamlar için bir zevki mahsustur. Ben bilhassa şahsen huzurunuzda öğünmenin büyük âdab noksanı telâkkisinde en çok musır olan arkadaşlarınızdan biri olduğum halde söyliyeceğim sözlerde böyle bir şemme olursa bunun bir hak müdafaa vaziyetinde olan bir adamın sözlerinde tabiî bulursunuz zannederim.

Arkadaşımın beni tenkid etmesinden teessür duymuş değilim. Mevzuu bahsolan meselelerin yekûnunda, hakbinlikten ve 929 mukavelenamesinin hakikî mahiyetini kavramaktan uzak olan bir zihniyetten müteezziyim. Yoksa hepimiz, Ali Çetinkaya da böyledir, hepimiz de böyleyiz. Yaptığımız işlerin muhasebesini ölünceye kadar vermeğe Atatürk rejiminin yüksek şeref ve namus borcu olarak söz vermiş insanlarız. (Bravo sesleri, alkışlar).

Eski Nafıa vekili

Şimdi arkadaşlar 929 mukavelenamesinin dokunulan noktalarını sarih ve hakikî simasile huzurunuza açacağım. Yalnız ondan evvel bir vazifem var: Benimle mesuliyet arkadaşlığı yapan zatların isimlerini de sayın Çetinkaya bu kürsüde mevzuu bahsetti.

Benden iki yıl evvel bir mukavele lâyihası yapıp Meclise arzetmiş olan bugünkü Peşte elçimiz Behic Erkin benden evvel Nafıa vekâleti postunu işgal ediyordu. Gerçi onun iki yıl evvel yaptığı mukaveleyi, iki yıl sonra ben biraz daha düzelterek, biraz daha iyileştirerek Meclise arzettim. Benden iki veya beş yıl sonra herhangi bir arkadaş değişmiş olan şeraitin tesiri altında belki daha iyi neticeler istihsal etmiş olurdu. Bugün aramızda bulunmıyan, fakat bir gün bu devletin mesul bir vekili olarak bu postu işgal etmiş olan bir arkadaşımızın günün şerait ve imkânlarına göre yapmış olduğu lâyiha bakımından muaheze edilmesini ben haklı bulmam.

Müsteşar ve diğer memurlar

Benimle çalışmış olan Bürhaneddin isminde bir müsteşar da şöyle yapmış, böyle yapmış deniliyor. Evet, böyle bir müsteşarım vardı. 60-70 yaş arasında ihtiyar bir zattı. Nereden gelip bu vazifeye girdiğini bilmiyorum. Fakat benim vazife aldığım zaman bu zat müsteşar sıfatile elinden geldiği kadar çalışıyordu ve bu mukavele çıktığı zaman da, zannederim, kendisi müsteşar bulunuyordu. İhti- Yerine başka bir arkadaş geldi. Binaenaleyh benimle beraber mesuliyeti bana ait olarak çalışan, bana yardım eden, bugün ölmüş bulunan eski bir Türk memuru arkadaşımın da hizmetlerini burada kaydederim. Mühendis Muhtar ve Nazif. Bunlar da bana yardım ettiler. Ayni zamanda şimdi arzettiğim bütün simalarla beraber Yusuf Kemal Tengirşenkin müessir yardımlarını gördüm.

929 mukavelesi

Her mukavele gibi 929 mukavelesinde de bittabi devletin menfaati kadar şirketin de faydaları vardır. Nitekim Ali Çetinkayanın şimdi huzurunuzda ikinci müzakeresi mevzuu bahsolan hattın satın alınması için yapmış olduğu mukavelede de elbette her iki tarafın faydaları mevzuu bahistir. Encümen mazbata muharriri Raif Karadeniz arkadaşımızın bu psikolojiye temas ederek geçen müzakere münasebetile ön söz olarak söylediği bir kaç cümle bu hakikati açık bir surette ortaya koyar.

Bir mukavelede onun aktedildiği zamanın psikolojik, ekonomik, politik ve hatıra gelen gelmiyen daha bir çok şartlar da tesir yapabilir. Eski bir mukavele bugünün şartlarına, hesap ve görüşüne göre tahlil edilince insan hakikaten farkında olmadan insafsızlığa ve yanlış zehablara düşebilir. Yanılmamak için bir mukavelenin yalnız bir maddesi ile değil, daima heyeti umumiyesi ile mütalea edilmesi zaruridir.

Mukavele tadil edilirken işletme masrafını tesbit için iki taraf mümessilleri günlerce kafa kafaya verip ince hesaplar ve yekûnlar üzerinde münakaşalar yapmışlardır. Neticede 1,227,152 franklık bir yekûna varılmıştır. Fakat bu sefer şirket kendisine bırakılan yüzde 75 ile ileride bu parayı temin edemediği takdirde vaziyetin ne olacağı meselesini ileri sürmüştür ve böyle olursa şirkete tarifelere zam hakkı verilip verilmiyeceği mevzuu bahsolmuştur.
zuuu bahsolmuştur.

Şirket bir milyon küsur lirayı temin edemediği takdirde hükûmetin muvafakatile tarifelere zam yapabileceği kabul edilmiştir.

Ali Çetinkaya «İşte bu 929 mukavelesi mucibince ilk seneler işletme neticesi nasılsa iyi gitmiş, ondan sonra bozulmuş, hattın geliri eksilmiş, bir milyon küsur frank normal yoldan temin edilmez olmuş, bu farkı intizar hesabına koyuyorlar ve borç toplana toplana milyonlara baliğ oluyor» diyor.

Fakat biz bu mukaveleyi onun doğru gittiği ilk senelerin en başı olan bir günde yaptık. Demek ki mukavelemiz yapıldığı güne göre uygunmuş, sonra şerait değişmiş, zarar başlamış, bütün dünya mukavelelerinde zamanla bu değişikliklerin olacağı gibi... Kendilerinden sorarım, devlet hatlarımız tarifelerinde ne değişiklikler olmadı, ve neleri yapmıya, ne tadbirler almıya mecbur olmadık.

Arkadaşlar mukavele mucibince şirket her sene hesaplarını vekâlete arzetmek mecburiyetindedir Binaenaleyh devlet aleyhine işletme manzarası görülür görülmez tedbir düşünmek buna çare olurdu.

Bunun için devlete 10 - 15 milyon değil, 10-15 bin liranın bile yüklenmesine imkân yoktur. Vekâlet mukavelenin bu ihtimalleri karşılıyan diğer maddelerini tatbik edince buna imkân kalmazdı. Çünkü mukavelenin tek maddesi başlı başına bir hüküm ifade etmez. Biri diğerine bağlı olarak hepsi bir küldür.

Herşey aşınır

Herkes kendi yaptığı şeyin değişmekte bulunan hâdisat ve vaziyet karşısında daima tunç bir heykel gibi bozulmadan kaldığını iddia edemez. Zaman her şeyi aşındırıyor. 927 projesinde de benim Millî müdafaa vekili olarak imzam vardır. O vakit Başvekil gene İsmet İnönü idi. Nafıa vekili Behiç Erkin, Maliye vekili Abdülhalik Renda.

O vakit biz kiolmetre başına 13,000 sökebilmişiz. Aradan iki sene daha geçtikten sonra kilometre başına 1000 altın frank daha indirebildim. 356 km. 1000 356,000 altın frank eder. Bizim paraya tahvil edersek 142,500 lira, bu bir senede kârımız. O zamandan bu zamana kadar geçen sekiz seneyi hesap edin. Yekûnu 1,139,200 Türk lirası eder. Yapılmış böyle bir kazancın hatırınızda küçük bir yer, iz bırakması için bu hesapları söyledim.

Raşa meselesi

Raşa meselesine gelince, bunu da burada izah etmek mecburiyetindeyim. Herhangi bir ecnebî şirket memleket içinde iş yapmak isteyince mukavelesini akdetmeden bazı teklifler de bulunurken dökeceği sermayenin akıbetinden emin olmak için «bu işi siz benden ne zamana kadar satın almıyacaksınız, bunu bana bildirin» der. Ondan sonra pazarlığa girişilir.

Şimdi mevzua gelelim. Ben Nafıa vekili iken Devlet demiryolları hukuk müşaviri olarak çalışan Yusuf Kemal arkadaşımızla Nafıayı alâkadar eden bütün işler üzerinde konuşurdum. O da bu yardım talebimi reddetmezdi. Şimdi ben Yusuf Kemal arkadaşımla nasıl konuştuk ve nasıl mutabık kaldık, hatıramı söyliyeyim.

Bu hat devletin malı idi. Şirket burada sade bir işletme unsuru idi. Binaenaleyh hattı satın almak mevzuu bahis değildi. Mevzuu bahsolan olsa olsa işletme hakkının satın alınması idi.

Raşa teklifi evvelâ onlardan geldi. Derhal dedim ki bu teklif onlardan geldiğine göre bunda bir marifet var. Başvekille konuştum. Belki Saracoğlu ile de konuştum. Pek iyi hatırlıyamıyorum. Yusuf Kemal ile konuştum. Raşa hakkı diye istedikleri tarzda müddetli bir madde konsaydı ne olurdu?

İşte benim emniyet süpapı dediğim budur. Benim mukaveleye koyduğum 13 üncü madde mucibince istediğim zaman şirkete «gel buraya, hesap göreceğiz, benim aleyhimde borç toplanıyor. Şeraitî iktisadiye değişti. Hattı satın alacağım» derim. Böylece alınır ve alındı da.

Nafıa vekilini tebrik

Burada Ali Çetinkayayı tebrik ederim ama şunu da tasrih edeyim ki eğer Ali Çetinkaya zannediyorsa ki ben onları zorladım da satın alınmaz bir şeyi ben aldım. Arkadaşlar bu yanlıştır.

Ali Çetinkaya diyorlar ki «şirket adamları söze başladıkları zaman sizin raşa hakkınız yoktur dediler. Kendimizi zorladık, dosyaları karıştırdık ve nihayet anladık ki bizden takas olmuş şeyleri de tekrar istiyorlar, reddettik.»

Evet bunlar böyledir ve alamazsınız, raşa hakkınız yoktur demişlerdir. Fakat arkadaşlar raşa hakkımız vardı. Ve raşa hakkımız olduğu içindir ki Ali Çetinkaya bu işi başardı. Bu raşa hakkı da 929 mukavelesinde akde müstenid bir raşa hakkı idi. (13 üncü maddeyi okuyarak) şu halde bu mukavelede akde müstenid raşa hakkı yoktur demeğe imkân gören hukukçu, politikacı her ne olursa olsun hepsi ile ömrümün sonuna kadar boy ölçüşmeğe hazırım.

«Not» meselesine gelince, burada sayın başbakanımızın da adı geçmiştir. Dün kendilerine de maruzatta bulundum. Uzun bir çalışmadan gelmişlerdi. Burada da büyük çalışmalarla meşguldüler. Ben huzurunuzda bunu arzetmeden evvel o zaman benim mesuliyetine müşterek olmak şerefini haiz bulunduğum zaman benim imzamla yapılmış olan bir işin yanlışlığı bakımından yapılmış olan tarizleri bilmeleri için zaptı verdim.

Baştan aşağı okudular. Kendilerine maruzatta bulunmadan evvel o zamanki Başvekilim sıfatiyle benden soracakları bir nokta olup olmadığını sordum.

«Evvelâ sizde hasıl olmuş bir ukde varsa, bu hususta zatıâlinize cevap vermek birinci borcumdur.» dedim. Kendileri lüzum görmediler. Bundan sonra vaziyetin Kamutaya da arzetmekte olduğum mahiyetini hulâsa ettim.

Temizlik işi

Nasıl arzedeyim: Temzilik evet memlekete her bakımdan temizlik yapılmaktadır. Bu, cümhuriyet devrinin başlangıcından beri arasız devam ediyor. Bu temizlik yalnız imtiyazlarda değil, kömüre devlet elinin konmasında değil, siyasî, ekonomik, sosyal her işde velhasıl eskiden mevrus olduğumuz bozuk ve zararlı bütün işleri temizlemekte devam ediyoruz. Ve devam edeceğiz. Bu rejimin işidir. Bu rejimde çalışan herkesin nisabınca hissesi de olabilir. Fakat eski fena devirlere bulunduğumuz devri de katarak bunun temizlenmesi şerefini kendi şahsımıza izafe etmemiz doğru değildir. Bu temizlik devam eder eder de nihayet 40 sene sonra insafı eksik bir adam çıkar o herşeyi eksik görürse bunda hakikat yoktur. Eskidenberi devam edip gelmekte olan pislikleri yıkmak için arasız, fasılasız, mütemadî çalışma var. Buna rağmen henüz bazı şeyler görülürse bu henüz yıkmak imkânının gelmemesinden ve yıkmak için şeraitin dolmamasındandır. O zamanlardaki fenalık hâlâ devam ediyor demek doğru olmaz.

Geçen yıl bir muhavere

Şimdi benim mukaveleye ait sözlerim bitti. Birşey daha ilâve edeyim. Geçen yıl burada Şark demiryollarının bütçesi konuşulurken arkadaşımız Fatma Memik bakandan bir sual sordular. Bakan biraz izahat lûtfettiler. Ben de burada dinledim. Fakat bu izahat bitmeden, o zaman Celâl Bayar arkadaşımızla beraber çalıştığımız ve yıl sonuna yetiştirmeye uğraştığımız İş kanunu üzerinde çalışmak üzere şuradaki bir odaya girdik. Ali Çetinkaya müzakereden sonra yanıma geldi bana özür diler halde, o zamanki nezaketlerini hâlâ hatırlarım, kelimelerini aynen hatırlamıyorum. Bazı şeyler söylediler. Demek istiyorlardı ki, söylediğim sizin zamanınıza aiddir. Belki size dokunacak bir nokta geçti, aldırma, hoş gör. Ben de «Ne olur canım, sen iş üzerinde uğraş, başar, temin et al. O zaman hepimizin bayramı olur. Bu arada birkaç kelime söylemişsin ne olur? Sen işine bak» dedim. Dokunma orada kalsaydı mesele yoktu. Fakat devam ediyor. Devam edince hatırıma eski noktaları ekliyorum. O zaman söyledikleri basitti. Gene intizar hesablarından bahsediyorlardı. 929 mukavelesinin bir maddesi için -her nasılsa konuluvermiş- dediler. Yani ben nasılsa böyle zararlı bir şey kouyuvermişim. Bugün içinde bulunduğumuz konuşma mevzuunu teşkil eden arkadaşımın beyanatile bu eski beyanatımdan sonra bana yaptığı itizarı biribirine ekleyince daha fazla müteessir oluyorum.

Millî birlik ve beraberlik

Arkadaşlar sözlerim bitiyor, bir iki kelime ile fikirlerimi bağlamak istiyorum. Bugün biraz sizlerle mahzun olarak konuştum. Ben eskidenberi bu kürsüye bütün politika hayatımda şevk ve neşe ile çıkmış bir adamım. Burada rejim fikir ve telâkkilerimiz üzerinde fikirleri uygun olmıyanlarla acı tatlı münakaşalar mücadeleler yaptım. Bazı da arkadaşlar arasında muayyen bir fikir, bir kanun münasebetile konuşmalar yaptık.

Bugün Ali Çetinkaya ile karşı bir vaziyette konuşmaya mecbur oluş benim için bir iç sızısı yapmıştır. Bu devletin en büyük varlığı millî birlik, beraberlik ve bütünlüktür. Bu devletin bu büyük temel üzerine dayandıkça ebediyen yetişilmez istikbal ufuklarına şerefle, şevket ve kudret ile ulaşacağına hiç şüphemiz yoktur. Fakat bu millî birlik ve beraberliğin ve bütünlüğün esası da, bu milletin siyasal özü olan bizler arasındaki birliğe dayanır.

Bu manzaranın bozuluşu değil bozuluşa benzer emmarelerinin görülüşü, bile bütün düşünceleri bu devletin varlığı için her gün sıcak dileklerle dolu olan derin duygulu yurddaşları futura sevkeder ve içinden yaralar (bravo sesleri) kara ruhlar bundan sevinir.

Şunu tebarüz ettirmek istiyorum ki, arkadaş Çetinkaya, kendince haklı, fakat bence baştan başa yanlış olan mütalealarını burada bana da tariz yaparak ifade etmişlerdir. Bugünkü maruzatımla haksız ve yanlış ifadelere müstenid zabtı okuyanların kafalarındaki bulutları dağıtmak ve hakikati aydınlatmak istedim. Yoksa bütün arkadaşlara karşı olduğu gibi Ali Çetinkaya hakkındaki sevgi ve saygım, kendilerine de bir vesile ile söylediğim gibi, içimde sıcak yerini bu dakikada dahi muhafaza etmektedir. (Bravo sesleri, alkışlar).

(Devamı 8 inci sahifede)

İTİZAR

Münderecatımızın çokluğu dolayıslie «İttihad ve Terakki» tefrikamız bugün dercedilemedi. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Şark şimendiferlerinin satın alınması münasebetile Büyük Millet Meclisinde mühim bir müzakere

(Baş tarafı 7 nci sahifede)

Nafıa vekilinin nutku

Receb Pekerin beyanatını müteakip kürsüye gelen Bayındırlık bakanı Ali Çetinkaya şunları söylemiştir:

«Meclisin dahilî nizamnamesine istinaden bir hak olarak Receb Peker arkadaşımız kendilerinin isimlerinin bahsedilmesini esas ittihaz ederek söz aldılar. Dikkatle mütalealarını dinledim. Anladım ki, benim huzurunuzda bütün samimîyetimle ve mütevazi bir tavır ve lisanla Şark şimendiferleri işletme imtiyazını satın almaklığımızı izah etmem, maalesef bir suitefehhüme sebebiyet vermiştir. Noktainazarımda hiçbir suretle Receb Pekerin şahsını ve zamanı memuriyetini kasdederek düşünülmüş, hatıra gelmiş hiçbir cihet yoktur, kendilerini tekrar temin edebilirim. (Bravo sesleri).

Receb Peker — Teşekkür ederim.

Ali Çetinkaya (devamla) — Memleketin esaslı bir meselesi ve bir derdi vaziyetinde olan 1872 senesindenberi bir belâ vaziyetinde işletilmekte bulunan bu Şark demiryolları imtiyazı meselesini kaldırmak benim için ve şüphesiz heyeti muhtereme için bir zevki vicdanidir. Bunu takdir ederek bütün vuzuhiyle anlattım. Herhalde zannediyorum ki arkadaşlar üzerinde böyle suitefehhüme meydan verecek derecede benim sebebiyet verdiğim bir vaziyet yoktur.

Bütün samimiyetimle Raşa meselesini tedkik ederken esas mukavelelerde Raşa kaydına tesadüf edemedim ve ondan sonraki vaziyetlerde de ras gelemedim. Raşa kelimesi yalnız kelime olarak hiç bir şartı ihtiva etmemek üzere 929 mukavelesinin 13 üncü maddesinde zikredilmiştir. Onu da sarahatan okudum, mütalea dahi beyan etmedim.

Ondan sonra gene dosyasında Receb Pekerin el yazısı ile Raşa hakkında bir mütaleasını dahi okudum. Bundan bir yanlış mâna çıkmasını anlamıyorum. Gene kendilerile bu noktada beraber değilim. Orada Raşa hakkı zikretmekle beraber gene Raşa hakkı iktisap edilmiş değildir. Raşanın nazarı dikkate alınması için şart olması lâzımdır. Böyle bir şey yoktur.

Böyle bir ibare zikredilmiş ve kendi el yazılarile kaydedilen işaretle teyid ediyor ki, Raşa meselesi halledilmiş ve bir şekil almış vaziyette değildir. Bunu bu suretle izah ettikten sonra bütün mütalealarının herhangi bir müfredatı üzerinde fazla izahat vererek heyeti muhtermeyi rahatsız etmek istemiyorum. Geçen müzakerede lâzım olduğu kadar izahat verdiğimi zannederek fazla söz söylemek istemiyorum. Yalnız işaret ettiğim bazı noktaları izah etmekte lüzum hissediyorum.

İntizar hesabı

Daha ziyade intizar hesabı meselesinde durdular, bu intizar hesabı meselesini ben yalnız şahsî olarak görmüş, düşünmüş ve hükmetmiş, onun üzerinde yürümüş değilim. İntizar hesabı meselesinin şirketle olan muhaberemizde sakat bir telâkkiye sebebiyet verdiğini Başvekâlet makamına bir takrirle arzetmiştim.Bu başvekâletten bir heyeti hukukiye teşkil edilerek tedkik edilmesini teklif etmiştim.

Heyeti hukukiye tedkik etmiştir, verdiği rapor buradadır. Arzu ederseniz okurum. Vardığımız netice intizar hesabı sakattır, bilhassa intizar hesabından teraküm edecek, tevellüt edecek parayı hat ödemiyor, devletin ödemesini de oraya ilâve ediyor. Hükûmetin borcu olarak ödenecektir demektedir. Bu çok mühimdir, bakmak mecburiyetindeydim.

«Hükûmetin zimmetinde görülecek mebaliğe kumpanya lehine yüzde beşten faiz yürütülecek.»

Hükûmetin niçin borcu olsun. Bu bir akittir. Bir tarafın beşte dört diğer tarafın beşte bir nisbetinde bir sermayesine müstenit bir akit vaziyetindedir. Hattın kazanması esastır. Böyle olduğu hald ehükûmetin ödemesini anlıyamıyorum. Her nasılsa konmuş. Ben bunun nasıl konduğunu hâlâ bilmiyorum. Hükûmetin niçin borcu oluyor. Bunu herhangi bir hukukçu tedkik ettiği zaman nasıl kabul eder. aklım ermez.

Burhaneddin bey

Şimdi bir iki yere affınıza güvenerek dokunmak mecburiyetindeyim. Burhaneddin beyin şahsından bahsettim. Ben bugün mesulüm, Nafıa vekâleti makamında bulunuyorum. Burhaneddin bey asgarî beş şirkette meclisi idare azası idi ve Şark demiryolları meclisi idare reisi idi. Vefat etmiştir. Fazla söylemiyeyim. İstanbul hükûmetinde Abuk paşanın müsteşarı olduğu sırada şirketlerle akdettiği mukaveleler elimizdedir. Mukavelelerde nazır namına imzasını da koymuştur.

Bu adam buraya gelerek müsteşar olmuştur. Ve 928 de mi, 929 da mı istifa etmiştir, şirketlerin başına geçmiştir. Bilhassa Şark demiryollarının başına gelmiş onu idare etmiştir. Karşımıza daima o çıkmıştır.

Son müzakere ve münakaşalara yetişemedi, Allah rahmet eylesin diyelim, vefat etmiştir. Burhaneddin beyin üzerinde durmamızın manevî sebebi budur. 27 senesinde hazırladığı komisyonun başında bulunan Burhaneddin bey beş milyon altın frank hesab ediyor. Receb Peker zamanında tedkik ediliyor, altı buçuk milyon altın franga çıkıyor. İşte Burhaneddin beyin şahsını böylece uzaktan tanırım. Başkaca eskiden geçmiş bir şeyim yoktur.

Kasaba hattı

Bir cihete daha işaret edeyim. Ben 34 senesi şubatının 20 sinde vekil oldum. Yerime arkadaşım B. Fuad vekâlet ediyordu. Ondan teslim aldım. O zaman İzmir - Kasaba hattının aynı vaziyette olan mukavelesinde bir madde vardı. Arkadaşlarım hatırlarlar. İzmir - Kasaba hattının hesabata müstenid yekûnu iki milyon küsur liradan çıktıktan sonra baki kalan paranın yüzde 60 ı hükûmete, yüzde 40 ı da şirkete ait olacak denilmekte idi. Hakikaten bir para temin edileceği ve daha fazlasının hükûmete, bakiyesinin, daha azının şirkete aid olacağı gibi bir şey var... Fakat maalesef birinci senede değil, ikinci senede açık vermeye başlamıştır.

Ben vekâlete geldiğim zaman açık 500 bin küsür lira idi. Biz bunu ödemek mecburiyetinde idik. Bu, kilometre tazminatının başka bir şeklidir. Hükûmette müzakere ettik. Bu hattın satın alınması kararına vardık. İzmir-Kasaba hattı bu suretle satın alınmıştır.

Bundan sonra daha 4-5 şirket satın alınmıştır. Afyon - Antalya hattını yapmak teşebbüsünde bulunduğumuz vakit, Aydın hattı şiketi derhal tazminat istemeye teşebbüs etti. Hükûmetiniz buna hakkı olmadığını bildirdi. Hakeme gitmek istedi. Buna da hakkı olmadığını gördük. Görüştük. Neticede kendilerinde satmağa doğru bir istidad gördük. Müzakere açtık. Müzakere neticesinde Aydın hattını da bildiğiniz şekilde satın aldık.

Fakat orada da gördüm ki, harbi umumi zamanında olan bir hesaptan 27 mukavelesinde bahsediliyordu. 1894 de 10 sene zarfında kilometre tazminatı olarak muallâk bir hesap vardı. Bu hesap dahil olduğu halde sermayeye zamimeten bir milyon küsür İngiliz lirası kadar bir tazminat kabul ve imza edilmiş ve her sene mukavelenin nihayetine kadar faizinin zam edilmesi esası da ilâve edilmişti. Bunun da memleket hesabına zarar olduğunu gördük çalıştık, uğraştık ve nihayet muvaffak olup lâyihayı huzurunuza getirdik ve tasdik buyurdunuz.

Telefon şirketleri ve rıhtım

Sonra telefon şirketi. Telefon şirketinin halini hepiniz biliyorsunuz. Telefon şirketi nihayet sedamıza istediği gibi tasarruf eden bir müessese idi. Bunun da hesabatını rüiyet etmek üzere uğraştık ve hakikaten birçok mülevves vaziyetlerini bulduktan sonra muvaffak olduk ve huzurunuza getirdik.

Sonra rıhtım şirketi. Biliyorsunuz ki bu şirketten de memleketimiz ne kadar muztaripti. Bunun üzerinde de benden evvel verilen bir kararla arkadaşım Saraçoğlu uğraşmakta idi. Memleketin yüksek menfaatını düşünerek tekrar harekete geldik. Ve binnetice rıhtım şirketini kurtardık.

Nihayet Şark demiryolları. Trakyanın ihtiyacı şu ve bu ne olursa olsun 1872 denberi bu memleket üzerinde en çok tazyik yapan bir müessesedir. Bunu izah etmeye işin ihtiyacı yoktur. Ben bütçe encümeninde bir yere kadar daha vazih, daha açık söylemiştim. Orada da az söylemiştim. Şimdi söylemeye mecburum. Böyle mülevves ve kirli bir şirketi cümhuriyet sinesinde barındıramaz, çekilip gidin dedim. Benim bu sözüm bir heyet huzurunda söylenmiş bir sözdür. Üzerinde ısrar ettim. Şark demiryolları, intizar hesaplarına, Raşasına şuna ve buna rağmen, memleketin, cümhuriyetin bir hakkı olarak ve cümhuriyet evlâtlarının bunu daha iyi kullanacakları esasını ileri sürerek bu neticeye geldi. Teferrüat üzerinde söylemiyeyim.

Daha üç dört şirket var

Şunu da gene ilâve edeyim ki elimizde daha üç dört şirket vardır. Arkadaşlarımın teveccühü itimadı, liderlerimin itimadı benim üzerimde oldukça ve bu şirketler de mukavelelerine riayet etmezlerse onları da almaya çalışacağım. Bunu bir vazife biliyorum. (Bravo sesleri alkışlar) çünkü bunlar milletin bünyesini tahrip etmektedir.

Ezcümle Kadıköy su şirketi eldedir. Elektrik şirketi gene öyle. Tramvay şirketi için biliyorsunuz, birçok mücadelelerden sonra anlaştık. Bunları affınıza mağruren söyliyorum. Bunlar gördüğüm anladığım birer yaradır. Bunları behemehal tedavi edip cümhuriyetin bünyesini tertemiz bulundurmak benim için bir vazifedir. Ve buna çalışıyorum.

Arkadaşım Pekerle aramızda geçmiş hiçbir mesele yoktur. Her ikimiz de ötedenberi inkılâbın en ağır vazifelerini üzerine almış ve beraber çalışmış arkadaşlarız. Tekrar ediyorum. Kendilerine mahsus hiçbir kasıtla hiçbir söz söylemiş değilim. (Bravo sesleri alkışlar).

Heroin imalâthanesi

Zabıta ve gümrük muhafaza teşkilâtı tahkikata devam ediyor

Aksarayda Kükrçübaşı mahallesi Çeşme sokak 31 numaralı vede meydana çıkarılan heroin imalâthanesile alâkadar bulunan şahıslar hakkında gerek gümrük muhafaza istihbarat teşkilâtı, gerek zabıta tarafından tahkikata devam edilmektedir.

Suçlu olarak sorguya çekilenler şunlardır: Evin müsteciri suçlu Mustafa, kızı Zehra, damadı Beyoğlu itfaiye grupundan Rıza, Ohanes ve İhsandır.

İlk tahkikat sırasında sorguya çekilmesine lüzum görülen ve bu sırada bir kaza kurşunile ölmüş bulunan Beyoğlu emniyet memurluğu santral memurlarından Mustafanın cesedi ailesine teslim edilmiştir.

Yapılan tahkikata nazaran, imalâthane henüz yeni kurulmuş bulunmaktadır. Burada ancak yirmi kilo kadar heroin yapılabilmiştir. Bunun da bir kısmı satılmamış olarak müsadere edilmiştir.

Sorguya çekilenlerden Rıza; bunlarla bir karabetten başka iş üzerinde alâkası olmadığını söylediği cihetle tahkikatın bu noktası da derinleştirilmektedir.

Bu adamların hariçte başka elleri olup olmadığı da araştırılmaktadır.

Fenerde bir adam karısını bıçakala yaraladı

Fenerde oturan Faruk adında biri dün akşam karısı Fahriye ile kavga etmiş ve bıçakla Fahriyeyi yüzünden ve vücudünün muhtelif yerlerinden yaralamıştır.

Faruk yakalanmıştır. Yaralı Fahriye Haseki hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmıştır. Tahkikata devam ediliyor.

Konservatuarın Koro konseri

Koro heyetinin konserinden iki görünüş ve heyeti idare eden Muhiddin Sadak

Salı akşamı İstanbul konservatuarı Fransız tiyatrosunda muvaffakıyetli bir koro konseri verdi. Her şeyden evvel bir noktaya işaret edelim. Bütün manasile mükemmel bir koro vücude getirmek için senelerce çalışmak lâzımdır. Bizim gibi müsiki ilmine yani garp musikisine henüz temas eden bir muhit için elde edilen neticeden memnun olmamak kabil değildir. Konservatuarı tebrik etmek lâzımdır. Çok çalıştıkları anlaşılmaktadır. Konserde kadın sesleri erkek seslerinden daha üstündü. Erkek sesleri içinde güzel sesli, çok müstait bazı bas ve baritonlar var. Tenorlar ise zayıftır.

Brahmsın eserlerini çalmak ve okumak kolay değildir. Çok çetin bir bestekârdır. Bunun için koro, programın ikinci kısmındaki Haydenin *Şen bahar, Bora yaklaşıyor* eserlerinde çok daha muvaffak oldu.

Son dinledğimiz Şubertin hiç de kolay olmıyan Miryam zafer şarkısı eseri Solo soprano, koro ve orkestra için yazılmıştır. Yüksek ve kıymetli sanatkârımız Nimet Vahit kendi janrı olmıyan bu eserde bile teknik ve ekol itibarile çok büyük kabiliyet gösterdi. Koro ise büyük gayret sarfetti.

Koro ve orkestrayı idare eden Muhittin Sadakı bütün kalbinizle tebrik ederiz. Hayli terledi. Bu hassas ve ince sanatkâr gençle daima iftihar etmeliyiz.

Genç vatandaşlarımızın konserlere gösterdikleri alâka ve rağbet cidden iftihar edilecek bir şeydir. Musiki çok dinlemekle inkişaf eder, insanların ruhları ve zekâları üzerinde en birinci amildir. Ruhları ve zekâları incelmemiş insanlardan bir cemiyet için hiç bir fayda mutasavver değildir.

Bunları nazarlarımızda tutarak gençlerimizde musiki kültürüne son derece ehemmiyet vermek mecburiyetindeyiz. Hedefimiz ise yeni bir Türk musikisi yaratacak gençler, onların eserlerini çalabilecek ve okuyabilecek Türk sanatkârları, onları anlıyacak ve takdir edecek insanlar yetiştirmek olmalıdır.

Aziz Çorlu

Irakla aramızda hudut ve iyi komşuluk

(Baş tarafı birinci sahifede)

fik Rüştü Aras, Irak sefiri Naci Şevket bulunmakta idi.

İktisad vekili B. Celâl Bayar ve sergi erkânı tarafından karşılanan, dost devletin Haricye veziri sergiyi büyük bir alâka ile gezdi ve izahat aldı.

Sergiden çıkarken görüştüğüm Irak Haricye veziri doktor Naci Elâsil bana dedi ki:

— Sergiyi çok güzel buldum. Kömür meselesine verilen ehemmiyeti takdir ve hayranlıkla müşahade ettim. Türkiye cumhuriyetinin bu sergisi bihakkin iftihara değer bir eserdir.

Türkiye - Irak münasebatı

Aukara 28 (Telefon) — Bugün Büyük Millet Meclisinde Hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Arasın talebi üzerine ruznamede bulunan ve Türkiye - İngiltere ve Irak arasında 5 haziran 929 tarihinde münakit hudut ve münasebatı hasenei hemcivarı muahedesinin ikinci faslı hükümlerinin karşılıklı nota teatisi suretile Türkiye ile Irak arasında temdidine dair kanun lâyihasının müstaceliyetle ve takdimen müzakeresi kabul edilmiş ve bu münasebetle dış işleri bakanımız şu beyanatta bulunmuştur:

Hariciye vekilmizin beyanatı

«Arkadaşlarım,

Bu muahede, 1926 da Türkiye, İngiltere ve Irak arasında yapılan bir muahedenin iyi komşuluk münasebetlerinin tanzimine ait parçasıdır. 1936 içinde nihayet buldu. Esas muahede yapıldığı vakit iki sene zarfında, iki taraftan birisi feshetmezse kendiliğinden on sene devam eder denilmiş idi.

O tarihten itibaren iki tarfa buna riayette birbirine iyi komşuluğa itibar ve onu temin etmekte o kadar heves ve dikkat gösterdiler ki muahedenin, feshi şöyle dursun, on sene devam etti. Bugün müddeti münkazi olan bu muahedenamenin ileride lüzumuna göre, icabeden hükümleri mahfuz tutmak şartile müzakeresini küçük bir tadil ile mevcut olan ahkâmın temdidini büyük heyetinizden rica ediyoruz. Bu temdit hususu Bağdadda komşumuz Irak hükûmeti ile elçimiz vasıtasile aramızda müzakere olunduğu vakit, temdit notaları orada kendi elçimizle Irak hükûmeti Hariciye nezareti arasında yapılması derpiş edilmiş ve nota suretleri yüksek heyetinizin tasvibine ve bu suretle arzolunmuştu. Bugün iki komşu arasındaki, her gün mütezayiden ilerlemekte olan dostluk münasebatının yeni bir tezahürü olarak Irak Hariciye veziri aramızda muhterem bir misafir olarak bulunmaktadır. İşte bu münasebetle tasvibinize iktiran ettiği takdirde bu notaların teatisi Bağdadda elçimizle Hariciye nezareti arasında olacak yerde müsaade buyurursanız Irak veziri ile Hariciyeniz arasında yapılmasını rica edeceğim.»

Hariciye vekilimizin sürekli alkışlarla karşılanan bu beyanatını müteakip mezkûr kanun lâyihası müzakere ve kabul edilmiştir.

Misafirimiz şerefine verilen ziyafetler

Ankara 28 (A.A.) — Dahiliye vekili ve Cumhuriyet Halk partisi genel sekreteri B. Şükrü Kaya bugün Irak Hariciye veziri Ekselâns doktor Naci Elâsil şerefine Marmara köşkünde bir öğle ziyafeti vermiştir.

Öğleden sonra Başbakan İsmet İnönü de muhterem misafirimiz şerefine köşklerinde bir çay ziyafeti vermişlerdir.

İĞNE - ÇUVALDIZ

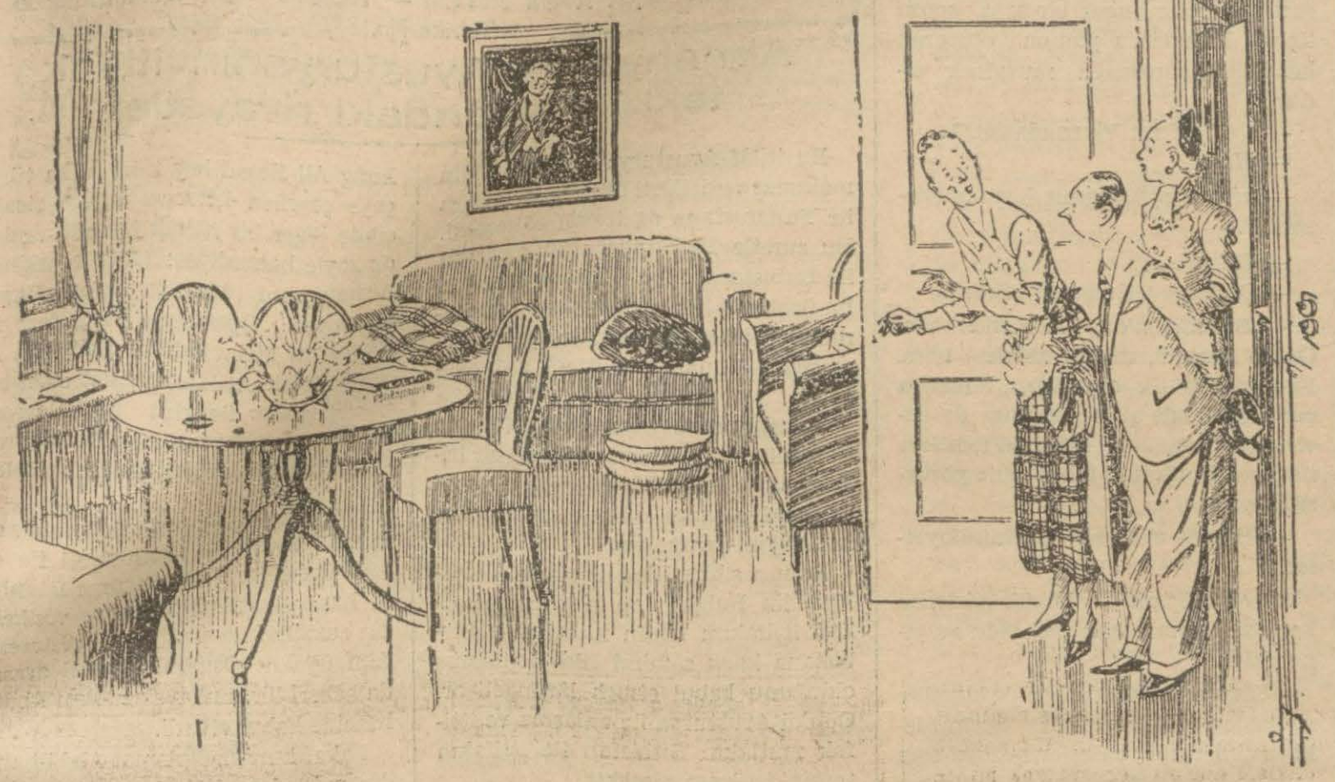

— Burası müzik odamız, komşunun radyosu buradan çok iyi duyuluyor!..

Çalma

Büyük hanın kapısında duran çocuğa şişman bir zat sordu:

— Avukat bay Hüsnünün yazıhanesi nerede?.

— Peşim sıra geliniz...

Çocuk şişman zatı yedinci kata çıkardı, bir kapı gösterdi:

— İşte burası.

Şişman zat ıklaya sıklaya terini sildi:

— Allah vere de odasında olsa...

— Zahmet edip kapıyı çalmayınız, yerinde yok, biz çıkarken o iniyordu..

Sen

Fransızlarda «sen» hitabı çok samimiyete delâlet eder. Bunun için fransızcada daima «siz» kullanılır.

Bir gün bir yabancı kadın Pariste arabaya bindi, arabacıya:

— Beni dediğim yere çabuk getirirsen, sana çok bahşiş veririm! dedi.

Arabacı biraz düşündü, sonra kadına döndü:

— Bana «sen» diye hitap ediyorsunuz... Demek bana âşıksınız?.

Dikkat

— Yalan, seksen kilometre ile gitmiyordum..

— Ya kaç kilometre ile gidiyordun?.

— Herhalde k rk kilometre ile de gitmiyordum, yirmi kilometre ile de gitmiyordum, on kilometre ile de..

— Dikkat, biraz daha gayret edersen geri geri gideceksin!...

Ördek

Müşteri yumurtaları muayene etti:

— Elli tane veriniz, dedi, yalnız içinden piliç çıkmasın..

— Öyle ise bunlardan alınız..

— Bunlar taze mi?.

— Değil amma, ördektir!...

Gönder

Bakkala şu kâğıdı yazdı:

— Bana bir düzüne yumurta gönderiniz, eğer taze çıkarlarsa, size para gönderir ve başka erzak aldırırım.

Bakkal şu cevabı verdi:

— Lûtfen parayı gönderiniz, eğer erzak varsa ne kadar isterseniz yollarım!...

Acele

Birine sordu:

— Cerrahpaşa hastanesine en kestirme yol hangisidir?.

— Caddenin tam ortasında beş dakika durunuz, on dakika sonra kendinizi hastanede bulursunuz?.

Vakit

Biri kumara çok düşkündü, gece gündüz kumar oynuyordu.

Bir dostu nasihat etti:

— Hiç değilse kaybettiğin vakte acı...

— Acıyorum ya, kâğıdları karıştırmak için çok vakit kayboluyor!...

— Bari evlenmeden söz açtı mı?.
— Hayır, bilirsin ya çok mahcubdur, konuşamaz, işaretle anlattı...

Ağır

Bay hayatını sigorta ettirecekti. Doktor sordu:

— Babanız neden öldü?.

— Bilmiyorum doktor, yalnız hatırımda kalan hastalığının ağır bir hastalık olmadığıdır.

Ölüm

— İstersen seninle hayatta da ölümde de arkadaş olalım.

— Hay hay... Bana beş lira ödünç verir misin?.

— İşte bu ölüm!...

Kısa hikâye

— 1 —

— Sevgilim bana elli lira versene!

— Emret canım, yanımda yok, yarın veririm.

— 2 —

— Ahmedciğim bana elli lira verir misin? Yarın iade ederim.

— Al.

— 3 —

— Teşekkür ederim sevgilim.

— Bir şey değil sevgilim.

— 4 —

— Ahmedciğim biraz evvel karına tesadüf ettim, bana verdiğin elli lirayı kendisine verdim... Teşekkür ederim.

— Bir şey değil.

— 5 —

— Elli lirayı versene.

— Hangi elli lirayı.

— Biraz evvel Mehmede rasladım, dedi ki...

— 6 —

— Ne... Ne... Ne dedi?

— Sana rasgelmiş, dün benden elli lira almıştı, o parayı sana vermiş!..

Tavsiye

Bir gün Salamon, temizliğe hiç te riayet etmiyen Salamon doktora gitti.

Doktor muayeneden sonra on iki banyo tavsiye etti. Salamon sevindi:

— Demek daha on iki sene yaşıyacağım doktor?

Kabul

— Başka bir diyeceğiniz var mı?.

— Söyliyeceğim birşey var, öyle bir yerde oturmak istiyorum ki, karşıma polis çıkıp yakama yapışmasın.

— Kabul: Otuz bir gün hapishanede oturacaksınız!...

Pazarlık

Müşteri bir iskarpin beğendi ve satıcıya sordu:

— Çifti altı lira olan iskarpinler kaça?...

Satıcı hiç istifini bozmıyarak:

— Teki üç liraya?...

Hâfıza

— Ayşe evleniyor... Nişanlısına bütün mazisini itiraf etmiş.

— Ne cesaret!...

— Hayır, ne hafıza?...

— Direktör burada mı?.
— Yok.

— Yalan söyleme ben karısıyım...
— Hepiniz aynı şeyi söylüyorsunuz...

.....
.....

Perşembe müsahabeleri

Muvaffakıyetin 2 anahtarı

Sabır ve Sebat

Derler ki hayatta muvaffak olanların ekserisi muvaffakıyetlerini kendi istidad ve kabiliyetlerinden, zekâ ve bilgilerinden, şahsî dostluklarından, hattâ hayırlı tesadüflerin lûtfundan ziyade sabır ve sebatlarına borçludurlar. Dehâ daima yerini sebatlı bir azme bırakmıştır. Meşhur keman virtüözü Paganiniye biri sormuş: Kemandan bu ilâhi nağmeleri çıkarmağa nasıl muvaffak oldunuz?

O da şu cevabı vermiş:

— Tam yirmi yıl günde on iki saat çaldım!

Üniversiteli bir genç imtihanlarda mütemadiyen muvaffakıyetsizliklerinden bıkarak kitaplarını bir tarafa atmış. Fakat bir gün fakir bir kadının bir demir parçasını iğne şekline koymak için durmamasıya günlerce taşa sürttüğünü görünce, tekrar kitaplarına sarılmış ve doktorasını vermiştir.

Meşhur muganniye Malibran şöyle dermiş:

«Bir gün ekzersizlerimi ihmal edersem çabucak farkına varırım, iki gün ihmal edersem dostlarım farkına varır, bir hafta bırakırsam âlem farkına varır!» Onun harikulâde güzel sesi ancak bu devamlı sây ile kaimdi.

Meşhur İngiliz hekimi (Carlyle) Karlaylın Fransız büyük ihtilâl tarihini yazarken başına gelen hâdise çok meşhurdur. Üstad eserinin birinci cildini bitirdikten sonra okusun diye bir dostuna verir. O zat ise biraz derbeder olduğu için, bu kıymetli eseri atılacak kâğıtlar arasında bırakır. Hizmetçisi de her gün onlarla sobayı tutuştururmuş.

(Carlyle) a arkadaşı bu müessif hâdiseyi haber verince:

— Şükrederim ki kafam yanmadı. Bir senelik emeğim yandı, zarar yok bir sene daha çalışır, onu baştan yazarım! demiş.

Meşhur (Dickens) e eserlerinden birini halk huzurunda ezber okuması teklif edildiği zaman, mümkün değil onu istediğim kadar güzel okuyabilmem için altı ay her gün talim etmeliyim, demiş.

Büyük muharrirler, edibler, kumandanlar, siyaset adamları daima sabır ve sebatlarile tanınmışlardır. En kıymetli eserler devamlı bir sabır ve sebat mahsulüdür.

Virgile meşhur (Eneide) ini on bir senede yazmıştır. Montesqieu, nihayet bir buçuk saatte okuyabildiğimiz meşhur (Esprit des lois) adlı eserini tam yirmi beş yılda meydana çıkarmıştır.

Meşhur Euripide çok düşünür ve pek az yazarmış. Bir defa dört satırlık bir kıta yazmak için tam dört gün uğraşmış. Rakiblerinden biri kendisine:

— Senin dört günde yazdığın dört satıra bedel ben dört yüz satır yazarım.

Demiş o da cevaben:

— Evet ama senin dört yüz satırın dört günde unutulur! demiş.

Aristote (Orlando Furioso) adlı eserini on yılda yazmış ve garibdir bu yıllarca emek verdiği eserden ancak yüz tane satabilmiştir. Bu onu mesaisinde sebat etmekten vazgeçirmemiş ve yeise düşürmemiştir.

(Thoreau) nun ayni hal başına gelmiştir.

(A Week on the Concord and Merrimae rivers) adlı meşhur eserinden bin tane basmış ve güç hal ile üç yüz tane satabilmiştir. Kalan kitapları kütüphanesine istif etmiştir. Bir gün bir dostu kendisini ziyaret etmiş ve camekânlara bakarak:

— Ne zengin kütüphaneniz var?

Diyince Thoreau gülmüş:

— Onların çoğu satılmıyan eserlerimdir, demiş ve yeni eserini yazmakta bir dakika tereddüt etmemiştir.

Bir gün bir gazeteci, meşhur (A. Edison) u ziyaret edip sormuş:

— Keşifleriniz bir tesadüf eseri mi, yoksa bir ilham neticesi midir?

Edison cevaben:

— Fotograftan başka hiç birini tesadüfe borçlu değilim. Herhangi bir şeyin tetkike ve tahlile değer bir kıymeti olduğuna kanaat getirirsem, artık onunla durmadan meşgul olurum. Keşiflerimin esrarını size söyliyeyim. İşimi çok severim ve sevdiğim için de çok çalışırım. Başladığım bir işi başarmadan bırakmam! demiş.

(G. Stephenson) icad ettiği lokomotifi tekemmül ettirmek için sekiz sene sabır ve sebatla çalışmış.

Meşhur (Wat) buhar makinesini meydana çıkarmak için yirmi yıl uğraşmış. (Doktor Harvey) kanın damarlarda cevelânını sekiz yıl çalıştıktan sonra keşfetmiş ve alayla, istihfafla karşılanan bu iddiasını meslektaşlarına kabul ettirmek ve onları ikna etmek için yirmi beş yıl sabır ve sebat etmiş.

(Bulwer) der ki: «Sabır fatihlerin cesaretidir. Kadere karşı cidal açanların faziletidir.»

Bu satırları okurken Atatürkün vekarlı çehresi gözümde tecelli etti.

Türk genci! Bilmelisin ki birçok muvaffakıyetsizliklerin sebebi sebatsızlıktır. Bu nakise bugün milyoner geçinen bir zatı yarın dilenci yapabilir. Hiç bir zafer yoktur ki sabır ve sebat mahsulü olmasın.

(Burke) nin şu sözleri kulağında küpe olsun:

«Hiç bir vakit cesaretini kaybedip ümidsizliğe düşme! Şayet umduğun şeyler boşa çıkarsa, buna rağmen sonuna kadar çalışmakta sebat et!

Göreyim seni azim ve ümid, sabır ve sebatla çalış! Çalış, daima çalış!»

Selim Sırrı Tarcan

Ezine (Akşam) — Şehrimiz avcı kurumu, sık sık sürek avları tertib etmektedir. Vilâyet ziraat müdürlüğü, avcılara av levazımı tedarik etmektedir. Bu sürek avlarına bazı bayanlar da iştirak ediyorlar. Resmimizde avcılardan üç grup görünüyor.

Haftalık piyasa

Yeni rekolte hakkında tahminler - Bu sene meyva bol olacak - Demir ihracının yasak edilmesi ve gümrükdeki mallar

Piyasada, umumî vaziyet şu suretle hülâsa edilebilir. Her sene olduğu gibi, rekolte devresine girildiği bir sırada piyasada bir durgunluk hissedilir, maamafih, bu durgunluk devresi pek uzun sürecek değildir. Bazı mahsullerin miktarı hakkında katî olarak tahminlere girişmek mümkün değildir. Meselâ: Buğday rekoltesinin tahmini, bir, bir buçuk aylık iştir. Vakıâ şimdiden de mahsul hakkında bir fikir almak kabildir. Fakat ne de olsa, önümüzde kuraklık gibi tabiî âfetlerin zuhur etmek ihtimalleri de vardır. Bu gibi tehlikeli devreler de geçtikten sonra buğday hakkında katî bir fikir edebiliriz. Diğer hububat vaziyeti de ayni şeraite tâbidir.

Yeni sene tiftik mahsulünü öğrenmek kabil olmuştur. Fakat piyasa pek durgun geçmektedir. Bu durgun ve cansız bir devre içinde tiftik mahsulünün miktarı, ikinci derecede ehemmiyeti olan bir meseledir.

Fındık, rekoltesi — Fındık hakkında da iyi haberler alınmaktadır. Buradaki ticaret evlerine Trabzondan gelen haberlere göre, bu sene bol miktarda fındık elde edileceğinden bahsolunmaktadır. Fakat tüccar, fındık meselesinde başka birşey daha düşünmektedir. O da, fındık satış kooperatifleri meselesidir. Şimdiye kadar satış kooperatiflerinden pek umumî olarak bahsedildiği için, herkesin hatırına başka bir şekil gelmektedir. Bu şekillerden endişe edenler yok değildir. Satış kooperatifleri nasıl olacak? Şekil ve mahiyetleri neden ibarettir? Bunu tüccara, resmî ve salâhiyettar ağızlardan ifade etmek zamanı gelmiştir. Bu tarzda izahat verilmediği takdirde, tüccar bin bir düşünce içinde kalmaktadır. Bu mevsim alıvre satışların en hararetli bir devresine de tesadüf eder. Fındık satış kooperatiflerinin mahiyeti meçhul kaldığı için alıvre işleri de durgun bir hale girmiştir.

Zeytin rekoltesi — Rekolte haberleri arasında zeytin mahsulünün de bereketli olacağından bahsedilmektedir. Maamafih, bu sene zeytin mahsulünün bol olacağı belli idi. Bizde zeytin mahsulünün bir sene bol, ertesi sene kıt olması mutad bir hal almıştır. Bunun sebebi de şudur: Zeytin toplama usulleri pek basittir. Ekseri yerlerde zeytinleri toplamak için sopalarla dallara vurmaktadırlar. Bu arada zeytin dalları da parçalanmaktadır. Bu fena bir usuldür. Ziraat işlerinin tanzim edildiği bir sırada, zeytin toplamak için de bir nizamname yaparak bu kötü ve istihsali tahrip eden usule nihayet vermeliyiz.

Bu sene meyva bol olacak

Bu sene meyvanın da bol olacağından bahsedilmektedir. Geçen sene meyvasız geçen bir seneydi. Çünkü meyva ağaçlarında çiçek açtıktan sonra kar yağmış ve bu meyva çiçeklerini yakmıştı. Bu sene böyle bir hâdise olmadığı için, ağaçlarda gördüğümüz çiçeklerin meyva haline gireceğine emin olabiliriz.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Bu hafta içinde ihracat maddelerimizin vaziyetini şu suretle izah ve hülâsa edebiliriz:

Buğday — Son günlerde buğday fiatlerinde hafif bir düşkünlük başlamıştır. Mersin yolile İsviçreye sert buğday sevkiyatına devam edilmektedir. Arpa ve çavdar fiatlerinde düşkünlük baş göstermiştir.

Tütün — Piyasadaki durgunluk devam etmektedir. Bu durgun devre içinde Amerika ve Belçika, İsveçe küçük partiler halinde ihracat yapılmaktadır.

Afyon — Bu hafta içinde uyuşturucu maddeler inhisarı muhtelif memleketlere ihracat yapmıştır. Avrupadan talepler vardır, inhisar idaresi iç piyasada da mal almak için hazırlıklara başlamıştır. Bu hazırlıklar piyasada büyük bir alâka ile karşılanmaktadır.

Tiftik ve yapağı — Sovyet Rusya dış ticaret dairesi piyasada mal almak için Moskovadan emir beklemektedir. Diğer alıcılardan ses sada yoktur.

Zeytinyağı, fındık, ceviz,, balmumu gibi maddelerimiz hakkında bu hafta kayde değer hiç bir iş olmamıştır.

Demir ihracatının men'î

Demir ihracatının men'î hakkındaki karar piyasada büyük bir alâka uyandırmıştır. Vakıâ şimdiye kadar serbes bir surette demir ihraç etmek mümkün değildi. Dışarıya demir satmak için hükûmetten müsaade almak lâzımdı. Fakat son defa olarak vekiller heyeti tarafından verilen bir kararla bu müsaadeyi de almak lüzumu kaldırılmış, demir ihracatı büsbütün yasak edilmiştir. Bu karar, her şeyden evvel demir fiatlerinin düşmesine tesir yapmıştır. Maamafih demir fiatleri yüksektir. Vaktile 4-6 kuruşa alınan demirler 12-14 kuruşa kadar yükselmişti. Demir potreller inşaat malzemesinin fiati daha ziyade artmıştı.

Demir ihracatının menedilişinde büyük bir isabet vardır. Türkiyede demir kullanan sınaî müesseseler mevcud olduğu halde, dışarıya demir satmakta hiç bir mâna yoktu. Çünkü Karabükte kurulan büyük demir fabrikaları günün birinde memlekette ki hurda demirleri de kullanacaktı. Demir ticaretinde göze çarpacak noktalar daha vardır. Demir işi, birkaç firmanın elinde bulunmaktadır. Bu firmalar, devlet dairelerinden aldıkları demirleri gene devlet dairelerine satmaktadırlar. Arada demir ticaret evleri büyük kârlar temin etmektedir: Madem ki, hurda demir satacak olan resmî daireler vardır, bunlar ellerindeki demirleri, demire ihtiyacı olan devlet fabrikalarına devredebilirler. Bunun için arada mutavassıtların rolu pek fzulîdir.

Gümrükteki mallar ve piyasa

931 senesindenberi gümrükte biriken malların ithaline müsaade gelmişti. Bu karar iki haftadanberi piyasayı işgal etmektedir. Alâkadarların söylediğine göre, gümrükteki mallar piyasaya çıkınca piyasada büyük tahavvüller olacaktır. Çünkü bu mallar evvelce takas masrafları yaparak çıkan mallara rekabet edecektir. Bu yüzden piysada bazı ithalât malları üzerine bir ucuzluk baş gösterecektir.

H. A.

"AKŞAM„ın Çocuklar için tertib ettiği resimli müsabaka

Hayvan resimlerinin neşri bitti

Evvelce de bildirdiğimiz üzere, müsabakaya iştirak etmek için (20) tane resmi biriktirmiş olanlar, resimlerde gördükleri hayvanların (hangisi hangisine düşman) ise onları yanyana yapıştırıp aşağıdaki adrese göndermelidirler:

«Akşam gazetesi Çocuk dünyası resimli müsabaka memurluğuna»

Dikkat:

1 — Gönderilecek mektuplardaki isim ve adreslerin okunaklı olması,

2 — Neşredilen (20) tane resmin tamam bulunması şarttır.

3 — Bu müsabakaya aid mektuplar (1 mayıs 1937 cumartesi) günü saat 17 ye kadar kabul edilecektir.

VECİZELER

Gençlikten ihtiyarlığa sağlık saklamalıdır

Seyahat notları

(Baş tarafı 6 ıncı sahifede)

Madam Morgan'ın nasihatini dinlemekle beraber ancak bir saat sonra Zarah Leander'in yanına oturarak kendisile konuşmağa muvaffak oldum:

— Çoktan mı Viyanadasınız?.

— Hayır.

— «Axel» oynadığınız kaçıncı operettir?.

— Birinci.

— Ondan evvel nerede idiniz?.

— Stockholm'da, memleketimde. Orada komedi, dram aktrisi idim. Evet «Axel» ilk oynadığım almanca eserdir. Şimdi almanca filim de çevirmeğe başladım. Belki «Première» namındaki filmimi İstanbulda görürsünüz. (*)

— Hayret edilecek muvaffakıyetler.

Zarah gülümsedi, büyük gözlerini kaldırdı, bana bakar gibi oldu ve yine daldı.

— Dram temsil ederken de kimbilir ne kadar alkışlanırdınız. Sesinizdeki hisli derinlik, bakışlarınızdaki sırlı kuytuluk... Lûtfen başınızı kaldırınız, gözlerinizin asıl rengini göreyim.

Zarah şaşırdı, bir saniye tereddüd etti, bu cesaretime kızacak mı idi?. Hayır, arzumu hoş görerek başını pencerenin ışığına doğru çevirdi ve muti, mütebessim durdu.

Cazip, büyük gözler yeşildi; kısım kısım altın şualarla parlıyan bir orman kadar yeşil...

O anda yanımıza uzun boylu bir genç geldi; Zarah onu: «Kocam» diye bana takdim edince Paul Morgan söze karıştı:

— Stockholm operası müdürünün oğlu. Nazik, sevimli bir delikanlı; yalnız bir kusuru vardır, Zarah'ın eteğinden ayrılmaz!.

İsveçli çift, Morgan'ın lâtifesini işitmemiş gibi kendi dillerinde konuştular. Zarah kalktı bana elini uzatarak: «Memnun oldum. Gene görüşürüz, ümid ederim. Affedersiniz.» dedi ve salondaki davetlilere bir şey söylemeden, Hansen'in yatak odasına geçti. Ev sahibi Zarah'ın her akşam, bazen de gündüz oynadığı rolde yorulduğunu ve böyle ansızın dinlenmek ihtiyacını duyduğunu anlattı.

Küçücük bir adam olan Hansen'e baktım ve düşündüm: Zarah'ın kocaman boyu onun döşeğine nasıl sığacaktı?.

İZZET MELİH

(*) (Dans Devam Ediyor) ismile Saray sinemasında oynanan film.

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebî memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır

Sefer 17 — Ruzu Kasım 173

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	8,04	9,58	5,08	8,59	12,00	1,43
Va.	3,07	5,01	12,11	16,02	19,03	20,45

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk So. No. 13

YENİ NEŞRİYAT:

HAVACILIK VE SPOR

Havacılık ve Spor'un 15 nisan sayısı, her zamanki gibi sevimli ve doyurucudur. Falih Rıfkı Atay'ın (Kanat Sporu) yazısile, Server Ziya Gürevin'in Türk köylüsündeki havacılık alâkasını canlandıran (Afyonlu Türkaslan) yazısı, Abidin Daver'in (Dünya hava ordularına umumî bir bakış) tedkiki, (Tayyarecilik ve mektep), (İngiltere bir hava baskınına uğarsa), (Donanma ve tayyare) gibi garp hava muharrirlerinin dikkate değer görüşleri bu sayının kıymetli mündericatını teşkil etmektedir. Bütün okurlarımıza tavsiye ederiz.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.
Tefrika No. 872

Almanya ve Avusturyanın ittifak teklifi hakkındaki rivayetler

Bu itilâf Avusturya hükûmetinin malûmat ve delâleti altında Romanya ile Yunanistana da teşmil edilecekti. Bu suretle Balkanlarda Bulgaristan ile Sırbistana karşı - Rusya tabiatile bu ikisine zahir olacaktı - Avusturyanın riyaseti altında bir Osmanlı - Romanya - Yunanistan itilâfı aktedilecekti.

Mandelştam eserinde Avusturya ile Osmanlı devleti arasında böyle bir itilâfın aktedilmiş bile olduğuna işaret ve Ferid paşanın sukutu buna darbe indirdiğini kaydediyor.

Bunun sıhhati kabul edilse Abdülhamidin Bulgaristan aleyhinde Balkan ittifakını temin mesaisinde Sırbistana karşı samimî davranmamış olduğunu kabul etmek lâzımgeliyor. Çünkü Avusturya ile anlaşma ve ittifak mutlaka Sırbistan ile ittifakın terkini istilzam edecekti.

Abdülhamidin Avusturya ile anlaşmak yani açıktan açığa Avusturya - Almanya grupunun himayesine sığınmak yolunda bir siyasî kombinezona girmeğe rıza gösterebilmesi, Rusyayı tamamen darıltması ise onun bildiğimiz siyaset usulüne büsbütün muhalif görünüyor.

Devleti aliyenin ayni zamanda bir yüzü Avusturyaya, diğer yüzü Sırbistana müteveccih bu ittifak siyasetini telif etmeğe, yürütmeğe imkân bulamıyacağı ve ikisinden birini tercih vaziyetinde kalacağı şüphesizdi.

Sırbistan ile ittifak müzakeresi cereyan etmiş bulunduğunu Salih Münir paşanın katî ifadesinden anlıyoruz. Bu halde acaba Rusya sefareti baştercümanının Osmanlı - Avusturya ittifakı hakkındaki istihbarında bir yanlışlık mı vardır? Bu yalnız Avusturyanın bir meyelânından, Rumelide şimendifer imtiyazı işlerini teshil yolunda göz kamaştırma tarzında vaki olmuş imalardan ibaret mi kalmıştır?

Bu mesele hakkında vaki olan istizahım üzerine Salih Münir paşa bana şu beyanatta bulundu:

(Avusturya ile ittifak müzakeresine vakıf değilim. Böyle bir müzakere olmuş ise benim vesatetimle cereyan etmemiştir. Fakat benim malûmatım haricinde böyle bir müzakere cereyan eylemiş bulunmasına ihtimal de veremiyorum.

Yalnız şurasını zikredeyim ki: İlk defa Romanya ile ittifak müzakeresinde bulunduğum zaman Romanya kralı bana:

— Ben Avusturyanın malûmatı haricinde böyle bir ittifaka giremem.

Demişti. Bunun üzerine ben de Parise avdetimde dostum olan Avusturyanın Paris elçisine bu Romanya - Devleti aliye ittifakı hakkında açılmağa mecburiyet hissetmiştim. Elçinin hükûmeti namına böyle bir ittifakın akdinde mahzur olamıyacağını bildirmesi üzerine idi ki ikinci defa müzakere için Bükreşe gitmiştim.)

Münir paşa Bükreşe giderken Viyanaya uğrıyarak Avusturya başvekili ile de bu meseleye dair temasta bulunmuştu.

Acaba Münir paşanın bu temasları mı Rusya mahafilinde bir Avusturya - Osmanlı ittifakı şüphe ve şayialarını uyandırmıştır?

Herhalde meşrutiyetin ilânı bütün bu müzakereleri tamamile durdurmuştu. Münir paşa - bana bizzat beyan eylediğine göre - Kâmil paşa sadaretinde (9 receb 1326 - 22 muharrem 1327) İstanbula geldiği sırada bu ittifak meselesinde teşebbüslerinin hasıl ettiği neticeleri sadrazam paşaya açmıştı. Ancak Kâmil paşanın bu beyanatına karşı tek bir kelime bile söylemiyerek parmağını ağzına götürdü; bu işaretile o sırada böyle meselelerden bahis açmak caiz olmadığını anlatmak istedi!

Tabiidir ki bu siyasî teşebbüs ve müzakerelere dair Avusturya, Romanya, Yunanistan, Sırbistan hariciye nezaretlerinde dosyalar mevcuttur.

Bizde ise Münir paşanın son neşriyatından başka intişar etmiş hiç bir vesikaya tesadüf edemedim.

Fransız muharrirlerinden Jean Long Ali Reşad bey tarafından türkçeye çevrilen Léternel Ulysse risalesinde diğer bir ittifak teşebbüsünden de şöyle bahsediyor: (1908 senesinde Almanyanın Mısır konsolosu Baron Maks fon Openhaym İngiltere ile Rusyanın Mısır hidivini padişaha isyana teşvik ettiklerini ispat eden bazı mektuplar ile gizli vesikaları ele geçirdi. Bunların cümlesini fotografya ile istinsah ederek Berline gönderdi.

Fon Dergolç paşa Abdülhamid nezdinde hususî bir memuriyeti ifa etmek üzere Berlinden hemen İstanbula hareket etti. Mektup ve vesikaların suretlerini padişaha göstererek Almanya ile Osmanlı devleti arasında askerî bir mukavele akdını Abdülhamide kabul ettirdi.

Fakat kurnaz diplomat Abdülhamidin reddedemediği bu ittifaka karşı muvazeneyi temin için İngilizlere başka menfaatler bahşetmek istemesinden korkulabilirdi. Bu sırada Jön Türk inkılâbı oldu.)

Bu teşebbüs ne dereceye kadar sahidir?

İstanbulda islâmiyeti kabul eden Jorge Nelkeny Waldbergin Mısırda bulunduğu üç sene içinde cereyan eden malî ve siyasî entrikalara, rezalet ve şantajlara dair fransızca neşrettiği (Mısırda hatıratım) eserinde bu meseleye müteferri olarak şöyle bir kayde tesadüf ettim: (Ahiren Mısır gazeteleri Hidivin metresi olan kontesi âşıkile yakaladığını yazmışlardır. Ancak bu bir şey değildir. Asıl mühim olan nokta bu âşıkın kontesten Hidive ve Hidivin gizlice gördüğü küçük işlere dair bazı evrakı almış ve derhal ecnebî devletlerin mümessillerine satmış olmasıdır. Denildiğine göre bu evrakı satın almış olan Baron Openhaym fotografilerini çıkartmış ve hemen Almanyaya göndermiştir.)

Bu kayıd Léternel Ulysse risalesinin haberini bu şekilde teyid eylemektedir.

Bahsedilen mektup ve gizli vesika suretleri acaba İstanbul evrak hazinesinde mevcut mudur?

Osmanlı siyasî tarihinin bu müphem ve karanlık kalmış noktaları bir gün tenevvür edecek mi?

Biz bu mebhaste bunları böyle topluca ortaya koyduk. Yakın tarihimizde böyle müşevveş ve muzlim noktalar bulunursa maziye doğru ilerlendikçe bunların ne kadar çok olacağı takdir olunabilir!.

Bir Şarkı yüzünden!

Eski vezirler arasında Rüstem paşa, Sinan paşa, Bayram paşa gibi şairlere, nükteperverlere can düşmanı olanlar az değildi.

Rüstem paşa:

— Ben ortası açık yazıyı sevmem!

Derdi. Maktul şehzade Mustafa hakkında yazdığı mersiyeden dolayı şair Yahya beye az eza etmemişti.

Sinan paşa:

— Şair ilim ehli olmaz!

Derdi. Nev'i gibi zamanının en yüksek şairlerini istihkar ederdi.

Bayram paşa, öldürecek derecede Nefiye garez bağlamıştı. Vâkıa Abdülhamid zamanında hakkında:

Nef'i dilile uğradı hakkın belâsına!
Gökten nazire etti sehamı kazasına!

Ve

An şairi hicagû ki nami ost Nef'i
Katleş beçar mezheb vacib çü katli ef'i! (1)

Denilip hicviyelerine kurban edilen şairler görülmemiştir.

Ancak vükelâ aleyhinde bezlettiği hicivleri nihayet Kemal paşa zade Said beyi San'a menfasında çürütmüş, Abdülhamide de sataşmaktan çekinmemesi Eşrefi orada, burada süründürmüştür. (2) Bu yolda zararı daha hafif misallerde vardır: Adanalı şair Hakkı beyin akıbeti gibi.

(Arkası var)

(1) O hivic söyliyen şair ki adı Nef'idir, katli dört mezhebde yılanın katli gibi vacibdir.

(2) (Eşrefin külliyatı) risalesi şairin hivciyelerini ihtiva eder.

Her akşam bir hikâye

Kıskançlık yüzünden cinayet

Remziye yüksek sesle gazetesini okuyordu:

«Dün Fatihte müthiş bir cinayet olmuştur. Ferhad isminde bir adam kıskançlık yüzünden karısı Ayşeyi bıcakla yedi yerinden yaralıyarak öldürmüştür...»

Remziye gazeteyi masanın üstüne attı. Kocasına:

— Yeryüzünde ne cani insanlar var... dedi, küçük bir şüphe yüzünden kadıncağızı öldürüvermiş...

Kocası Akif bir yandan piposundan dumanlar savurarak radyoda İspanyol asilerinin istasyonunu ararken cevap verdi:

— Belki şüpheleri büyüktü. Belki karısının kendisini aldattığını gözlerile gördü...

Remziye:

— Boşasın efendim.. öldürmesi lâzım değil ya...

Akif gene ayni sükûnetle:

— Belki adam müthiş bir sahne karşısında kendisini zaptedemedi... Ne yaptığını bilmeden bıçağını kaptı ve...

Remziye:

— Aman sus.. sus... dedi... Herhalde pek canavar herifmiş...

Akif cevap vermedi. Remziye şimdi tekrar gazeteyi eline almış, okumağa devam ediyordu. Genç kadın her satırında okuyup okuyup kendi kendine mırıldanıyordu:

— Alçak...

— Rezil..

— Böyle insanları cemiyetin içinden çıkarmalı...

— Hay ejderha herif hay...

Şimdi Akif asilerin istasyonunu bulmuş, büyük bir sükûnet içinde dinliyordu.

Remziye:

— Düşün Akif... dedi, zavallı kadın böyle canavar ruhlu bir adamla senelerce kimbilir neler çekti?...

Akif:

— Maamafih adamı katil eden de gene karısı değil mi?.

Remziye köpürdü:

— Canavarlık onun ruhunda varmış... Alçaklık, rezillik, haydudluk, kan dökmek, canilik, katillik herifin içinde olmasa bunu yapar mı?...

— Belki adam öyle.. lâkin kadın da ihanet ederek onun bu hislerini alevlendirmiş...

— Canım aldatan kadını mutlaka öldürmek mi lâzımdır? Dünyanın her tarafında kıskançlık yüzünden milyonlarca zavallı kadın öldürülüyor. Erkek biraz kıskandı mı? Çekiyor kadını vuruyor... Bir adamın başka bir kadını öldürmeğe ne hakkı var?. Kadınların canlarını erkekler mi veriyor?..

— Böyle şey hak dinlemez... Çok defa kıskançlık yüzünden Avrupada, Amerikada, hattâ bizde kadınların da erkekleri öldürdüğünü işitiyoruz.

— Kıskançlık yüzünden kocalarını, erkeklerini öldüren kadınlar devede kulak denilecek derecede azdırlar. Halbuki erkekler içinde böyle caniler pek çok çıkıyor... Herhalde «Kıskanıyorum!» diye karısını öldüren erkekler bence canavardır, ejderhadır, hayduttur, rezildir, alçaktır... «Kalb»sizdir...

Akif:

— Bence de öyle.. dedi, Allah vermesin amma... Kıskançlık yüzünden bir insanı öldüremem doğrusu...

Remziye sinirli sinirli bir sigara yaktı:

— Demek sen beni dehşetli kıskanacak olsan öldürmezsin...

Akif gülümsedi:

— Müsterih ol.. öldürmem.

— Samimi mi söylüyorsun?.

— Tabiî samimi söylüyorum...

Remziye istihfafla dudağını büktü:

— Ben de seni şövalye ruhlu bir erkek sanmıştım...

Akif:

— Amma karıcığım... dedi, insanın kıskanmasile öldürmesi icap etmez ya...

— Seven insan herşeyi yapar... Amma sen sevmek nedir bilmezsin ki.

— Böyle söyleme karıcığım...

— Sende kalb yok ki...

— Sevdiğim kadını kıskanırsam öldürmediğim için mi bunları söylüyorsun?.

— Öyle ya.. aşkta herşey vardır. Ölüm vardır, sevgi vardır, şefkat vardır. Cinayet vardır, herşey herşey vardır.

Amma sen bunu anlıyamazsın diyorum ya... İçinde ateşin yok.. beni sevmiyorsun... Sen beni artık sevmiyorsun...

— Yanılıyorsun şekerim... Sinirlisin... Farkında olmıyarak neler söylüyorsun?...

— Yanılmıyorum. Sinirli de değilim... Eğer sen beni sevsen ve ben de seni müthiş surette kıskandırsam beni öldürmen icap eder... Halbuki sen beni sevmediğin için kıskandırsam da öldürmezsin beni.. ben ne zavallı bir kadınım.. ne kalbsiz bir adamın eline düşmüşüm...

Şimdi Remziye arkasını dönmüş, sigarasını elinde unutmuş ağlıyordu.

Akif onun yanına yaklaştı:

— Ah yavrucuğum.. niçin böyle diyorsun?. Hani hiç kimsenin kıskandığı için bir adamı öldürmeğe hakkı yoktu... Hani kıskandığı için karısını öldüren adam canavardı, ejderha idi, cani idi, hayduttu, alçaktı, rezildi, kalbsizdi.

Femziye onun sözünü kesti:

— Sus.. sus.. rica ederim.. kalbsiz senin gibi olur...

Akif onun yanına oturdu, genç kadının manikürlü bembeyaz parmaklarını avuçlarının içine aldı:

— Haydi.. haydi müteessir olma karıcığım... Sana şaka söyledim.. hele sen beni kıskandır, hele sen beni aldat.. alimallah seni bizim kasabın satırı ile 79 parçaya ayırırım.. kıskançlığımdan kalbini çıkarır da köpeklere atar.. gözlerim döner seni dişlerimle param parça ederim..

Şimdi Remziye mesud başını kocasının omuzuna dayamış:

— Hain, diyordu, bütün bunları yaparsın ha?...

Kıyamadan bunları yaparsın ha... Cani!... Erkek değil misiniz hepiniz canavarsınız.. kalbsiz.. demek bana kıyabilirsin..

(Bir yıldız)

BORSA

İstanbul 28 Nisan 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	99,—	İş. B. Hamiline	9,90
Kuponsuz 1933		» Müessis	77,—
İstikrazı	95,—	T.C. Merkez	
Ünitürk I	20,37,50	Bankası	93,75
» II	20,—,—	Anadolu hs.	23,70
» III	19,90,—	Telefon	6,25
Mümessil I	44,65	Terkos	11,25
» II	39,95	Çimento	14,30
» III		İttihat değir.	11,25
İş Bankası	9,80	Şark »	1,—

Para (Çek fiatleri

Paris	17,75,—	Prağ	22,69,92
Londra	625,—	Berlin	1,96,56
Nev York	78,90	Madrit	13,76,—
Milâno	15,01,92	Belgrad	34,40,—
Atina	87,44,—	Zloti	4,17,—
Cenevre	3,45,—	Pengo	3,98,40
Brüksel	4,68,12	Bükreş	107,52,—
Amsterdam	1,44,14	Moskova	23,83,75
Sofya	64,—,—		

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Kurtuluş caddesinde Necdet, Taksim: Nizameddin, Beyoğlu: Kanzuk, Yenişehirde Baronakyan, Bostanbaşında İtimad, Galata: İsmet, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Nesim Aseo, Eminönü: Hüsnü Onar, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Mehmed Arif, Bakırköy: İstepan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ziya Nuri, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: Pazaryolunda Merkez, Modada Faik İskender, Üsküdar: Ahmediye, Fener: Defterdarda Arif, Beyazıd: Yeni Lâleli, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Divanyolunda, Esad, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Radyo

29 Nisan 937 Perşembe

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 Son.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19 Çocuk Esirgeme kurumu namına konferans: Doktor Şükrü Hazım. 19,30 Gitar solo, Karyo Parudi. 20 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 20,30 Ömer Riza tarafından Arabca söylev. 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. Saat âyarı. 21,15 Orkestra. 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23 Son.

Ecnebi istasyonların bu akşamki en Müntehap Programı

Milâno (368) saat 22 (Madonna İmperia) ve (Romantik gece) iki opera. Skala tiyatrosundan nakil. **Brüksel II** (322) 21 Lehar: (Federica) operet 3 perde. **Monako** (405) 21,10 Klasik Alman musikisi. **Kolonya** (456) 21,45 Senfonik konser (Mozart - Bethoven) **Lüksemburg** (1293) 22,30 Senfonik konser. **Varşova** (1329) 20 (Ravel) den parçalar. **Berlin** (357) 20,15 Konser. **Paris P. T. T.** (432) 21,30 «Hayal» komedi 5 perde (Pierre Corneille) in. Komedi Fransezden nakil. **Viyana** (507) İlkbahar şarkıları.

Dans Musikisi

Viyana (507) saat 23,20 - **Varşova** (1339) 23 - **Frankfurt** (251) 23,30 - **Marsilya** (400) 24 - **Lüksemburg** (1293) 24 - **Londra** (kısa dalga) 18,30 0,15.

30 Nisan 937 Cuma

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: 17 İnkılâb dersleri -üniversiteden naklen- Receb Peker, 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Spor müsahabeleri: Eşref Şefik tarafından, 20 Türk musiki heyeti, 20,30 Ömer Riza tarafından arapça söylev, 20,45 Vedia Riza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları: Saat ayarı, 21,15 Orkestra: 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Küçük sanatkâr Meri Üstad tarafından: Piyano solo, 23 Son.

Ticaret ve zahire borsası

28 Nisan fiat ve muameleleri

1 — İthalât: Buğday 447, çavdar 45, arpa 73, peynir 3, un 60, mısır 45, yulaf 45, fasulye 15, yapak 3, tiftik 1, kaşar 1, afyon 1/4 ton.

İhracat: Arpa 380, çavdar 300, yapak 51, mercimek 22, kendir tohumu 5, iç fındık 8 ton.

2 — Satışlar:

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 10 paradan 6 kuruş 26 paraya kadar, arpa kilosu 4 kuruş 6 paradan 4 kuruş 14 paraya kadar, çavdar Anadol kilosu 4 kuruş 36 paradan 4 kuruş 37 1/2 paraya kadar, çavdar Trakya kilosu 4 kuruş 25 paradan, mısır sarı kilosu 4 kuruş 38 paradan 5 kuruşa kadar, kuşyemi yeni kilosu 9 kuruş 38 paradan, keten tohumu kilosu 10 kuruştan, kendir tohumu kilosu 10 kuruştan, tiftik oğlak kilosu 139 kuruştan, tiftik deri kilosu 105 kuruştan 110 kuruşa kadar, yapak karayaka kilosu 50 kuruştan, peynir beyaz kilosu 23 kuruş 21 paradan 31 kuruş 7 paraya kadar, peynir kaşar kilosu 50 kuruştan 56 kuruşa kadar,

3 — Telgraflar:

Londra mısır Lâplata nisan tahmili korteri 25 Şi. Ki. 3 Kr. 58 Sa., Londra keten tohumu Lâplata nisan tahmili tonu 13 Ster. Ki. 7 Kr. 99 Sa., Anvers arpa Lehistan eylül I. Teş. tahmili 100 kilosu 125 B. Frank Ki. 5 Kr. 33 Sa., Liverpul buğday mayıs tahmili 100 libresi 9 Şi. 1 1/8 Pe. Ki. 6 Kr. 25 S., Şikago buğday Hartvinter mayıs tahmili buşeli 128 1/8 sent Ki. 5 Kr. 95 Sa., Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili buşeli 129 5/8 sent Ki. 6 Kr. 02 Sa., Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 173 R. Mark Ki. 87 Kr. 85 Sa., Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 173 R. Mark Ki. 87 Kr. 85 Sa.

Selâmi İzzet

TİYATRO KONUŞMALARI

Her kitapçıda bulunur. Fiati: 50 kuruştur.

KUBİLÂY HAN

Yazan: İskender F. Sertelli — No. 34

İmparatoriçe Tiyen-Fo "Hakan buyruğu„ okunurken bayılmıştı. Beş yıl zındanda aslanların sesini duyarak yatacaktı..

«Ben, yurdumda herkesin canından ve malından emin olarak yaşamasını isterim.»

Sözü meşhurdu. Kubilây han da büyük babasının çizdiği yoldan yürürken halkın emniyetini düşünür ve kanunların tatbikinde zâaf ve ihmal gösteren memurları da şiddetli cezalara çarptırırdı.

İmparatoriçe Tiyen-Fo zindanın birinci bölümünde yatıyordu. Burada hakana küfür eden eski Çin asılzadelerinden bir mahkûm vardı.. yaşı yetmişi geçkindi.. karısı, kızları ve bir hizmetçisi de yanında bulunuyordu. Tiyen-Foyu bu adamın yanına vermişlerdi. Tiyen-Fonun çocuğu yoktu. Yanına ancak bir cariye verilmişti. Zindanda Moğol, Hind, Tatar, Japon asılzadelerinden ve zenginlerinden de bir çok kimseler vardı.

Tiyen-Fonun yattığı zindan zeminden on metre derinlikte, penceresiz geniş bir bodrumdu. Güneş ve ziya görmezdi. Dört köşesinde birer kandil yanar. İçinde oturanlar biribirlerini güçlükle görebilirlerdi.

Bu bölmenin sağ tarafında demir parmaklıklarla çevrilen vahşî hayvanlar bodrumu vardı. Aslanlar ve sırtlanların buralarda dolaştıkları, biribirile boğuştukları görülürdü. Bunların seslerinden uyumak kabil olmazdı.

Tiyen-Fo burasını ilk defa görüyordu.

Zindana girer girmez iki aslanın korkunç sesile karşılaştı.. kendisini vahşî hayvanların içine attılar sanarak bağırmağa başladı.

Fakat biraz sonra yanına gelen diğer mahkûmlar onu teselli ederek:

— Korkmayın, dediler, siz de bizim gibi alışırsınız onların seslerine..

Tiyen-Fo ihtiyar Çinlinin yanında oturuyordu. Her mahkûma birer kalın hasır vermişlerdi. İmparatoriçe bir müddet ayaktâ durdu.

Yere oturmak istemiyordu.

O, kuş tüyünden yataklarda yatmağa alışmıştı.

İhtiyar Çinli, imparatoriçeye seslendi:

— Günlerce ayakta duracak değilsiniz ya! Öldüğünüz zaman toprak altına gömülecek değil misiniz?.

Tiyen-Fo içini çekerek, yere serilen hasırın üstüne oturdu.. yanında bir cariyesi vardı.

Tiyen-Fo ihtiyar Çinliye sordu:

— Ne zamandan beri buradasınız?.

— Bilmiyor musunuz?.

— Hayır..

— İki yıldanberi burada inliyoruz.

— Hiç kimsenin haberi yok sizin buraya atıldığımızdan..

— Tuhaf şey! Ben ise herkesin bizi düşündüğünü ve bize acıdığını sanıyordum. Ne yazık! Demek kimse duymamış bizim buraya atıldığımızı...

— Suçunuz nedir?.

— Orasını hiç sormayın! Nasılsa bir çocukluk yaptım.. bir yerde hakana küfrettim. Etrafımda memurlar varmış.. beni yakalayıp mahkemeye verdiler. Üç yıl güneş görmemeğe mahkûm oldum.

— Bir yıl daha buradasınız, öyle mi?.

— Evet. Güneşi görebilmek için bir yıl daha burada inliyeceğiz.

Çinli başını uzatarak:

— Ya sizin suçunuz nedir, imparatoriçe hazretleri?.

Diye sordu.

Tiyen-Fo bir müddet düşündü..

Ne söyliyeceğini bilmiyordu.

Derhal bir yalan uydurdu:

— Ben de çok iyi bilmiyorum amma, galiba bir iftiraya uğradım.

— Garip şey bu! Hakan tahkik etmeden, soruşturmadan sizi buraya nasıl attırmış?!...

— Bu muammayı ben de halledemedim. Elbette hakikat bir gün anlaşılacaktır.

— Bu, şaşılacak bir iş, doğrusu. Kubilây han sizi çok severdi. Böyle birdenbire bir iftira yüzünden, sizin gibi bir güzel kadının buraya atılmasını aklım almıyor.

— Ben de tıpkı sizin gibi hayretler içindeyim. Bir kere benimi çağırıp da suçumu yüzüme karşı söylemiş olsaydı.. yüreğim yanmazdı.

— Çok acı, imparatoriçem! Çok büyük bir felâket bu. Tanrı yardımcınız olsun!.

Bu sırada uzaktan korkunç sesler duyuldu.

Tiyen-Fo korktu:

— Bizi aslanların ağzına mı atacaklar yoksa?...

Çinli güldü:

— Ben de buraya ilk girdiğim gün sizin gibi düşünmüş ve çok korkmuştum. Günler geçtikçe bunun kuru bir tehdidden ibaret olduğunu anlıyarak genişledim. Aslanlarla komşuluk pek hoş bir şey değil amma, mezara alışan insanlar, bu felâketlere daha kolay alışıyorlar.

Zındanda okunan bir hüküm..

O gece, Tiyen-Fo, zindanda ihtiyar Çinli ailesile konuşurken, zindan kapısında ayak sesleri duyuldu. Kapının zinciri çözülüyordu.

Bu saatte zindan kapısını açmak âdet değildi.

Mahkûmlar telâşa düştüler.

Acaba yeni bir mahkûm mu geliyordu?!

— Hayır..

Önce iki nöbetçinin kargısı göründü..

Sonra nöbetçilerin arkasından saray muhafızı içeriye girdi.. Tiyen-Fonun yanına doğru yürüdü.

Saray muhafızının arkasından fener tutan bir adam geliyordu.

Saray muhafızı Tiyen-Fonun önünde durdu:

— Hakanın buyruğunu size tebliğe geldim!.

Dedi.. elindeki iradeyi imparatoriçeye uzattı.

Tiyen-Fo buyruğu eline aldı.. üç kere öpüp başına koyduktan sonra tekrar muhafıza verdi.

Zindandaki mahkûmlar hep birden alınlarını yere koyarak iradenin okunmasını beklediler.

Saray muhafızı «Hakan buyruğu»nu yüksek sesle okumağa başladı:

«Zevcem Tiyen-Fonun bana zehirli şerbet sunarak hayatıma kasdettiği sabit olmuştur. Gönderdiği şerbet üç hayvana içirilmiş, üçü de zehirlenip ölmüşlerdir. İmparatoriçe ünvanını taşıyan Tiyen-Fo bugünden itibaren saray cariyeleri sırasına indirilmiş ve beş yıl zindanda yatmağa mahkûm edilmiştir. Bu iradem memleketin her köşesinde ilân edilecektir.»

Kubilây Han

Tiyen-Fo beş yıl hapis cezasını duyunca titreyerek yere düştü.. muhafız iradeyi büktü.. üç kere öpüp başına götürdükten sonra koynuna soktu.. Tiyen-Foya selâm vermiye lüzum görmeden döndü.

Nöbetçiler kapıyı kapadılar.

Zindanın içini korkunç bir sessizlik kaplamıştı.

Saray muhafızı «Hakan buyruğu»nu okuyuncaya kadar Tiyen-Foyu bir imparatoriçe olarak saymış, fakat hüküm okunup bittikten sonra, Tiyen-Fo artık bir saray cariyesi olmuştu. Onu şimdi saray muhafızı değil, bir hassa neferi bile selâmlıyamazdı.

Çinli ailesi Tiyen-Fonun kollarından tutup kaldırmak istediler.. teselliye çalıştılar.

— Ne yaman, ne insafsız talihiniz varmış, Tiyen-Fo! Ne yapalım? Kadere boyun eğemekten başka yapılacak birşey yok. Üzülmeyin.. yıllar çabuk gelir, geçer. Şükredin ki, idama mahkûm olmadınız... O zaman ne yapacaktınız?.

Tiyen-Fo karanlıkta boğuluyor gibiydi.

Yüreğinin bir el tarafından koparıldığını duyuyordu.

Çinli ailesine:

(Arkası var)

AKŞAM - SPOR

Izmirdeki son maçlar

Galatasaray futbol kaptanı bay Muslih ne diyor?

Birçok dedikodulara sebebiyet veren Galatasarayın İzmirdeki ilk maçı hakkında Galatasaray futbol kaptanı ve kafile reisi B. Muslih, dün kendisile görüşen bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

— İzmirde aldığımız neticelerden şüphesiz memnunuz. Fakat birinci maçtan sonraki hadiselerle, İzmirin bazı tarafgir spor muharrirlerinin görüş ve mütalâalarından çok müteessirim. Ne ben, ne de arkadaşlarım İzmirde hiç bir gazeteci ile görüşmediğimiz halde günlerce bana atfedilen sözler çıktı.

İzmirli gazeteciler bunları İzmir gazetelerinde yazmakla kendilerini tatmin edememiş olacaklar ki ayni şeyleri bazı İstanbul gazetelerine de aksettirdiler!...

Bizi çok inkisara uğratan diğer bir hadise de tamamile dürüst oynanan birinci maçtan sonra otobüsümüzün taşlanması ve otelimizin önünde nümayişler yapılarak yuhalar çekilmesidir. Fakat bu çirkin hareketler hiç bir suretle İzmirin sporcu kütlesine isnad ettirilemez.

Nitekim ikinci maçta alınan ufak bir tedbirle ne sahada, ne de hariçte çıt çıkmadı. Bu maçta halk İstanbulda bile az görülen büyük bir soğukkanlılıkla oyun seyretti.

Dedikodulara yol açan birinci maça gelince:

Her şeyden evvel işin böyle uzayıp münakaşalara sebebiyet vermesinin yegâne sebebi kendi sahasında hiç mağlûp olmamış olan Doğansporun Galatasaray önünde yenilmesinin bazı uygunsuz kimselerde bıraktığı tesirlerden başka bir şey olmadığını söylemekten kendimi alamıyacağım.

Bu maçta oldukça mühim bir rol oynamış olan yan hakemleri dehşetli tarafgirdi. Bir aralık maçın hakemi Adnanın kararına kızarak elerindeki bayrağı atıp sahayı terke kalkan bu zatların Doğansporlu olduğunu da sonradan hayretle öğrendik!..

Hakem Adnan oyunu hüsnü niyetle idare etti. Maçtan sonra ikinci golümüzü niçin saymadığını sorduğumuz zaman «ben vaziyeti tamamile görememiştim. Yan hakemlerinin kararına baktım» dedi. Gerçi hiç bir gayri nizamî vaziyet olmaksızın sayılmıyan bu golümüz için yandık. Fakat buna rağmen hiç sesimizi çıkarmadık. Hakem de nihayet bir insandır... Hata yapabilir.

Üçüncü golümüzde ise (hakikatte dördüncü gol) hakem vaziyeti tamamile görebilecek bir vaziyette idi. Onun için yan hakemlerinin şayanı hayret bir alışkanlık ve sühuletle gösterdiği ofsaydın bir vehimden ibaret olduğunu anlamıştı. Zira kaleci ile Eşfak arasında Doğanspor müdafii vardı. Böylece sonradan bir takım tezyif ve hakaretlere de uğrıyan hakem oyun sahasında kendisinden başka bitaraf adam bulunmadığını ancak o zaman idrak etti.

İzmirin futbolüne gelince: Şurası muhakkaktır ki Üçok daha güzel oynuyor, daha enerjik ve daha kombine. Doğanspor takımında tehlikeli oyuncu olarak yalnız Hakkı var. O marke edilince takım iş göremiyor. İzmirin her iki takımı da nefessizdir. Sonra bütün takımlarımızda mevcut ola kusur İzmir takımlarında da bütün çıplaklığı ile göze batıyor: Futbolün on bir kişilik bir oyun olduğunu idrak ederek oynamıyorlar. Oyunları şahsîdir.

İşaret etmek istediğim diğer bir nokta da İzmir halkının pek fazla penaltıya alışmış olmasıdır. Hasım müdafilerden biri on sekiz içinde kımıldasa:

«— Penaltı.. penaltı...»

Diye basıyorlar yaygarayı!...

Artık Beşiktaş ve Güneşin mağlûbiyetlerini de pek garip bulmuyorum.

Ankarada bisiklet sporuna ehemmiyet veriliyor

Ankaralılar, bilhassa Ankaranın Güvenspor klübü bisiklet sporuna çok ehemmiyet vermektedir. Her hafta müteaddit musabakalar yapılmakta ve büyük bir alâka uyandırmaktadır.

Federasyonun tertip ettiği seri koşularından üçüncüsü 50 kilometre üzerine Etimesud yolu üzerinde yapıldı.

Neticede: Güvenspordan Yakup yarışın yedinci kilometresinde bütün rakiplerini açarak 600 metre mesafe ve 2,5 dakika farkla birinci, Ankaragücünden Erdoğan ikinci, az bir farkla gene Güvençspordan Nuri üçüncü oldular.

Yapılan üç koşunun teknik neticesi şudur:

6 puanla Güvençspordan Nuri Kuş birinci, 9 puvanla Muhafızgücünden İsmail ikinci, 11 puvanla Ankaragücünden Erdoğan üçüncü, 14 puvanla Güvenjspordan Yakup dördüncüdürler.

Şimdiki vaziyete nazaran daha dört koşuyu iyi derece alırsa mükâfat olarak konan bisikleti kazanması en kuvvetli ihtimaldir.

Maamafih İsmail 3 puvan farkla arkadan gelmektedir ve çok kuvvetli bir koşucudur.

Nuri Kuş istikbal için büyük ümitler vermektedir.

Samsunda bir futbol maçı

Samsun 28 (A.A.) — Bafra Gençlerbirliği, İdmanyurdu ile birer golle berabere kalmış, Halkspor birinciliklere girmediğinden hükmen mağlûp sayılmıştır.

Gençler şampiyonasının bu hafta başlamasına çalışılıyor

Fufbolde yükselmek bugünün çocuklarına verilecek ehemmiyetle kabildir. Her futbol takımı, her klüp mevkiini muhafaza etmek ve yarını temin etmek için gençlere ehemmiyet vermek mecburiyetindedir.

Bugün için bir on bir bulunabilir. Fakat o on birin yerine konacak gençler olmadıkça istikbal şüphesizki korkunç olur. Millî küme maçları Türk futbolüne bir hız verdi, bir hareket yaptı.. Şehirler arasındaki temasın temini futbolümüzde bir canlılık yapmıştır.

Şimdi ikinci bir vazifemiz kalıyor. Gençleri hareket getirmek, yarının futbolcülerini, yıldızlarını yetiştirmek.... Duyduk ki futbol ajanlığı bütün klüpleri davetle bir gençler şampiyonası yapmağa karar vermış ve asaslar tesbit edilmiştir.

Futbol ajani bu hareketile Türk futbolüne en büyük yardımı yapmış olacaktır.

Unutmıyalım ki bundan dört beş sene evvel gene Zeki Rıza, futbol heyeti reisi iken gençler arasında bir şampiyona yapmış ve bu şampiyona büyük bir alâka uyandırmıştı. Bilhassa bu maçların büyük maçlardan evvel yapılması müsabakaların birinci sınıf hakemlerin idaresine verilmesi muvaffakıyetle neticelenmesinde âmil olmuştu. Bu gençler şampiyonasıdır ki bugün birçok klüplerin genç oyuncular kazanmasına sebep oldu. Bazı takımların birinci takımlarını o seneki gençler teşkil ediyor.

Bu sene yapılacak bu şampiyonanın ayni alâkayı uyandırması için lâzım gelen bütün tedbirler alınmıştır. Bu müsabakalar millî küme maçlarından evvel yapılacak, bu suretle kalabalık bir halk kütlesi önünde oynanması temin edilmiş olacaktır. Ve maçlar gene ayni birinci sınıf hakemlerin idaresine verilecektir.

Ajanlık genç futbolcülerin şu veya bu kayıtla hariçte kalmamalarını temin için hususi bir talimatname hazırlamaktadır.

Esasları tesbit edilen bu talimatnameye göre genç futbolcülerin ezilmemesi için bu mesele üzerinde şu karar verilmiştir. Bu şampiyonaya on sekiz yaşına kadar olan gençler iştirâk edebilecektir.

Bu akşam bütün klüp murahhasları toplanacaklar ve bu şampiyonanın fikstürünü tanzim edeceklerdir. Ağlebi ihtimal bu önümüzdeki hafta maçlara başlanacaktır.

Gençlerbirliği maçlarını İzmirli hakem idare edecek

Cumartesi günü şehrimizde yapılacak Beşiktaş - Gençlerbirliği maçı ile pazar günkü Fenerbahçe - Gençlerbirliği maçını İzmirli hakemlerden B. Mustafa idare edecektir.

Said Salâhaddin İzmire gidiyor

İzmirdeki Ankaragücü - İzmir maçlarını idare etmek üzere B. Said Salâhaddin Cihanoğlu İzmire gidecektir.

Kürekçi Seyfi klübüne döndü

İstanbul tek çifte şampiyonu Fenerbahçeli Seyfi klübünden istifa etmişti.

Haber aldığımıza göre Seyfi istifasını geri alarak klübüne avdet etmiş ve yeni deniz mevsimi için antrenmanlarına başlamıştır.

Bandırmada yapılan atletizm müsabakaları

Bandırma (Akşam) — Balıkesir bölgesinin Marmara kümesi atletizm teşvik müsabakaları birincilikleri pazar günü Bandırma İdman sahasında Balıkesirden gönderilen hakem bay Şevki İnançın idaresinde ve çok kalabalık meraklılar karşısında İdman Yurdu (Bandırma) Doğan Spor (Bandırma), Aydıncık Spor (Edincik) klüpleri arasında yapıldı:

100 metre:

Birinci: Nuri Akyürek (İdman Yurdu), ikinci: Mehmed Kargı (Aydıncık Spor), üçüncü: Muammer (Doğan Spor).

200 metre:

Birinci: Nuri Akyürek (İdman Yurdu), ikinci: Ali Aksu (İdman Yurdu), üçüncü: Hakkı Öz (Aydıncık Spor).

400 metre:

Birinci: Nuri Akyürek (İdman Yurdu), ikinci: Hikmet Kuthan (İdman Yurdu), üçüncü: Osman (Doğan Spor).

800 metre:

Birinci: Osman (Doğan Spor), ikinci: Mustafa Şirin (Aydıncık Spor), üçüncü: Muammer (Doğan Spor).

Gülle atma:

Birinci: Saim (Doğan Spor), ikinci: Nuri Akyürek (İdman Yurdu), üçüncü: Mustafa Şirin (Aydıncık Spor).

Yüksek atlama:

Birinci: Saim (Doğan Spor), ikinci: Ahmed Fazıl (İdman Yurdu), üçüncü: Nuri Akyürek (İdman Yurdu).

Cirit atma.

Birinci: Saim (Doğan Spor), ikinci: Ahmed Fazıl (İdman Yurdu), üçüncü: Hakkı Işık (İdman Yurdu).

1500 metre:

Birinci: Nuri Akyürek (İdman Yurdu), ikinci: Osman (Doğan Spor), üçüncü: Ahmed Fazıl (İdman Yurdu).

Uzun atlama:

Birinci: Nuri Akyürek (İdman Yurdu), ikinci: Saim (Doğan Spor), üçüncü: Ahmed Fazıl (İdman Yurdu).

Disk atma:

Birinci: Ragıp (İdman Yurdu), ikinci: Nuri Akyürek (İdman Yurdu), üçüncü: Mustafa Şirin (Aydıncık Spor).

Üç adım:

Birinci: Ahmed Fazıl (İdman Yurdu), ikinci: Saim (Doğan Spor), üçüncü: Nuri Akyürek (İdamn Yurdu).

5000 metre mukavemet:

Birinci: Mustafa Şirin (Aydıncık Spor), ikinci: Ahmed For (İdman Yurdu).

100 × 4 — Bayrak:

Birinci: İdman Yurdu takımı, ikinci: Doğan Spor tıkımı.

Balkan bayrak:

Birinci: İdman Yurdu takımı, ikinci: Doğan Spor takımı.

Netice:

Bandırma İdman Yurdu klübü: 9 birincilik, 7 ikincilik, 5 üçüncülük ve (71) puvanla kümenin birincisi.

Bandırma Doğan Spor klübü: 4 birincilik, 5 ikincilik, 3 üçüncülük ve (38) puvanla kümenin ikincisi.

Edincik Aydıncık Spor klübü: 1 birincilik, 2 ikincilik, 3 üçüncülük ve (14) puvanla kümenin üçüncüsü.

Birinciliği kazanan Bandırma İdman Yurdunun birincilik kupası Balıkesir bölgesinden yakında gönderilecektir. Derece alan atletlere de muhtelif madalyalar tevzi edilecektir. Bandırmada çok büyük alâka uyandıran bu müsabakaların neticeleri saat (20) de belediyenin hoparlörü vasıtasile bütün Bandırmalılara bildirilmiştir.

Millî küme maçları şimdiye kadar ne neticeler verdi?

Okuyucularımız, şimdiye kadar yapılan millî küme maçlarının ne neticeler verdiğini, bundan sonra yapılacak maçların tarih, şehir ve stadını kolayca ve toplu bir halde bulacaklardır.

Neticelerdeki rakkamlardan birincisi soldaki, ikincisi ise yukarıdaki takıma aittir. Meselâ Fenerbahçe - Ankaragücü maçının neticesini bulmak istersek bu maçın 4 - 1 Fenerbahçe lehine neticelenmiş olduğunu görürüz. Gene Fenerbahçenin Ankaragücile ikinci maçını ne zaman ve nerede yapacağını anlamak istersek bu maçın 5 haziranda İstanbulda Taksim stadında yapılacağını öğreniriz.

A	G.Saray	Güneş	F.Bahçe	Beşiktaş	D.Spor.	Üçok	G.Birliği	A.Gücü
G.Saray	K	2-2	0-0	16 Mayıs İstanbul Taksim	3-2	4-2	30 Mayıs Ankara	29 Mayıs Ankara
Güneş	3 Temmuz İstanbul Fener	S	30 Mayıs İstanbul Fener	1-2	3-5	4-1	15 Mayıs Ankara	1-2
F.Bahçe	27 Haziran İstanbul Şeref	10 Temmuz İstanbul Taksim	A	1-2	15 Mayıs İzmir	1-0	2-1	4-1
Beşiktaş	10 Temmuz İstanbul Taksim	27 Haziran İstabul Şeref	3 Temmuz İstanbul Fener	M	1-1	0-1	1-2	3-1
D.Spor	13 Haziran İstanbul Taksim	12 Haziran İstanbul Taksim	9 Mayıs İstanbul Fener	8 Mayıs İstanbul Taksim	S	4-1	1-6	1-5
Üçok	22 Mayıs İstanbul Taksim	23 Mayıs İstanbul Taksim	16 Mayıs İzmir	1-4	30 Mayıs İzmir	P	1-2	8 Mayıs Ankara
G.Birliği	20 Haziran İstanbul Taksim	19 Haziran İstanbul Taksim	2 Mayıs İstanbul Fener	1 Mayıs İstanbul Taksim	1-2	9 Mayıs Ankara	O	4-2
A.Gücü	6 Haziran İstanbul Taksim	16 Mayıs Ankara	5 Haziran İstanbul Taksim	0-1	2 Mayıs İzmir	1 Mayıs İzmir	23 Mayıs Ankara	R

Başvekilin Mecliste çok mühim bir nutku

(Baş tarafı birinci sahifede)

Zannediyorum ki şirket mukavelesi meselesinde tasavvur edilebilecek bütün teferruatı bu kadar açık yürekle teşrih etmek işlerin B. M. meclisinde selâmetle cereyan ettiğini göstermek için büyük teminattır.

929 mukavelesi

Şimdi münakaşa nereden çıkıyor. 937 de Şark şimendiferlerini satın almak için mukavele yapmış bulunuyoruz. Bu mukavele bugün kabili istihsal olan, bütün menfaatlarımızı temin eden iyi bir netice midir? Mesul olan vekil bunu müdafaa ediyor ve bunu müdafaa ederken tabiî olarak mukavelenin istinat ettiği mütekaddim mukavelelere ve bütün bir tarihe işaret ediyor.

Tabiî bizim zamanımızda yapılmış olan ilk mukavele 929 mukavelesidir. 929 mukavelesinde eksik olan maddelere işaret etmek bugün alınan neticeyi kıymetlendirmek için bir vasıta addolunablir. Bunu eski Nafıa vekili Receb Peker izaha muhtaç addederek o da eski mukavelenin kabili istihsal olan en iyi bir netice olduğunu izah etmeğe çalıştı.

Zannediyorum ki, her iki arkadaşımızın esas noktada hakkı vardır, biri diğerinin işini hafif görmüşse veya bu mânada telâkki edilecek bir söz kaçırmışsa bir hata etmiştir. O da, o biri de her ikisi de hata etmiş olabilir.

927 deki vaziyet

Hakikat şudur: 929 mukavelesi o şerait altında istihsali kabil olan azamî bir neticedir. Bu mukavele 927 de meclise verilmiştir. 927 daha bizim Anadolu hattını dahi satın almadığımız bir zamandır. Hiç bir hattı satın almamışız, bir şirketle temas etmemişiz, henüz şirketlerle Lozan muahedesinin mecburi mütemmimi olan readaptasyon ahkâmını tatbik etmek istiyoruz.

927, henüz Düyunu umumiye meselesinin kâmilen açık olduğu bir zamandır. Yani Düyunu umumiyenin altın esası üzerine tediye olunması ve bizim noktai nazarlarımızca kâğıt para üzerinden tediye olunması münakaşası 928 mukavelesile daha ilk neticesine varamamıştı.

Bu şerait altında 927 de mukavele meclise sevkolunmuştur. Meclis bunu tedkik etmemiştir. Yalnız hükûmet tedkik etmiştir denilemez. Bu mukavele meclisten 929 da çıktı. Mecliste iki sene kaldı.

Bugün mütalealarile bizi pek müstefit eden arkadaşlarımın hepsi o zaman bu mukavele üzerinde çalışmış olacaklardı ve fikir söyliyebilecek mühim makamlarda bulunyorlardı, geniş mikyasta vazifedardılar. B. Ali Çetinkaya parti gurup şefi ve bütçe encümeninde idi. İki sene zarfında tedkik etmek için elbette vakit bulmuştur. Kayseri saylavı Hasan Ferid Nafıa encümeninde azadır. Şu kadar sene Şark şimendiferlerinde hukuk müşavirliği yaptıktan sonra gelmiştir. Bu mesele üzerinde hizmet edecek vaziyette idi. Mithat (Aydın) bütçe encümeninde mazbata muharriri idi. Salih Vahid beyle beraber bu meseleyi tedkik etmek çin ayrıca memur edilmişlerdir. Raporları vardır. Bu arkadaşlar ve biz çok şükür hayattayız, senelerce tedkik etmiş bulunuyoruz. O şerait altında Büyük millet meclisine eski mukavelenin kabili istihsal bir netice olduğunu söylemiştik.

Mukavele çok nankördür

Arkadaşlar, mukavele denilen şey çok nankör bir şeydir. İmzasından bir dakika evvel ya imza ediliyor veya kayboluyor dendiği zaman bin müşkülâtla elde edilen neticenin kaybolmasını istemiyecek çokluk bulunabilir. İmzasından bir saat sonra da yüzüne bakılmaz bir şeydir. Çünkü birçok kabili istihsal görülen şeyler istihsal olunmamıştır. (Alkışlar)

Bugünkü mevzular üzerinde o zaman da çok münakaşa geçti. Satın alma hususunda sarahat yoktur. Niçin yoktur? Elbette bu mukavelede atiyen satın alma ihtimalini düşünerek bir takım hükümler koymak iyi olacaktı. Niçin konulmamış? Akla mı gelmemiş? B. Recebin notu bu işte emek sarfedildiğini göstermektedir.

Biz mukavelde, ileride satın alma ihtimaline karşı devlete müsait olacak hükümler koymağa çalışmışız. Sonra hukuk müşaviri ile konuşan Nafıa vekili gelmiş ve demiş ki, «Şimdi satın alma hususunda bir hüküm koymağa kalkışmak devlet aleyhine bir neticeye müncer olabilir. O halde satın alma noktasından bugün devlete müsait hükümler koymağa imkân görülmüyor, umumî ahkâm dahilinde kalarak devletin esas hakkından istifade ederek satın alma meselesini başka bir zaman ileri sürmek yolunu derpiş edelim.» Bu makul hareketi görmemek haksızlıktır.

İhtilâflı noktalar

13 üncü madde için arkadaşlar arasında, bu madde satın alma hakkını veryior veya vermiyor gibi münakaşalar geçti. Bizim kanaatimizce 13 üncü madde üzerinde satın almadan bahsolunması bizim için meseleyi tekrar mevzuu bahsetmeğe imkân verir. Bunu kabul etmemek zuhuldür. Satın almağı ilerde şu şerait altında yapacağız gibi bir hüküm konmaması B. Ali Çetinkayaya hak veriyor ki sarahat yoktur.

B. Recep Pekerin söylediği, biz o zaman frank meselesini kâğıd para üzerinden hesap ederiz demişiz, onlar da altın üzerinden demişler. Onlar demiş ki, siz bu hattı şu zamana kadar satın alamazsınız, biz demişiz ki imtiyaz müddeti şu zamanda bitecektir, biz bunu satın alabiliriz. Her iki taraf bunları kabul etmemiştir. Fakat nasıl ayrılacağız? Ayrılırken hiç bahsetmemek bizim teklifin reddi mi, onların teklifinin reddi mi mahiyetinde telâkki olunacak?. Hukukçuların tedbirleri çoktur. Nihayet hukukçular her iki tarafın bu sözlerini mevzuu bahsettikten sonra bir neticeye varılmadan ayrılmanın her iki taraf aleyhine bir mana çıkarmaması için iki tarafın noktai nazarını kaydetmişlerdir.

Bizim noktai nazarımız o demektir ki devlet ilerde satın alma hakkını muhafaza eder ve onu mevzuu bahsederken frank hususu ortaya çıkarsa onda altın esası kabul edilmiyerek diğer bir mevzu üzerinde cevap vermek hakkını muhafaza ediyor. Bunlar hühuk müşavirleri tarafından tabiatile alınan tedbirlerdir.

Receb Peker mülâhazatını söylerken devletin hakkı hükümranisine istinaden raşa hakkı gibi zayıf bir noktadan fazla bu nokta üzerinde israr etti. Söylemeğe mecburum ki, devletin hakkı hükümranisine istinad eden esas satın alma hakkı zayıf bir hak değildir. Belki bütün hakların üstünde gelen bir haktır. Onun için hararetli münakaşlar esnasında, tasavvur ettiğimiz mânalardan daha ileri gelen sözlerin mübalâğa edilmemesini, bu münasebetle mevzuu bahsetmek isterim.

Şirketlerin vaziyetleri

Kezalik şirketler hakkında burada birçok sözler söylenmiştir. Şirketlere şöyle yaptık, böyle yapacağız denildi. Arkadaşlar, hepimiz size karşı mesul mevkideyiz. Hepimizin vaziyeti, hükûmetin vaziyeti, şirketlerin vaziyeti kanunlarla hükümlerle bağlıdır. Bizim bu mevzuda söylediklerimiz kanunların devlete verdiği hakkı hulûs ile takip edeceğimizden ibarettir. Bu vazifemizdir.

Şirketlerden de mukavele ile bağlı oldukları vazifelerini yapmalarını takip edeceğiz. Yani biz ve onlar umumî ve hususî hükümlerle bağlıyız. Ali Çetinkaya arkadaşımızın şirketler hakkındaki siyasetimize aid olan sözlerinden fazla bir mana çıkarmamanızı rica ederim. (Bravo sesleri alkışlar) Hepimiz mukavelelerin ahkâmı dairesindeyiz.

Bütün bu münakaşalar 937 mukavelesinin meclisin tasdikine arzolunması münasebetile geliyor. Nasıl 929 mukavelesinin münakaşası bir gün B. M. meclisini ve efkârı umumiyeyi işgal etti ise 937 mukavelesinin de bir gün B. M. meclisinde bir çok zevkli ve hararetli münakaşalara mevzu olması mümkündür. Gerek Recep Pekerin ve gerek Ali Çetinkayanın vücude getirdikleri işlerin iyi tarafları arkadaşlarımın, amma mesul taraflarına iştirak ederim ve onlardan daha evvel gelirim. (Şiddetli ve sürekli alkışlar, bravo sesleri)

937 mukavelesi

Size 937 mukavelesinde, bizi ilerde nasıl tenkit edeceklerini görmüyor olmadığımı ayrıca arzetmek isterim. 937 mukavelesini pahalı alıyoruz. Bunu istikbal bize söyliyecektir. 937 mukavelesini, gerek bunca senelik tecrübemize gerekse diğer hatlara nisbetle sıkı bir surette mukayese edecek müstakbel hesapçı bu hattı bizim pahalı aldığımızı söyliyecektir.

Arkadaşlar, sermayeye, faize, malî hususlara, meselâ yüzde 7 yerine yüzde 5 faiz gibi bir takım notlar vardır ki bir münekkid bu kadar tecrübelerden sonra, bunu İsmet İnönü hükûmeti nasıl yapmış diye söyliyecektir. Bugün arkadaşımın verdiği izahattan da gördünüz ki 937 mukavelesi uzun bir maziden gelmektedir.

İstikbalin tenkid edeceği bir nokta da şudur: İki vekil arasındaki münakaşalarda 937 mukavelesinin her iki vekil tarafından ayni şekilde ve iyi bir surette anlaşılmış olduğu efkârı umumiye nazarında müphem, şüpheli kalmıştır. Her ikisinin anlamadığı bir takım yerler var ve tamamile anlamadıkları halde o mukaveleye istinaden gene müzakere idare olunmuştur. Bu şartlar altında tam ve en iyi neticelerin alındığı daima münakaşa götürür.

İstikbalin suallerine cevap

İstikbalin bu süallerine cevap veriyorum: Biz 937 mukavelesini her şeklinde satın alma hakkı vardır, yoktur, frank altındır veya kâğıttır taraflarını bilerek takip ettik. Bütün mütaleaları kıymetleri idarecesinde göz önüne aldık. Netice olarak vardığımız karar Şark şimendifer hattının size teklif ettiğimiz anlaşma neticesinde alınmasının faydası vardır. Devlet bunca sene teahhür etmiş olan ve bu memleket için lüzumlu ve faydalı olan bu hattı satın almalıdır. İki, üç sene daha beklemekten hattın üzerinde vücude gelecek tahribatla daha fazla zararlı olacağız neticesine vardık. Çünkü şirket gideceğim diye buraya fazla para sarfetmemiştir ve etmiyecektir. Bu beşerî ve tabiî bir hâdisedir.

Bir gün eline geçecek olan bir malî devletin bir an evvel alması onun daha ziyade tahrip olunmaması için faydalıdır. Demek ki bunun satın alınmasında malî noktai nazardan da faydamız vardır.

Arkadaşlar, Avrupa hududundan tâ Türkiyenin öteki hududuna kadar giden şimendiferin satın alma meselesi tesadüfen B. Ali Çetinkayanın, B. İsmet İnönünün, B. Receb Pekerin kendi marifeti olarak yapılabilmiş bir eser olmaktan çok daha büyük bir şeydir. (Bravo sesleri).

Anadolu hattı için devletler Türkiyenin eline geçmesin diye hayli siyasî tedbirler almışlar ve Adana mıntakasında bulunan bütün hattı satın aldığımız zaman bunu elde etmek için pek çok zorluklar çıkmıştır. Parayı ödediğimiz halde bunu filen işgal edebilmek için büyük güçlüklerle karşılaştık. Nihayet Şrak hattı kalmıştı.

Cumhuriyetin 13, 14 üncü senelerinde büyük münakaşalardan sonra bunu da tahakkuk ettrimiş bulunuyoruz. Demek ki baştan nihayete kadar büyük bir ana damar tamamile devletin eline geçmesi, cumhuriyetin ilk yılından beri takip olunan siyasetin, B. M. meclisi ve onun icra kuvvetlerinin şuurla ve isabetle takip ettikleri ana prensipin hem iktisadî sahada, hem siyaset sahasında tamamile tasdik ve teslim edilmesi neticesinde alınmıştır.

Şimdi bu son hattın, uçsuz kalan Şark demiryollarının da bir an evvel devletin eline geçmesi teahhüru caiz olmıyan bir vazifedir. Bunu ele almaktaki fayda, diğer bütün mülâhazaların üstündedir. Bu hat askerî ve siyasî noktai nazardan hususî bir ehemmiyeti haizdir.

Bu sözleri biz istikbalde -bizi dediğim zaman sırf kendimi kastediyorum- yapılan bu mukavelenin zayıf tarafları için tenkit lûtfunda bulunacak nesillere cevap olmak üzere söylüyorum. Kendilerinin hatırına gelebilecek daha iyi ve daha etraflı neler varsa bunların hepsini görmiye çalıştık ve eski mukavelelerde bana taallûk eden noktalardan, anlaşılıyor ki, vazife haricinde bulunduğumuz yerlerde de arkadaşlarımızın hizmetine daima hazır bulunduk.

Bütün bu şerait bir araya getirildikten sonra hulûs ile, sıdkile nasıl 929 mukavelesinin çıkmasını Büyük meclise teklif etmişsek 937 mukavelesinin tasdik olunmasını Şark şimendifer hattının devlet eline geçmesini bu memleketin menfaatına muvafık iyi bir iş addediyoruz. Muvaffakıye B. M. Meclisinin olacaktır. Bunu tasvip buyurmanızı rica ederim arkadaşlar.

Ümid ederim ki bütün bu münakaşalar efkârı umumiyede, meselenin etraflı tedkik olunarak B. M. meclisinde huzurla karar verildiği hakkında yeni bir teminat neşesi husule getirsin ve Büyük meclisin hafızasında bütün bu münakaşadan eğlenceli bir hatıra kalsın (Bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar).

Yalancının mumu yatsıya kadar yanar

Hiç bir değeri olmıyan güzellik müstahzaratını göz boyayıcı reklâmlarla işitilmemiş bir keşif gibi göstererek halkımızı iğfal ediyorlar. Fakat yalancının mumu nasıl yatsıya kadar yanarsa, yalancı reklâmların tesiri de onu bir kere kullanıncıya kadardır. Bir alanın bir daha almıyacağı kremleri, pudraları, rujları tecrübeye kalkışmayın; dünyanın dört büyük kimya ve cild âlimleri tarafından formüle edilen VENÜS MÜSTAHZARATI, hepsinin en iyisi, en tanınmış ve en değerlisidir.

AZİZE

Mevsim münasebetile son moda modellerimiz gelmiştir. Galatasaray Lisesi karşısında 184 No. lu Bay Ziya apartımanı 2 inci kat

Yazıhane nakli

Fahri Baharoğlu Galatada Havyar hanındaki yazıhanesini gene Galatada Melek hanında 12 numaraya nakil ile alım satım ve intikal ve devairde her nevi iş takibatını deruhde eder. Telefon: 49069.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve **(İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATÎ TEŞHİSİ)** *yapılır.*

Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534

Dr. Hafız Cemal

(LOKMAN HEKİM)

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah «9,5 - 12» saatleri hakikî fıkaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefon: 22398. Kışlık telefon: 21044

MODEL

Aylık Moda Mecmuası

1

Mayısta çıkıyor. Bütün Bayanlar Avrupanın en son moda cereyanlarını nefis ve lüks bir çerçeve içinde çıkan (MODEL) mecmuasında takib edeceklerdir.

Fiyatı yalnız (15) kuruştur. Bütün bayilerde bulacaksınız.

En hoş ve taze meyvaların usarelerinden istihsal edilmiş tabiî bir meyva tuzudur. Emsalsiz bir fen hârikası olduğundan tamamen taklid edilebilmesi mümkün değildir. Hazımsızlığı, mide yanmaklarını, ekşiliklerini ve muannid inkibazları giderir. Ağız kokusunu izale eder. Umumî hayatın intizamsızlıklarını en emin surette ıslah ve insana hayat ve canlılık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK Eczanesi

Beyoğlu - İstanbul

Pektorin

Pektorin

Pektorin..

Öksürüğünüz mü var ?
Nezle mi oldunuz ?
Bronşite mi tutuldunuz ?

Pektorin'den şaşmayınız!

Pektorin

Pektorin

Pektorin

KUTUSU 30 KURUŞ

ŞEŞİR KEMAL-MAHMUT CEVAT ECZANESİ, SİRKECİ

Aldanmamak İçin

Verilen şeyle alınan karşılık arasında, büyük bir mübadele farkı bulunmamasına dikkat etmek lâzımdır.

Krem Pertev'in

değerini onu senelerce evvel beğenmiş ve kullanmağa karar vermiş olanlardan sorunuz.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

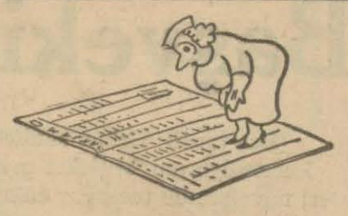

Küçük İlânlar

AKŞAM okuyucuları arasında en emin, en süratli ve en ucuz ilân vasıtasıdır.

KÜÇÜK İLÂNLAR Pazar, Salı ve Perşembe günleri intişar eder.

1 — İş arıyanlar

İŞ ARIYORUM — Orta tahsili olan bir Türk genci müessese ve buna mümasil yerlerde tahaildarlık ve buna benzer bir iş arıyor. Taşraya da gider. Nakden teminat verebilir. İsteklilerin Akşamda (Teminat) rümuzuna mektupla müracaat. —

2 — İşçi arıyanlar

MÜCELLİT ve PEDALCİ — Alınacaktır. Ücretler iyidir. Ankarada Çankaya Matbaası Direktörlüğüne müracaat edilmesi. — 2

İŞÇİ KIZ ARANIYOR — Kaşe makinelerinde çalışmak üzere küçük yaşta işçi kız istiyoruz. Acele Yeni Postahane arkasında Basiret hanında Celâl Ergun Kaşe fabrikasına müracaat. —

İKİ BULAŞIKÇI KADIN İLE — Bir bayan kâtip aranmaktadır. Bahçekapı Hüdadad lokantasına müracaat. —

MEMUR ARANIYOR — Şirket veya müesseselerde çalışmış, ticarî muhabereyi lâyıkile bilen, hesap ve daktilosu kuvvetli bir memur aranmaktadır. Marpuççularda Ali Asgar ve Mahdumları kollektif şirketine müracaat. —

BİR MÜHENDİS VE BİR USTABAŞI ARANIYOR — Türkiye ziraat bankası Ödemiş su ve elektrik işletme idaresi için bir mühendise ve bir de elektrik usta başısına ihtiyaç vardır. İsteyenlerin idareye veya İstanbul Ziraat bankasına tahriren müracaatları. —

ADANADA ÇALIŞMAK ÜZERE — 90 lira ücretli diplomalı bir Eczacı bayan aranmaktadır. Öziş Ecza Deposuna müracaat. — 6

BELEDİYE — Eczanesini içindeki mallarile beraber üç sene zarfında ödemek üzere kendisine devretmek için diplomalı bir eczacı aranmaktadır. Öziş Ecza Deposuna müracaat. — 6

İŞÇİ KADIN ARANIYOR — Kapalı çarşı Örücüler Astarcı han No. 13-14-15 deri boyama imalâthanesi kadın işçi ister. Müracaat imalâthanede Bay Aliye. — 1

3 — Satılık eşya

SATILIK PİYANO — Meşhur Zimmermann marka şık bir Alman piyanosu satılıktır. Taksim Tarlabaşı Yağhane sokak No. 35. — 1

OTOMOBİL ARANIYOR—935 - 936 modeli çok az kullanılmış Ford veya Şevrole satılık otomobili olanların son fiyat ve adreslerile akşamda A. F. Y. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

SATILIK APEKS (Rontgen cihazı)— 425 liraya, işler bir vaziyette, Radioskopi, Radiografi ve tedaviye elverişli. Müracaat: Şark Diş deposu, İstanbul İş Bankası arkası Rıdvan Han No. 4. Telefon 21134. — 2

SATILIK RONTKEN MAKİNESİ — Hastane ve doktorlara: Simens büyük ideal Rontken makinesi. Az müstamel çok ehven İzmirde kuruludur. Denizli hastanesine müracaat. — 10

135 LİRAYA — Pek az kullanılmış mükemmel bir piyano iskemlesi ile beraber 135 liraya satılıktır. Müracaat: Beyoğlu, Aynalıçeşme Emin cami caddesi Emin cami apartımanında No. 63/3 —

4 — Kiralık-Satılık

SATILIK ARSA — Şişlide büyükdere caddesi üzerinde tramvay istasyonunda fevkalâde nezaretli köşe başında 380 No. lı arsa ehven fiatle satılıktır. Almak arzu edenler Üsküdarda Rumi Mehmedpaşa mahallesinde Parlak sokakta 131 No. da bay İsmail Hakkıya müracaatları. — 2

BEYOĞLUNDA MOBİLYALI KİRALIK ODA — Mobilyalı aile yanında

ACELE SATILIK ÜÇ DAİRELİ APARTIMAN — Aksarayda Atatürk caddesi civarında İnebey mahallesi Tiryaki Hasanpaşa sokağında 26 No.lı maa bahçe senevî 720 lira irad getirmekte bulunan apartıman satılıktır. İçindekilere müracaat. — 9

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — İşlek bir yerde tütün, pul, tayyare bileti ve saire satmağa elverişli, bir tarafı boya salonu, ortadan bölmeli, askerlik dolayısile acele satılıktır. Görüşmek için adliye karşısında Kınacıyan han yanında kunduracı dükkânına müracaat. — 3

SATILIK VE KİRALIK — Balatta Kesmekaya Tekkesi karşısında Karapapak Kilise sokağında 2/1 ve 4/1 No.lı ikişer odalı iki hane. Görmek istiyenler pazar günleri zevalî saat 12 ye kadar müracaat. — 2

SAYFİYEYE — Azimet dolayisile kiralık ucuz apartıman. 5 oda büyük bir salon bütün konforu haiz. Nezareti fevkalâdesi vardır. Beyazıd tavşantaşı yokuşu Tarakcı İsmail apartımanı daire 5 —

KELEPİR ÇİFTLİK — Çengelköy vapur iskelesine 25 dakika mesafede Hasippaşa çiftliği namile maruf 2030 dönüm mera ve tarla ve menba sularını, bina, ağıl ve ahırı, havuz ve kuyuları havi çiftlik kiralık ve ucuz fiatle satılıktır. Talipler Beylerbeyinde Yalıboyu caddesinde 24/2 No.ya müracaat.

KADIKÖYÜNDE SATILIK KÂGİR HANE ve DÜKKÂN — 1 - Moda caddesi 9 No.lı iki apartımana tefriki mümkün metin bina ve dükkânlarile birlikte satılıktır. Her gün gezilir. 2 - Şifada 20 No. dan müfrez 1 No.lı hane iki kat dörder oda, ayrı kapıları vardır. Yanındaki garaj mahalli ile birlikte veya ayrı satılıktır. Her katta abdesthane ve hamam vardır. İçindekilere müracaat. — 10

SATILIK İKİ KÖŞK — Bakırköyünde İncirli asfalt caddesinde istasyona 8 dakika mesafede biri 7, diğeri 8 oda, 2 salon, çatı odaları, kuyu, elektrik ve 20 bin arşın bahçeli 41, 43 sayılı iki köşk uygun şeraitle toptan ve ayrı satılık ve kiralıktır. Görmek ve görüşmek istiyenlerin içindekilere müracaatları. — 8

KİRALIK DAİRELER — Aksaray Yenikapı istasyonuna giden Mustafa Kemal caddesine nazır Azimkâr sokağında yeni yapılmış 3 No.lı Marmara apartımanı daireleri kiralıktır. Daireler dörder beşer odalıdır, elektrik, havagazı, terkos vardır. Her gün gezilebilir. — 5

KİRALIK DÜKKÂN — Sultanhamamı Rizapaşa yokuşunda işlek bir mevkide 84 sayılı dükkân aylık 85 lira müsait şeraitle kiralıktır. Taliplerin Sirkeci Yeni Musul otelinde Fauda müracaat eylemeleri rica olunur. —

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Gayet işlek tütüncü, pulcu, aktar, tayyare, bileti, tuhafiye ve saire için elverişli bir dükkân sahibinin hastalığından dolayı satılıktır. Adres, Galatada voyvoda caddesinde No. 8 çiçekçi Panayota müracaat etsin. —

BÜYÜKADADA 4000 LİRAYA SATILIK EV — Nizam ciheti, çam ormanı içinde. Bir kat üstünde 4 oda, mutfak, banyo, elektrik, akar su, sarnıç, 900 mtere M. bahçe, hususî çamlığı vardır. Adanın en temiz havalı ve en güzel manzaralı yerindedir. Bina kârgir ve yenidir. (Akşam) ilân memuruna müracaat. Telefon: 24240. — 9

KİRALIK EV — 4 oda elektrik, kumpanya suyu, tamamen müstakil havadar, 9 liraya Hacıhasna Hatun camîi karşısı No. 12 Sultantepe Üsküdar pazar günleri öğleye kadar müracaat. — 2

ACELE SATILIK — Küçükpazar karakolu karşısındaki sokak içinde Saatçi yokuşunda mücedded iki aded kâgir haneler: Dörder odalı, birer banyolu, ikişer helâlı, bir miktar bahçeleri, biri maktuan 2500, diğeri 2700 liradır. Ve yanında iki aded arsa: 71 ve 72 metre murabbaında ve iki evlek taşı ve iki kuyusu mevcuddur. Ayrı ayrı satılıktır. Kantarcılarda Vatan oteli yanındaki

SATILIK — Beyoğlunda Ömer Avni mahallesinde Acıçeşme sokağında No. 5 on iki odalı kırk lira kiralı 432 metre arsasile iki sokağa yüzlü ahşap hane 2800 liraya satılıktır. Gezmek için içindeki Bayan Ayşeye, görüşmek için Feneryolunda istasyon karşısında 16 No. ya. — 1

BEYOĞLU BALIKPAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkân birden kiralık ve satılıktır. Müracaat için Harbiye mektebi karşısında 295 numaralı evde bay Leona. — 6

VİLLÂ — Boğaziçinde Çengelköyünde iskele yanında yeni yalı. Betonarme 934 modeli, kübik, cadde ve deniz tarafında muntazam bahçeler, havuz, yüzlerce renkli balık, nadide meyva ağaçları, yediveren Avrupa gülleri, kayıkhane hem deniz banyosu, kameriye, bahçede tenvirat, yalıda terkos, telefon, gaz, elektrik, geniş oda ve salonlar, çift mutfak, çift banyo, sığınak ve bütün istirahati havi Boğazın en güzel villâsı satılıktır. Taliplerin içindekilere ve yahut 38-98 numaraya telefonla müracaatları. — 6

SATILIK ARSA — Cihangirde Ege bahçesinin alt tarafında Kumrulu sokakta yokuşun ağzında denize nezareti kâmileli 300 metre murabbaı 28 - 30 numaralı arsa satılıktır. Postahane caddesinde Şişman Yanko Ananyadi hanında terzi Aristidiye müracaat. — 3

SATILIK HANE — Aksaray Valide camii karşısında Selimpaşa sokağında 11 No.lı mücedded kâgir hane satılıktır. Beş odalı, kâmilen yağlı boyalıdır. Elektrik, havagazı, terkos vardır. Cumartesi günlerinden maada her gün saat 12 den 2 ye kadar görülebilir. — 5

KİRALIK KÖŞK — Göztepede Çiftehavuzlarda eski Amerikan mektebi karşısında 2 No.lı içi dışı boyalı köşkün birinci katı kiralıktır. Altı oda, elektrik, terkos, pek kullanışlı, çamlıklı fevkalâde nezaret, denize, iskeleye, tramvaya yakındır. Perşembe, cumartesi, pazar günleri gezilebilir. İçindekilere müracaat. — 2

KİRALIK VE SATILIK KÖŞK — Maltepede Bağdad caddesinde istasyon karşısında iki katlı, 7 odalı, iki mutfak, iki helâ banyo mahalli, suyu bahçesi bulunan, içi dışı boyalı, denize, adalara nazır doktorun pek şık köşkü satılık olduğu gibi yazlık ve yıllık, mobilyalı, mobilyasız kısmen ve yahud tamamen kiralıktır. İçindekilere ve yahud telefon 20718 müracaat.— 9

KELEPÜR SATILIK HANE — 7 oda, kâgir elektrik, terkos hava gazı Banyo ve bahçeyi havî, Kadıköy, cevizlik, eski Afitap yeni Güneş sokak 3 No. Görmek için bekçiye,, görüşmek için 22931 numaraya telefon. Saat 4 den 6 ya kadar. — 6

ACELE SATILIK HANE — 10 oda, 3 Sofa, bahçe, hamam, elektrik, terkos hava gazı, Kadıköy, Talimathane sögütlü sokak No. 3. Görmek için içindekilere, görüşmek için 22931 numaraya telefon, saat 4 den 6 ya kadar. — 6

SATILIK BÜYÜK HANE — 12 büyük oda salon parke, duvarları yağlı boya, merdivenleri çok geniş büyük mutfak. sarnıç çamaşırhane, depolar, arkası taraça açık apartıman için elverişli çok güzel bir ev uygun bir fiatla satılıktır. Adres, Beyoğlu İngiliz sefarethanesi arkasında Aslan sokak No. 13, içindekilere müracaat. —

SATILIK ARSALAR — Bostancıda Bağdad caddesi Yeni mahallede asfaltan iki dakikalık mesafede ifraz olunmuş müteaddid arsalar ehven fiatle satılıktır. Arzu edenler mezkûr mahallede 425/1 numaralı bay Nazmi köşküne müracaatları. — 3

DEVREN SATILIK BAKKALİYE VE KIRTASİYE DÜKKÂNI ARANIYOR— İyi bir mevkide olması elzemdir. İsteklilerin Akşamda (Devren) rümuzuna mektupla müracaatları. — 1

KİRALIK GÜZEL BİR EV — 5 oda hepsi yepyeni muşambalı, mutfak, banyo, çift helâ, güzel bahçe. Şişli koca

UCUZ ÇİFTLİK — Edirnenin İpsala kazasında (10,000) dönümlük Orfana çiftliği satılıktır. Bunun bir kısmı prinç ekili mütebakisi çok güzel mer'adır. İzahat için Üsküdar İskele caddesinde (36) unmarada yağcı Mustafa Tuncalıya müracaat. — 3

4000 LİRAYA SATILIK APARTIMAN — Aksarayda 30 metrelik Namık Kemal caddesinde 31/1 No.lı sabah ve akşam güneşleri ve deniz görür, terkos, elektrik, gaz ve büyük bahçeli mahiye 45 lira kira getiren yağlı mücedded kâgir 3 daireli apartıman satılıktır. İçindekine müracaat. — 1

ACELE SATILIK EV ve DÜKKÂN — 6 odalı, elektrik, terkos, bahçesi olan ve denize yakın, altında berber dükkânı ve devren satılık gazinosu olan ev elden sahibi tarafından satılıktır. Haliç Fener vapur iskelesi caddesi 27 numaraya müracaat. — 3

SATILIK — Aksaray Guraba Hasanağa mahallesi Uzunyusuf sokağında 6 No.lı ve üç oda, mutfak, çatı arası, mekemmel taraça, bodrum, su, elektriği vardır. Ayni mahallede Mehmed Lütfü sokağında 18 numarada Tahsine müracaat. — 3

KİRALIK KÖŞK — 5 oda, geniş meyvalı bahçe, su. Kısıklı Alemdağı caddesi Namazgâh No. 9 Bay Hâmidin köşkü. İçindeki bekçiye müracaat. Pazarlık için: telefon 22395. —

5 — Müteferrik

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu Karlman karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3 müracaat saatleri: (12-14) (17-20) ye kadar profesör Panosyana. —

TÜTÜNCÜ DÜKKÂNINDA — Satış yapmak için bir çocuk alınacaktır. Ortak ta alınır. Girmek istiyenler Taksimde Stadyom karşısında Şark kıraathanesine müracaat etsin. — 1

ALMANCA. İNGİLİZCE ve FRANSIZCA — (Bahusus ticaret şubeleri için) İstanbulun müteaddid okullarında resmen vazifeli, diplomalı bir Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve ciddî metodlarla ders verilmektedir. Bundan maada, mekteplerde tedris edilen her branş üzerine yardım dersleri verilir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir. Akşamda (Terakki) rümuzuna mektupla müracaat ediniz. — 10

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe agrejeliğine malik ve İstanbul üniversitesinde lisan tedris eden - fransızca ve ingilizceye vakıf - genç bir Alman profesörü hususî veya grup halinde almanca dersleri vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya imtihanlarına hazırlık dersleri esaslı ve en seri yeni usullerle tedris eder. Fiatler mutedildir. (Prof. M. M.) rümuzile (Akşam) a mektupla müracaat. — 10

DANS BİLMİYENLERE MÜJDE — En kısa bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybetmeden profesör Yorgoya müracaat ediniz. Adres: Beyoğlu Tokatlıyan arkası Topçekenler sokak No. 31, 1 ci kat. — 1

DANS DERSLERİ — En iyi ve en çabuk akademik metodlarla asrî dansları öğreten Profesör Hanımyan Beyoğlu Tepebaşı Kallâvi sokak No. 13. — 4

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

B H — Muhabir — N C — D D

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

Erzurumda yapılayak Atatürk anıtı müsabaka şartları.

Üçüncü Umumî Müfettişlikten:

1 — Erzurumda bir Atatürk anıtı yaptırılacaktır.

2 — Anıt projesi İkincikânun 937 tarihinden Mayıs 1937 sonuna kadar müsabakaya konmuştur.

3 — Talipler bu hususta mufassal malûmat ve vesikaları Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel Direktörlüğü ile İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinden alabilirler.

ŞARTNAME

1 — Erzurumda yaptırılacak Atatürk anıtı Erzurumun Millî savaştaki durumunu ifade eder mahiyette olmalıdır.

2 — Bu itibarla yapılacak anıt yalnız bir portre heykeli değil, bir âbide olacaktır.

3 — Bu anıt için 100,000 yüz bin lira sarfedilecektir.

4 — Müsabakaya iştirak için en az İstanbul Güzel Sanatlar Akademisini bitirmiş olmak lâzımdır.

5 — 31 Mayıs Pazartesi günü akşamına kadar maket ve projeler Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel Direktörlüğüne teslim edilmiş bulunmalıdır.

6 — Maketler en az 1/50 büyüklüğünde olacaktır.

7 — Projeler anıtın nihaî şekli hakkında tam bir fikir verecek vuzuhda olmalıdır.

8 — Anıtın Erzurumda çıkan granit nevi taşlardan yapılması esas itibarile şayanı arzu isede bu cihet heykeltraşların yüksek takdirine bırakılmıştır.

9 — Proje ve maketler Güzel Sanatlar Akademisinde Türk ve yabancı sanatkârlardan teşkil olunacak juri heyetince tetkik edilerek birinciye 1000, bin, ikinciye 500 beşyüz lira verilecektir.

10 — Anıtın dikileceği mahallin Niverman haritası ile o mahalde yapılacak binaların fotoğrafları ve Erzurum taşının cinsleri Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel direktörlüğünde görülebilir. (2007) (197)

Eczacı ve Tabib alınacaktır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Ankara civarında Kayaş, Küçükyozgat ve Erzurumda kullanılmak üzere bir operatör ile iki tabib ve bir eczacı alınacaktır. İsteklilerin istida ve vesikalarile Umum müdürlüğe müracaatları (2305)

İNKIBAZI, HAZIMSIZLIĞI, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINI

MAZON
MEYVA TUZU

giderir. Hiçbir zararlı ve müshil maddesi yoktur. Şeker hastalığı olanlar bile alabilirler. MİDE ve BARSAKLARI ALIŞTIRMAZ. İçilmesi lâtif, tesiri kolay ve mülâyimdir. Yerini hiçbir mümasil müstahzar tutamaz.
Mazon isim Horos Markasına dikkat. Deposu: Mazon ve Boton ecza deposu. İstanbul Yenipostahane arkasında No. 47

İLÂÇLARINIZI Bahçe kapıda **SALIH NECATİ** den alınız. Reçeteleriniz büyük bir dikkat, ciddî bir istikametle hazırlanır

Asrî Saç Boyası Leke bırakmaz, tablî sabit bir renk temin eder.

ROMANYA SEYRİSEFAİN İDARESİ
Hareket edecek vapurlar:

Romania vapuru 1 Mayıs cumartesi saat 13 de (Köstence) ye.

Durostor vapuru 4 Mayıs salı saat 12 de (Köstence ve Kalas) a

Berlin, Breslau, Dresden, Londra, Brüksel, Lahiye, Lwaw ve Warszawa için tenzilâtlı fiatlarla müttehit biltler verilir. Bütün Romanya, Polonya ve Tuna limanları için ve Türkiye - Romanya hükûmetleri arasındaki itilâf mucibince merkezi ve şarki Avrupa için tenzilâtlı fiatlarla eşyayı ticariye sevk ve nakledilir. Fazla tafsilât için Galata Yolcu salonu karşısında Tahir bey hanında İstanbul umumî acentalığına müracaat.

Telefon: 49449 - 49450

Scandinavian Near East Agceny

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo, Dantzig, Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve evdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.

Vingaland vapuru 28 Nisana doğru
Gotland vapuru 3 Mayısa doğru
Bissen vapuru 6 Mayısa doğlu.

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo, limanları için hareket edecek vapurlar.

Gunborg vapuru 30 Nisana doğru.
Vingaland vapuru 28 Nisana doğru
Gotland vapuru 3 Mayısa doğru

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.

Tel: 44991 - 2 - 3

NİÇİN

Dostunuz veya akrabanız Tayyare piyangosunun en büyük ikramiyesini kazandı.

Çünkü : Kazanan biletlerin hemen ekserisi,

KADER Gişesinden

satılmıştır. Siz de talihinizi denemek için yeni tertib biletlerden bir tane,

KADER Gişesinden

alınız. Günün birinde muhakkak zengin olacaksınız. Yalnız KADER ismine dikkat ediniz.

Taşra siparişleri kabul edilir.

Eminönü Valide Hanı yanında No. 4 - 5.

Telefon: 23970 - Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 109. Telefon: 43696

Parisli bir kimyagerin keşfi sayesinde

GÜZEL BİR CİLDE MALİK OLMAK İÇİN MÜKEMMEL BİR TEDBİR

Meşhur Parisli mütehassıs JEAN DE PARYS'nin uzun ve yorucu tetkikatı neticesinde, bütün dünyada büyük bir muvaffakıyet kazanmış olan yeni bir GÜZELLİK KREMİNİN imaline muvaffak olmuştur. Beş milyondan fazla kadın tarafından kullanılmakta olan bu kremin başlıca hassası «havalandırılmış» olmasıdır ki bu sayede cilt hüceyratının teneffüsüne müsait kılar. Gündüz SİAMOİSE CREME'i tene mat ve tabii güzelliği verir, pudrayı bütün gün sabit kalmasına medar olur ve yaşlılığın çizgilerini giderir. Cildi tozlardan ve siyah kabarcıklardan temizlemek için yüzü şayanı hayret bir Cold Cream olan GECE SİAMOİSE KREMİ ile temizlemek kâfidir. Muvaffakıyet teminatlıdır. Aksi takdirde paranız iade olunur.

CRÉME SİAMOİSE

İstanbul defterdarlığından:

	Muhammen bedeli Lira Kr.
Dolmabahçede mülga İstablı âmire binasında mevcud muhtelif markalarda teferruatı noksan otomobiller ile otomobil malzemesi (hepsi 63 kalemdir.)	230 25
Ahırkapıda İstanbul Nakliye Taburu garajında mevcut 512 model Fiyat marka köhne binek otomobili:	40

Yukarıda cins ve bulundukları mevkiler yazılı otomobil ve malzemesi hizalarındaki bedeller üzerinden açık arttırma usulile satılacaktır. İsteklilerin ve tediye şeraitini öğrenmek istiyenlerin 10/5/937 pazartesi günü saat 14 te yüzde 7,5 pey akçelerile Millî emlâk müdürlüğünde toplanan komisyona gelmeleri. (M.) (2297)

İstanbul Gümrüğü Başmüdürlüğünden:

Gümrük satışından: 84 kilo tuvalet podrası, 118 kilo lâmbasız radyo makinesi, 24,100 kilo Manyezit kalsine, 45,450 kilo ipekli pamuklu mensucat, 42 kilo Dantelâ harç, 4,900 kilo ipek mensucat, 7,050 kilo kâzip telli ipek mensucat, 55 kilo ipekli pamuklu mensucat, 1279 kilo porselen izolâtör transit, 3005 kilo porselen kâse, 7488 kilo makina, 2593 kilo pamuk mensucatın dahile satışları Açık Söz gazetesinin 15/4/937 günlü nüshasile lîan edildiği ilân olunur. (2109)

İstanbul Bölge San'at Okulu arttırma ve eksiltme ve ihale komisyonundan:

Adı.	Miktarı	Tahmin bedeli Lira Ku.	Eksiltme T. G. S.	İlk T. Li. Ku.	Şekli
Alât ve edevat	74 kalem	1485 76	13/5/937 Perşembe 15)	133 25	Açık
Kimyevî malzeme	137 kalem	290 95	» » »)		
		1776 71			

İstanbul Bölge Sanat okulunda açılacak olan tekstil şubesi için alınacak 211 kalem alât ve edevat ve kimyevî malzeme eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme Cağaloğlunda Yüksek Okullar muhasebeciliği binasında yapılacaktır. Eksiltmeye girecekler Ticaret odasının 937 yılı vesikasını taşımaları ve 2490 numaralı kanunun emrettiği evsaf ve şeraiti haiz olmaları lâzımdır. İstekliler belli gün ve saatta sözü geçen muhasebeciliğe, şartnameyi görmek için de okula başvurmaları ilân olunur. (2377)

Kızılay Adalar Kazası Kongresi:

Kızılay Adalar Kazası kongresi 2/5/937 pazar günü saat 10,30 da Cümhuriyet Halk Partisi Adalar şubesinin bulunduğu binada yapılacağından o gün kaza dahilindeki bütün üyelerin toplantıya gelmeleri rica olunur. (2394)

Gümrük Muhafaza İstanbul Başmüdürlüğünden:

Gümrük muhafaza teşkilâtında Urfa, Mardin ve Kiliste istihdam edilmek üzere ayda 60 lira ücretle üç baytar sıhhiye memuru alınacaktır. İsteklilerin dilekçelerini, bu işe aid resmî belgeleriyle birlikte bulundukları yerlerdeki açık adreslerini yazarak doğrudan doğruya Ankarada Gümrük Muhafaza Genel komutanlığına göndermeleri. (2381)

Preventorium Direktörlüğünden:

30/Nisan/937 tarihine müsadif cuma günü saat on beşte Yüksek Mekteppler muhasipliğindeki eksiltme komisyonu odasında «1500» lira keşfi bulunan Haydarpaşa Valdebağında Preventorium binasında yapılacak kanalizasyon çukurunun tamir ve tadilâtı pazarlıkla eksiltmeye çıkarılmıştır.

Mukavele eksiltme ve Bayındırlık işleri genel ve özel ve fennî şartnameleri proje ve keşif hülâsasile buna müteferri evrak Nafıa müdürlüğünde görülecektir. Muvakkat teminat yüz on iki buçuk liradır. İsteklilerin en az Bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair göstereceği vesika üzerine Nafıa müdürlüğünden almış olduğu müteahhitlik ve Ticaret odası vesikalarile gelmeleri ilân olunur. (2374)

TURAN YTF

BUNDAN BÖYLE MÜNHASIRAN "PERLODENT" KULLANINIZ,
DİŞ MACUNLARININ EN İYİSİDİR.!!

PERLODENT

Açık Eksiltme İlânı
Haydarpaşa Lisesi Satınalma Komisyonundan:

Haydarpaşa lisesi için yaptırılacak olan «70» adet dershane sırası açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 30/Nisan/937 cuma günü saat 15 de İstanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde liseler muhasebeciliğinde toplanacak komisyonda yapılacaktır.

Muvakkat teminat 78 liradır.

Beher sıra 1470 kuruş hesabile mecmuunun tahmin bedeli 1029 liradır. İstekliler resim, hususî ve fennî şartnameleri Haydarpaşa lisesinde görebilirler.

İsteklilerin ilk teminatlarını liseler muhasebeciliğine yatırmaları. «2490» sayılı kanunda yazılı vesaikden maada cari sene Ticaret odası vesikaları ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri.

Eksiltmeye iştirak edeceklerin geçen iki sene zarfında resmî dairelere en aşağı 1000 liralık bu gibi iş yaptıklarına dair komisyona bir vesika ibraz etmeleri lâzımdır. (2094)

SİLKO

ROMATİZMA
LUMBAGO
SIYATİK

Sinir ve soğuk algınlığından ileri gelen şiddetli ağrıları teskin ve izale eder

her eczanede arayiniz

ERGO

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli (44120) lira olan 3 muzaaf 10 basit makasla 2 kruvzman 11/6/937 cuma günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (3309) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, Resmî gazetenin 7/6/936 gün ve 3297 No. lı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 220 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (2321)

müstesna·bir·fırsat

hereke HAFTASI

BU HAFTA MAĞAZALARIMIZI ZİYARET EDENLER EN NEFİS KUMAŞLARI UCUZ FİATLARLA ALMAK FIRSATINI BULACAKLARDIR

YERLİ MALLAR PAZARLARI

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semtimeşhur ve mahallesi	Cadde veya sokağı	No. sı	Cinsi	Muhammen kirası Lira K.
Şişli, Meşrutiyet	Ebekız.	28-26	Valde apartımanının 1 ci dairesi	18 00
Unkapanı, Üskûbî.	Üskûbî.	51-53	Ahmedbuharı Harem ve selâmlık dairesi.	60
Aksaray, Sofular,	Şeftali.	8	Hane.	7
Şehremini, İbrahim çavuş.	Yaylâ	10	»	4
Bahçekapıda 4 cü vakıf hanın.	4 cü katında.	28	Oda	14
Bayazıd, Eminbey.	Meydana karşı.	5	Üstünde odaları müştemil dükkân	25
Kadirga, Bostanıâli.	Cami yanında.	29-31	Dükkân ve üstünde oda	7
Unkapanı, Papaszade.		20-28	» »	10
Sirkeci, Hocapaşa.	Vezir çıkmazı.	4-7	Dükkân	31
Çelebioğlu Alâeddin	Yenicami avlusunda.	8-134	»	10
Bahçekapı Hobyar.	Yenipostahane karşısında	5-52	»	4 50
Çarşıda.	Parçacılarda.	17	»	1 25
Eyüp, Camiikebir.	Sahaflar.	1	Kahvehane arkasında ardiye ve arsa	7
Çelebioğlu Alâeddin.	Çavuşbaşı.	12-14	Han	40
Müddeti icar: Teslimi tarahinden 938 senesi Mayıs nihayetine kadar.				Seneliği
Eyüp, Eğrikapı.	Otakçılarda.		Bostan	25 00
Müddeti icar: Teslimi tarihinden 938 enesi Ağustos nihayetine kadar				

Yukarda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konmuştur. İstekliler pey paralarile beraber 10/Mayıs/937 pazartesi günü saat 15 e kadar İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü binasında akarat kalemine gelmeleri. (2380)

Sandalya ve Mobilyanın

Hem ucuzunu, hem güzelini almak için İstanbulda Rızapaşa yokuşunda 66 No. ASRÎ MOBİLYA mağazasını ziyaret ediniz.

AHMED FEYZİ Tel. 23407

Ankara Belediyesinden:

Ankarada, Belediyece gösterilecek yerde bir ekmek fabrikası yaptırılacaktır. Bu fabrika 24 saatte 100 bin ekmek verebilecek kabiliyette olacak, yerli kömürle veya şehir ceryanile çalışacaktır. Alâkadarların tekliflerini, şartlarını ve bu fabrikaya ait resimlerini Mayıs 1937 sonuna kadar Ankara belediye reisliğine vermeleri ve yahut göndermeleri ilân olunur. (1019) (2304)

Dr. FAHRİ CELÂL

Sinir hastalıkları ve kekeleme tedavisi

hergün üçten sonra

Cağaloğlu, Halk Fırkası karşısı, Zorlu apartıman No. 2 Tel. 20785

Zayi: İstanbul üniversitesi hukuk fakültesinden almış olduğum hüviyet varakasını zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

İstanbul üniversitesi hukuk fakültesi son sınıfından 4741 No. Bedriye Mehmed Ali

Diştabibi

Bürhan Cem

Eminönü : Hüseyinefendi hanı

Kızılay şubesi üstünde

ANTİKA ALIYORUM

Eski Türk eserleri, gümüş, tahta, bakır, Beykoz vesair işlerle eski yağlıboya tablo, gravür, porselen, fayans vazo ve biblolar, bronz heykeller, her nevi salon tezyinat eşyası alıyorum.

Beyoğlunda İstiklâl caddesinde eski Polonya sokağında Merkez apartımanı (1) numaralı dairede Mimar Knol.

Sahibi Necmeddin Sadak

Umumî neşriyat müdürü: Enis Til

Akşam matbaası

HASAN GAZOZ ÖZÜ

Meyvalardan ve meyvaların özünden yapılmıştır. Şekersiz meyva tuzu tertibi ve şekerli limonlu şampanya tertibi enfesi nefais nevileri vardır. Harareti teskin ve mideyi tashih eder. Şerbet ve limonata yerine dünyanın her ... afında bu sıhhî tertipler kullanılmaktadır. Yüzde beş yüz nisbetinde daha ucuz ve daha leziz ve daha nefis olan Hasan gazöz özlerini tercih etmek menfaatiniz icabıdır. Kavanoz içerisinde 25, büyük 35, dört misli 50 kuruştur. Hasan deposu. Ankara, İstanbul, Beyoğlu, Eskişehir, Beşiktaş.

Herkes onu istiyor:

RADYOLİN RADYOLİN

Çünkü :

RADYOLİN

Türkiyede ve komşu memleketlerde yüz binlerce kişinin dişlerine sıhhat ve güzellik vererek bu şöhreti kazanmıştır.

RADYOLİN

Dişlerdeki pas ve küfekileri temizledikten başka diş etlerindeki hastalıkları da tamamen izale eder.

RADYOLİN

Günde iki defa kullanılmalı ve dişler bol bol fırçalanmalıdır.

RADYOLİN

kullanan ağızda daimî bir bahar taraveti yaşar.

Erzincan Vilâyet Merkezinde yapılacak Halkevi binası eksiltme ilânı

Erzincan Vilâyeti Cumhuriyet H. P. ilyönkurul Başkanlığından:

1 — Erzincan şehrinde yapılacak Halkevi binası kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu inşaatın muhammen bedeli 68 bin liradır.

3 — İstekliler bu inşaata aid proje ve plânları 200 kuruş mukabilinde parti yönkurulu heyeti muhasipliğinden alabilirler.

4 — Eksiltme 14/Mayıs/937 tarihine rastlayan cuma günü saat 15 de Erzincan parti binasında toplanacak parti ilyönkurulu heyetince yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için istekliler aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat 12 ye kadar heyet başkanlığına teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — İsteklilerden 2490 sayılı kanunun 16 ıncı ve 17 inci maddeleri mucibince 5100 liralık muvakkat teminatı.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar

C — Kanunun dördüncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir mâni bulunmadığına dair imzalı bir mektup.

D — Ehliyet vesikaları Erzincan Nafıa müdürlüğünden tedkik ve tasdik edilecektir.

6 — Teklif mektupları ihale günü saat 14 de kadar makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına verilecektir. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iadeli teahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır. Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenler Erzincan Halk Partisi İlyönkurul heyetine müracaat etmeleri. (2093)

Preventrorium Direktörlüğünden:

30/Nisan/937 tarihine müsadif cuma günü saat on beşte Yüksek Mekteppler muhasipliğindeki eksiltme komisyonu odasında «1999» lira bedeli keşfi bulunan Haydarpaşa Valdebağında Preventorium binalarında yapılacak tamirat ve tadilât pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme ve bayındırlık işleri genel ve özel ve fennî şartnameleri proje ve keşif hülâsasile buna müteferri evrak Nafıa müdürlüğünde görülecektir.

Muvakkat teminatı yüz elli liradır. İsteklilerin en az 1500 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair göstereceği vesika üzerine Nafıa müdürlüğünden alacakları müteahhitlik ve Ticaret odası vesikalarile gelmeleri ilân olunur.

(2373)